

Dissertatio anatomico-practica inauguralis de lienosis / Editio tertia prioribus longe emendatior accedit D. Laurentii Bellini Consideratio nova de natura, et modo respirationis.

Contributors

Drelincourt, Charles, 1633-1697

Bellini, Lorenzo, 1643-1704

Publication/Creation

Lugduni Batavorum : Apud J.A. Langerack, 1711.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/h2e99e5h>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

20907/A

DNL

17

Cpt/D *Alle*
5059.8
CAROLI DRELINCURTII,
C. F. & C. N.
DISSERTATIO
ANATOM. PRACTICA
DE
LIENOSIS.

EDITIO TERTIA

Prioribus longe emendatior.

ACCEDIT

D. LAURENTII BELLINI

Consideratio nova de natura & modo
Respirationis.

LUGDUNI BATAVORUM,
Apud **JOH. ARN. LANGERACK,**
MDCCXI.

TYPOGRAPHUS LECTORI S.

*Exhibemus tibi, Benevole Lector,
Car. Drelincurtii Dissertat. De
Lienosis novam Editionem variis gra-
vissimisque mendis repurgatam, cui
adjunximus Laurentii Bellini Con-
siderationem novam de Natura &
Modo Respirationis, cum ne paginae
vacarent, tum ut hanc doctiss. Viri
Epistolam cum ejus Exercit. quas nu-
per juris publici fecimus, & quibus,
si tum licuisset comparare, adjecisse-
mus, haberes. Interim Vale, &
conatibus nostris fave.*

PROOEMIUM.

LIENOSOS scrutari
nequeo quin *lienem*
ipsum in puris na-
turalibus explorem.

Rectum ^a enim est *index* sui
& *obliqui*.

Potiora igitur de *liene* sa-
lubri delibanda veniunt, an-
tequam *viscus aegrum* plenè
ruminer. Medico quippè fu-
turo corpus humanum ^b *Lyn-*
ceis oculis contemplandum
est, immò ^c *manibus oculatis*
attrectandum, ut intimos i-
pſius rimetur recessus, &

^a Gal. Edit.
Basil. 1538.

T. 1. p. 8.

^b Orph.

Argon ver-
ſu 180. p. 15.

Pindar.

Nem. x. p.

228. Ari-

stoph. *Plau.*

Aët. 1. sc. 2.

p. 23. *Plat.*

Epist. 7. p.

344. *A.*

Theocrit.

Idyll. 22.

versu 193.

Apollon.

Rhod. Ar-

gon. 1. ver-

ſu 153. p. 17. Cic. ix. *Epist.* 2. Hor. 1. Sat. 2. versu

90. 1. *Epist.* 1. versu 28. Hygin. de *Argon.* n. 14. Valer.

Flacc. *Argon.* 1. v. 464. p. 18. Plin. lib. 2. cap. 17. p. 11.

Plut. Tom. 2. p. 1083. D. Gal. T. 1. p. 365. Pausan. *Meſ-*

ſen. p. 219. Lucian. *Tim.* p. 41. *Char.* p. 171. *Hermo.* p.

287. pro *Imagin.* p. 607. *Icarom.* 731. Philostrat. 2. *Icon.*

2. p. 802. Boëth. *Conf. Phil.* 3. *Prof.* 8. p. 134. Suid. in

Λυγνίω p. 64. & Cent. 9. n. 57. Tzetz. *Chil.* 2. n. 48.

versu 692. Apostol. Cent. 12. n. 13. & Prov. Varicanor.

Cent. 2. n. 64. Phavorinus, in *Λυγνίω* p. 343. & Natal.

Comes 8. 8. p. 858. ^c Hipp. Edit. *Proh.* 1538. p. 4. 82.

& 89. Plaut. *Aſin.* *Aët.* 1. Sc. 3. versu 50. & Gal. T.

1. p. 381. & 544.

PROOEMIUM.

partium singularum *situm*,
numerum, *magnitudinem*, *fi-*
guram, *colorem*, *connexio-*
nem, *communione*, *actio-*
nem, & *usum*, à capite ad
 calcem, ^d *cognoscat*. Ne-

^d Hipp. p.
 63. 48. 81.
 98. & Gal.
 T. 1. p. 129.
 & 144.

quaquam igitur simplex in-
 teriorum imago, expressissi-
 ma licet *vel penicillo*, *vel*
ære, attendenda est, ni ve-

^e Gal. T. 2.
 p. 68. 46. &
 351. 10.
^f Div. Am-
 brof. *Hexae-*
mer. 6. T. 1.
 p. 88.

limus esse *ex libro* ^e *Naucle-*
ri; sed extispicio opus est,
 ut *scrutemur*, ^f *quæ naturæ*
latibulis abscondita sunt, &

^g Columell.
de Re Rust.
lib. 3. cap. 10.
 p. 102.

veluti *secreta* & *corporis in*
arcano atque operto. Quid
 enim nobis *certius ipsis*

^h Lucret.
 1. v. 699.
 & 700. Gal.

Sensibus ^h *esse potest*, quò
vera ac falsa notemus?

1. p. 7. 9.
 16. & 17.
 2 Hor. Ep.
 1. 7. 98.
^k Persius
Sat. 4. versu
ult.

Manum idcirco operi admo-
 vi, ut pro ⁱ *modulo*, quo
me dimetior, *mecum* ^k *habi-*
tans quid de liene sentiam
 enunciem.

DIS-

DISSERTATIO

ANATOMICO-PRACTICA

DE

LIENOSIS.

CAPUT I.

I. IEN positus est in ^a hypochondrio sinistro, è regione jecoris

ὡς ἀντίζυγον, ἥτε νότον ἥπαρ, *ceu*
^b *oppositum vel spurium hep-*
par, quod genuini sit hepatis
 æquipondium. Id enim vi-
 sceris à *Veteribus* modò pro-
 latis, nec non ab *Aretæo*,
Gal. Polluce, & Hesychio,
 hepatis ἰσόρροπον, ἰσόβαρες, ἰσό-
 σταθμον, & ἰσόζυγον passim enun-
 ciatur. Is autem lienis situs
 sub diaphragmate est inter

^a Hipp. p.
 54. & Arist.
 Edit. Paris.
 1619. T. 1.
 p. 776.

& 790. nec
 non Græcus
 Anonymus
 Edit. 1616.
 Cap. 17. p.
 20.

^b Arist T.
 1. p. 1005.
 1009. &
 1010. Vid.
 Hotmann.
 Apolog. Lib.
 2. Cap. 35.
 p. 92.

A

CO-

2 DISS. ANAT. PRACT.

c Hipp. p.
248. & Jul.
Pollux, p.
84.

d Gal. T. I.
p. 415.

e Tom. I.
p. 776. quem
oscitanter
legerat A-
verroës
Colliget. 4.
Cap. 4. fol.
verso 62.
Tom 9. ho-
minibus e-
nim tribuit,
quæ Phi-
losophus
brutis hîc
adscribit.

f Hist. Nat.
XI. Cap. 37.
p. 281. v.
31.

g Anat.
VIII. Cap.
5. p. 217.

h Teste Gal.
T. I. p. 172.
i Ann. ni-
mirum
1650.

costas adulterinas atque
ventriculum, quem parte sui
simâ complectitur, dùm
gibbâ suâ per fibrillas nervo-
sas diaphragmati d cohæ-
ret. Tàm profundè porrò re-
conditus est ut palpari ne-
queat, nisi *naturâ* vel *mor-
bô* declivior sit. Lienalem
quippe situm sæpè mutari
constat, non modò ratione
sedis vel *humilioris*, vel *ela-
tioris*, sed ratione sedium
ejus universè. Is siquidem
ab *e Aristotele* & *f Plinio*
recitatur prodigialiter lo-
cum, in *quadrupedibus*, cum
hepate permutasse, uti sin-
gulatim de *cuniculis* oculatus
id ipsum testatur *g Adr. Spi-
gelius*: Sed istud, seculis ali-
quot, ante *Plin*: in ipsis ca-
daveribus humanis *h* Hero-
philus viderat. Hoc *i* autem
se-

seculo medio tam fortunatæ fuerunt Rev. Parentis Anatomæ primitiæ, ut *Parisiis* monstrificum illud viderit cadaver, cujus viscera, *sedibus permutatis*, lienem cesserunt à dextris, & *hepar* à sinistris. ^k

^k Phænomenon istud Abr. Berkelius ab omni prorsus oblivione vindicavit. Id enim, in Rev. Par. honorem, adamantino stylo publicis suis, æternis-
que Ste-
ph. de Urbib.
monimen-
tis insculpsit,
in A. v. d. Avia.
p. 129.

Tanti prodigii, à se visi, luculentum & alterum testem mihi produxit, *Riolanum* scilicet, qui monstri tanti rumore permotus, ut-ut senex & filicernius ad cadaver convolavit, quò rem tantam feros ad ^l *Nepotes* transmitteret. Nec defuerunt Musæ ejusdem æmuli, id enim certatim delinearunt ^m *Mentellus*, atque ⁿ *Cattierus*. Sicut autem *Herophilus* id ante *Plinium*, ita ^o *Panarolus* id ipsum ante *Riolanum* detexit: Imo ^p *Fr. ab Aqua-*

^l Vid. p. 118. Opus. ejus Anat. m In Epist. ad Pecquet. gratulator. n Obs. 17. m apud Borell p. 49. o Ann. 1643. uti liquet ex ejus Tentec. 5. Obs. 7. p Schenk. 3. Obs. 9.

4 DISS. ANAT. PRACT.

pendente prodigium parile
novissimo seculo sedulus an-
notavit, & ante ipsum rur-
sus *Cornel. Gemma* consimili
phænomeno suas locupleta-
vit *9 Cyclognom.* atque *1 Cos-*
mocriticen.

*9 Lib. 1.
cap. 6. p. 75.*

Edit. 1569.

1 Lib. 1.

cap. 6. 106.

Edit. 1575.

Huc refero *Par. Rev.* phæ-
nomenon & alterum, foetum
scilicet nonimestrem, cujus
lien nullus erat in hypochon-
drio. Is enim veluti cuni-
culis actis sese per medias
diaphragmatis fibras carneas
in pectus sustulerat, & pul-
monis lobum, sibi contiguum,
compressu suo tabefecerat *f.*

*f Hist. vi-
desis in The-*

sibus de Lie-

ne p.m. Viri

Johan. van

Flammer-

dinge, Præ-

sede Rev.

Par. 1671.

1 Tom. 1.

p. 1124. &

1127.

11 Lib. 24.

Cap. 3. p.

1324.

x Schenck.

lib. 3 Obs. 1.

7. Cosmo-

crit. 1. 6. p.

105.

x Obs. 15.

p. 2.

II. Numerum quod atti-
net, *lien* unicus est è naturæ
præscripto. Nihilofecius du-
plex observatus est ab *1 A-*
ristotele, à *2 Cælio Rhodi-*
gino, à *x G. Rondeletio*, à
y C. Gemma, à *z B. Cabrol.*

à

à ^a *D. de Marchett.* ab ^b *A. Bourdon*, & ab *Excellent. D. Hardero*, nec non ab ^d *Ephem. Germ. Observatoribus* sedulissimis & acutissimis. ^c *Cæcilius verò Folius*, Venetiis, duos, tres, imò quatuor vidit. *Fallopius f* pariter tres lienes enumerat, unum justæ magnitudinis, alterum dimidio minorem, tertium denique ovi columbini mole. Quî verò id fiat legere est apud ^g *Levin. Lemn.* & ^h *G. Hofmann.* sed è diverso *liene* nullo ⁱ *Philosophus* cadaver narrat, cui suffragatur ^k *Holler.* ^l *Baubinus*, ^m *Laur.* *H.* ab ⁿ *Heer* & ^o *Kerkring.* Tales itaque homines comparandi veniunt vel cum ^p *vo-*

A 3

lati-

calcem. ^l *In append. ad Rosset.* p. 384. ^m *Anat. quest.* 25. p. 323. ⁿ *Obs.* p. 221. ^o *Obs.* xi p. 31. ^p *Arist. T.* i. 789. ^{B.} & 1011. ^{A.} *Conring. de Sang.* cap. 13. p. 98. ^{R.} *Moræus de Conf. Val.* p. 693. *Entius Apolog.* n. 23. p. 60.

^a *Anat. cap.*

4. p. 47.

^b *Anat. cap.*

17. p. 88.

^c *Obs.* 45.

p. 199.

^d *An.* 1672.*Obs.* 172.

p. 327. &

1686. *Obs.*

61. p. 113.

*Huc refero**Obs.* 8. *Ioh.**Dan. Hor-**stii* p. 19.^e *Barth.**Epist.* 62.*Cent.* 1.^f *Obs. ad P.**Mannam,**fol. verso*

108.

^g *De Occult.**Nat. mirac.*

4. cap. 7. p.

519.

^h *Lib.* 4. *de**Gener. hom.*

cap. 10. p.

98. & 99.

ⁱ *Tom.* 1.

p. 1124.

^k *Lib.* 1.cap. 66. *ad**calcem.*

6 DISS. ANAT. PRACT.

q Vid. Anonymi Græc. cap. 7. p. 20. & Camerar. Cent. 6. Obs. 37. p. 372.

r Obs. pag. 398.

s An. 1669.

t Arist. I. p. 776. 789. & 1010. Gal. Tom. p. 1. 173. Laur. 6. 21. p. 321.

latilium quibusdam, vel cum insectis, quæ & liene carent, etsi vulgò de ipsis jactetur ἐχθρὸν δὲ καὶ ἡ μύια τὸν σπλῆνα. Imò nihil inter homines istos atque inter quadrupedem interest, *Democritus enim, Arist. Plin. Solin. Alb. Magn. Gesner. & Aldrovandus* unanimes attestantur *lienem exortem esse chamæleonta.* Id ipsum verò testatius apud me reliquit *Panarolus* animalculi profector, nec non *Regia Parisiensis Societas*, quæ dissecti chamæleontis nitidissimam icona, lienis nesciam, *ad Rev. Par.* transmissit.

III. Illius porrò visceris *magnitudinem* si dimittiar, illa certè nusquam *eadem* neque secundum, neque *p, n.* Longitudine vulgari sex

sex digitorum est, latitudine trium, crassitie autem unius alteriusve pollicis.

IV. *Figuram* pariter variare ^u *Fern.* docet. Vulgò tamen oblonga est, & plana atque lata, hoc est *plantæ pedis æmula*, juxta ^x *Hipp.* ^y *Ruff. Eph.* & ^z *Germ. Ephem.* Exinde est ut à *Dioscoride*, *Plinio*, *Martiali*, *Polluce*, & *Hesychio*, lintea oblonga, & ipsa emplastra fronti vel ubivis admovenda ^a *Splenia* vocitentur. Rei autem ipsius, ut & nominis excogitator, teste ^b *Galeno*, celebrandus est ^c *Hippocrates*. Aliàs verò *lien* vel *rotundus* vel ^d *trigonalis* vel *tetragonus* est. Uno verbo, id visceris ^e *Proteo* & ^f *Thetide*, vel

A 4 ipsa

Georgic. 4. vers. 406. Fastor. 1. vers. 369. De Arte Am. 1. 763. Metam. 8. 734. Lucian. p. 505. & 1085. Edit. Paris. f Plat. T. 2. p. 381. & Apollodor. 1. p. 8.

^u *Phys. lib.*

^{1.} *cap. 7.*

^x *Pag. 54.*

^{38.}

^y *Edit. Ta-*

ris. 1544.

pag. 44.

^z *An. 1682.*

Obs. 2. p. 8.

^a *De quibus*

fusè Andr.

Lacuna in

Epist. Gal.

p. 153.

^b *Tom. 4.*

p. 103.

^c *Pag. 460.*

515. & 520.

^d *Ut in Si-*

miis à Rev.

Par. profe-

ctis, quos

Animalibus

suis Blasius

interferuit,

p. 109. &

111.

^e *Odyss. 4.*

versu 417.

& 457. Plat.

1. p. 54. Edit.

1578. Dio-

dor. 1 p. 56.

g Aristoph. *ipſâ* & *Empuſâ* mutabilius
in Ran. Act.
 1. *See* 6. *est*, uti conſtat ex *Horſtio*,
Demost. de Piccolhomino, Riolano, Rho-
Cor. p. 494 dio, &c.
 Lucian. p.

505. Har- Is autem naturæ lusus *in*
 pocrat. p. *liene*, eò facilior est, quò
 147. Philo- *lien* tenerior, & mollioribus
 strat. *Apoll. lien* glandulis *laxior*. Sic enim
 2. *cap. 2. p. glandulis*
 58. Hefych *ipſi* multiplex character, *vel*
 p 320. Eu- *uti ceræ*, vel *universe* vel
 feb. *in Hie- uti*
 roblem. p. *partim* imprimitur.
 460. Phot. *i*
Biblioth. n.

44. p. 30. V. *Colorem* si lustre-
 Suid. *in E- mus*, is certè variatur ratio-
 πειρα, Eu- ne *animalium*, & *ætatum*,
 ſtath. *ad ne*
calc. Odyſſ. nam in calidis *leone* & *cane*
 xi. Erymol. *nigricat*; albicat autem in
 Magn. p. *frigidis, ſue* & *vitulo*; Sic
 335. Pha- *qui rutilus* in foetu, *ni-*
 vorin. *fol. grefcit ætate*. Rariùs enim in
 183. Rho- *adultis vel purpura* *splendet*,
 digin. *vel*
 xi. xvi. p.

583. Eras- *ter. de Spectris p. 7. Wierus de præſtig. Dæm. p. 71. &*
in Adag. p. Natalis Comes 8. 8. p 853. h Malpig. 1. p. 102. i Hipp.
 849. Lava- *p. 63. Pollux p. 84. k Gal. T. 1. p. 173. 18. Tom. autem*
3. p. 362 7. ſaporem recitat acidum, & austerum in leo-
ne, leænâ, pardali, leopardo, urſo, & lupo. l Sic
merito luridus audit. Steph. de Mellis, Tom. 4. p. 260.

vel fulgenti candore notatur,
ut apud *Horst. Spigel. Rhod.*
& *Vesalium*.

VI. Vagatur lien in *Zi-*
bettâ, in *hystrice*, & in *si-*
miâ mare & foemina dissectis
à *m Par. Rev.* In nobis verò
fibrillis adstringitur ad *n hy-*
pochondrium sinistrum, quas
° *Mundinus* & *p Massa* te-
nuissimas delineant. Ven-
triculo prætereà sinistroque
reni cohæret, per *epiploon*
& vasa. Immò fissuris suis,
veluti fibris atque digitis,
ventriculum singulariter am-
plectitur, uti viderunt *q Riol.*
r Horst. Highmor. Lindan.
atque *Par. Rev.*

VII. Visceris autem
universa compages *tunicâ*
succingitur atque firmatur,
tenui quidem vulgò, sed quæ
morbosè *corii bubuli* craf-

m Blasius
de Animal.
p. 76. 78. &
109.
n Hipp. p.
64. & 69.
Pollux p.
84. Gal. T.
1. p. 415.
Vesal. 5. 9.
p. 393. Col.
x1. 7.
Laur. 6. 21.
atque Spi-
gel. 8. 14.
Fallax ergò
C. Celsus
lib. 4. cap. 1.
p. 183. ubi
lienem pro-
fert inge-
nuum, nec
ferviliter
adstrictum,
o Anatom.
fol. c. 3.
p Anat.
cap. 15. fol.
verso 26.
q pag 131.
r pag. 131.
s. pag. 60.
t pag. 68.

21 Fundam. *fitudinem & robur contra-*
Med. p. 378.
 22 Machin. *hat, uti viderunt Andernac.*
Vit. cap. 2. *Columb. Baubin. Hofmann.*
cap. 300.
 23 Laur. 4 *Spigel. Riolan. Bartholin.*
 11. p. 146. *Tulpius, & ipsemet ego, an-*
 Laurem. *ser inter olores.*
 berg. *Exer*
cit. 7.

VIII. *Arteriam* lien
 Barthol. 1. *excipit jecorariâ decuplò ma-*
 16. p. 100. *jorem, ex dimensione pater-*
 Plemp. *lib.*
 2. p. 150. *nâ; sextuplò licèt illam, vel*
 Glisson. c. *quintuplò duntaxat, Clarif.*
 45. p. 517. *" Moebii atque " Wedelii dex-*
 Highmor. *terr. aliàs atque fidiss. cir-*
lib. 1. p. 64. *cinus describat. Isthæc au-*
 Horn. *tem adeò capax, vel à " cæ-*
crocosm. p. *liacâ prodit, vel ab ipso con-*
 87. & Deu- *furgit " Aortæ trunco. At-*
 fing. *de Cor.*
de p. 56. *que ità jure meritòque miri-*
 2. Iac. Sylv. *ficus ille Naturæ Pictor "*
 p. 121. *Car.*
 Steph. p. *Hipp. amplissimam illam de-*
 185. Fernel. *lineat. Nec istæc capacissi-*
 1. 7. p. 47. *ma*
 Columb. *ma*
 11. 7. p. 425. *ma*
 Arant. *Obs.*
 35. p. 99. *ma*
 Septal. *in*
 Arist. *Probl.*

Tom. 2. p. 34. *Jessenius. in Anat. Pragensi fol. 48. Riol. 11.*
 23. p. 131. & *Rev. denique Parens. a pag. 166. & 169.*
Sic Avic lib. 3. Fen. 15. tract. 1. cap. 2. fol. 782. & Apo-
nens. differ. 31. p. 49. D.

ma tantum est, sed & *longis-*
sima, atque adeo longum iter

agens furculos impertitur *epi-*
ploo suo, ac illi glandulae

b Hippocrateae majori, quam

c Aristot. *d R. Ephes.* *e Gal.*

f Theoph. & Oribas. *g pancreas*
indigitant. Quod reliquum

est trunci multiplici suo ra-

mularum diremptu lienem

subit universum & in intimio-

res ejus *b cryptas* longè late-

que sese diffundit. Falsò igi-

tur adversus *Hippocratem* &

Naturam *i ipsam* scriptitant

*lien*is arteriam in ejus limine

hærere, ut exindè sanguinem

suum *roris ad instar* in vi-

scus effundat, tanquam in

k spongiam; *Αὐτοψία* quippe

reclamat, quâ docemur *ar-*

te-

b Pag. 56.

c T. I. 800.

C.

d Pag. 29.

e Tom. I.

197. 34.

f Pag. 31.

Edit. Paris.

1555.

g Pag. 46.

Edit. Paris.

1556.

h Amplitu-

dines & he-

lices sunt

Hipp. p. 169.

31. sed apud

pinguiorem

Medicinæ

scriptorem

Nic. Habi-

cot porosi-

tates dunta-

xat audiunt,

Lect. 2. p. 45.

i Is enim è

naturæ Li-

bro vera

protulit p.

23. 24. 63.

64. 166. &

169. nec non Gal. T. I. p. 173. 414. & 415. atque Mun-
din. & G. de Zerbis, Anat. fol. 22. *k* Vesal. 15.9. p. 394.
una cum suis plagiaris cecis, quibus me pudet Riolanum
adnumerare Anthrop. 223. p. 132.

l Ut eleganter *teriarum* *l* myriada vel ab-
 ter Plantini strusiores *lien* *cellulas* quo-
 atque Cas- quoversum pervadere, & af-
 ferii *Tabula* fatim irrigare.
 demon-
 strant, p. 87.

& 167.

Lien ergo *sincerum sangui-*
m *Instit.* *nem* accipit à *corde*, nec uti
Anat. p. 435. *m* *Fallop.* putidè docet *excre-*
Vid. *Con-* *mento nutritur*, quasi *n* *bos*
ring. de *Cyprius* esset. Putidior ad-
Sang. à p. huc *o* *Lælius* à *Fonte*, cui
 96. ad 117. *lien corporis est cloaca.* A-
n *Proverb.* *page* hinc *stercoreos* Doctores
Vatican. *Cent.* 1. *n.* *illos* ad *p* *Aristophanis* *σκωπ-*
 11. & *Cent.* *φάγας* *Merdivoros.*
 2. *n.* 44.
Fest. *lib.* 3.
 p. 110. *Dio-*
genian.

Cent. 3. *n.*

49. & 5. *n.*

80. *Hesych.*

p. 573. *Suid.*

Cent. 4. *n.*

53. *Vid.* *Plin.*

l 28. *cap.*

ult. v. 708

& *Ari*

stoph. *Schol.*

p. 74. *C.*

o *Conf.* *Med.*

99. p. 545.

p. *Plut.* *Act.*

3. *Sc* 2.

q *I R* *Saltzman.* *Obs.* *Anat.* p. 55. *r* *Ex* *Obs.*

Paternis.

IX. Venas fortitur nu-
 merosas & amplas, quæ ab
 ejus concavis assurgentes ra-
 mum constituunt splenicum,
 in quem è ventriculi fundo
 venulæ tendunt *q* *ternæ*, vel
r *quaternæ*, quas vasa bre-
 via vocitant, quæque fan-
 gui-

guinem unicè revehunt è *stomachi fundo* in *lien*is *venam*,
& indè in *portam*, ut per-

appositè notant *Jac. de Back*, & *Fr. Zypæus*. ^u *A-*
verroes igitur, ^x *B. Gordon*. ^t *Fundam.*
^y *Iob. de Vigo*, ^z *Jac. Guil-* ^{n. 9. p. 68.}
^{lem.} ^a *Fabr. Hild.* ^b *Rob. de* ^{u Colliget.}
Fluctib. ^c *Tb. Gelæus*, ac il- ^{2. cap. 9. p.}
lustris ipse ^d *Gassendus* malè ^{22. vol. 9.}
fidi sunt, è *vasis* tot *illis re-* ^{x Cap. de}
tegentes unicum. ^{Urin. 24.}
^{fol. 461.}
^{y Anatom.}
^{fol. 14.}

Infidus pariter ^e *Leonb.* ^{z Lib. 2. p.}
Botallus dùm ex *illis quater-* ^{79.}
nis duo tantùm exhibet. ^{a Cent. 2.}
^{obs. 45.}

Fallax insuper, & *circui-* ^{b Anat. 4. 8.}
tui sanguineo penitus adver- ^{c Lib. 6.}
sa, *ingens illa* *Scriptorum* ^{cap. 23.}
turba, quæ *tubis illis chy-* ^{d Tom 2.}
lum in lienem deducunt. ^{p. 222. &}
Sic ^{298.}
rursum perindè fallaces, ^{e Obs. A-}
apud nos audiunt, qui vel *hi-* ^{nat. p. 63.}
lum succi proficui à liene
in Ventriculum corrivantur.

f At-

f Vid. hîc *f* Atque ità ingens illud Phi-
 cap. 3. n. losophiæ lumen, *Renatus* &
 2. & 4. *Cartesius*, Medicis non illu-
g Lib. de *Cartesius*, Medicis non illu-
 Hom. part. xit. Is enim ipsis, *super hac*
 1. n. xi. p. *lite*, tenebroso *b* *Heraclyto*
 6. Edit. Am- *lite*, tenebroso *b* *Heraclyto*
 stel. 1680. tenebricosior est. Ambiguam
b Cogno- verò mentem ejus quocunque
 mento flexeris, in totidem Anato-
*q*uippe ονο- mes tenebras densas inflexu-
 ταιός perhi- rus es. Devii sunt insuper à
 betur. Cic. Naturæ Libro, *i* *nodum* qui
 Fin. 2. n. 5. *Gordianum* illum exsecant,
 1. de Natur. mordicus negando vasa exi-
 Deor. n. stere brevia: Confutantur
 26. 3. n. enim cadaverum αὐτοψία,
 14. de Di- nec non *k* *Hippocrateis* at-
 vinat. 2. n. que *l* *Galenicis* stylis *stanneis*,
 64. Laert. æneis, ferreis, argenteis,
 lib. 9. p. atque buxeis, in istæc vasa
 240. 241. intrusis. Valeant igitur qui
 i Curt. lib. hoc seculo, & quidem hâc
 3. cap. 1. n. in mediâ scientiarum meri-
 14. Plat. die,
 Tom. 1. p. 674. Justin. *versu* 48. p. 682. *k* Pag. 223. 235. *l* Tom. 1. p. 109.
 xi. 7. p. 173. 194. & 238.
 223. Arrian. *Epist.* 24.
 lib. 2. de *versu* 48. p. 682. *k* Pag. 223. 235. *l* Tom. 1. p. 109.
 Exped. 173. 194. & 238.
Alex. p. 87. *Auson.* ad *Paul.* p. 338. & *Epist.* 24.

die, noctuarum instar, adhuc dum caligant, nec vasa tam luculenta detegunt.

Deflectunt tandem & à tramite recti, *Baubinus*, *Spi- gelius*, *Highmorus*, atque *Diemenbroek*, vasa hæc fingendo *inoculari splenicis arteriis*, sed amicâ manu peritissimi *Bohnii* reducuntur in viam.

Nos verò, non solum hinc, sed ab omni viscere, *arteriarum cum venis commissuras* longè summovemus. Hic enim *Hippocratem* & *Galen.* insimul, nec non *Cartesium* rursus, atque conjunctissimum olim *Rev. Par.* condiscipulum *Joh. Pecquetum* ejuramus. Illorum quippe singuli *extremas arteriolas venulis extremis* inserunt, atque ità procedere putant

m In Circ.

Anatom.

Phys. Pro-

gymn. 18.

n Pag. 64.

versu 39.

o Tom. 1.

117. 143.

144. 148. &

201.

p Ibid. de

Hom part.

1. n. x. p. 6.

quam men-

tem fovet

Jacob. Ro-

hault. Phys.

l. 4. cap. 5.

& 12. p.

327. 338. &

341. Cautior

fuit Lud.

de la For-

ge, vasor:

enim mutis

filet ingres-

sus; pag.

131.

q Dissert.

Anat. 5. p.

40 Edit. Pa-

ris. 1654.

μετάχυσιν illam, quâ sanguis
ab *arteria* elutriatur in *ve-*
nas. Sed aperto pectore pro-
fitemur, [*unâ cum oculatissi-*
mis G. Harveo, atque G.
Charleto] nullam omninò
dari ullius *arteriolæ* cum *ve-*
nulis anastomofin, millies
licet ab ævo Prisco recita-
tam.

X. Lienales deindè ner-
vi numerosè fruticant à
pari r vago, quod *laryngis*,
pectoris, & *abdominis* est;
Imò *brachiorum & crurum*,
ex ἐγχειρήσει / paternâ, cujus
ope protinùs è phænome-
non labyrintho, aliàs *inex-*
tricabili, sese extricat. Illi
autem nervuli comites indi-
vulsi sunt *arteriarum*: ad re-
conditiores usque visceris
porulos, sicut industriè
Glissonius atque *Warthonus*
scrui-

r Hipp. p.
61. & 317.
Paræus 2.
20. p. 93.
Piccolh.
Lect. 21. p.
136. Jessen.
Anat. Prag.
fol. 47.
Malpigh.
cap. 3. p.
107. 110.
111. Malè
itaque
Boussuer.
lib. 8. p.
193. atque
Spigel. 8.
14. p. 242.
Lien insensi-
bilis est.
Quam re-
quiro in Mo-
linetto,
Willis: &
aliis nervo-
rum indaga-
toribus.
r Anat. he-
pat. p. 519.
u Adenogr.
5. p. 16.

scrutati sunt. Cæcutiunt ergo * *Vesalius*, atque *Ves-*
lingius cum suis lienalibus
 nervis unicè externis.

* lib. 5. cap.
 9. p. 395.
 y Syntagm.
 4. p. 66.

XI. Reliquias tandem
 Anatomes nostræ *lymphatica*
 excipient, è profundis us-
 que lienalibus cavernulis.
 Sed cavere est, ne ruditate
 cœcâ z *J. de Muralto* istæc z *Exper.*
 à liene in pancreas expor- *Anat. p. 368.*
 temus. Qui igitur peritior &
 oculatior avet haberi, con-
 sultat velim *Rubeckii* Tabu-
 las, *Siboldi* *Hemsterhuys*
Messlem auream, *D. Lamy*
 & p. m. Rev. Præc. meum
D. Nuck, qui multis quidem
flebilis occidit, * *Nulli flebi-* * *Hor.*
lior quàm mihi. *Carm. I.*
 24. 9.

CAP. II.

Splenis porrò *textum* illud
 mirificum *rarum* est, &
molle ^a Hippocrati, ^b Celso,
 atque ^c Galeno, atque ita
 lien perperam enunciatur
 coactus atque compressus à
^d Mercurio Trismegisto. Nus-
 quam est ergo parenchyma
 sicuti vult ^e Erasistratus,
^f Aphrodiseus, ^g Lactant.
^h Oribas. ⁱ Septalius, & En-
 tius ^k. Longè appositius, &
 ad naturæ normam, lien est
^l Hipp. ἀραχνειδής; telam e-
 nim araneæ refert, & veluti
 reticulum est: Et ab illo reti
 Gallis dicitur *la^m Ratte*. To-
 tus ergò lien *fibrosus* audiat,
 obluetante licet ⁿ Nicolao
 Mas-
 ges. in ἡπαρτιῶν, atque Jul. Cæsar. Scalig. Hist. Anim. 9.
 Text. 342. p. 1118. ^m Matth. Martinio in V. Lien. ⁿ A-
 nat. cap. 15. fol. 26.

^a Pag. 11.

40. 248.

^b Lips. 4.

cap. 1.

^c Tom. 4.

392.

^d Tom. 5.

cap. 6. p.

223.

^e Gal. Tom.

1. p. 172. &

414. Tom. 2.

pag. 141.

^f Problem.

72. lib. 2.

Edit. Paris.

1541.

^g De opificio

Dei, n. 14.

^h Pag. 50.

Edit. Paris.

1556.

ⁱ Probl. 5.

Sect. 9.

Tom. 2. pag.

34.

^k Apolog. p.

279. n. 54.

^l Pag. 63.^m Gal. exe-

ges. in ἡπαρτιῶν, atque Jul. Cæsar. Scalig. Hist. Anim. 9.

Text. 342. p. 1118. ⁿ Matth. Martinio in V. Lien. ⁿ A-

nat. cap. 15. fol. 26.

Massa, & ab illis *fibris*,
 universum systema lienis, ab
 ° *Hippocrate*, velut ipsum
 afflante *Minervâ*, ἰνώδες τε
 καὶ ἐλικώδες, ad ravim usque
 proclamatur. *Lienales* ergo
 p *fibræ* in *belices* contortæ
 sunt atque *revolutæ*, & suis
 spiris *Galenicas* constituunt
 κοιλότητας γ. Assurgant igitur
Hipp. nostro *pulmonei Viri*,
 qui priscum illud ejus inven-
 tum sibi *tumentes* arrogant.
 Is enim *Magister primævus*
 est, qui hancce docuerit *fi-*
lorum καθαπλοκήντε καὶ συμπλο-
 κῶν, quam in uno nusquam
 demiror ° *R. Ephesio*, Pro-
 fessione Medico, sed in *Mar-*
co Anton. Cæs. qui corporis
 universi tale textum esse so-
 lerter observat, στρογγύφαντον

o Pag. 41.
 v. 26. &
 169 v. 31.
 & à Vesal.
 Fuchf. Pic-
 colh. Cour-
 tin. Spi-
 gel. High-
 mor. Glif-
 son. atque
 Whartono.
 p Vid. Ioh.
 Bertum,
 Sect. 5. de
 sang p. 291.
 & Biblioth.
 Anat Jaga-
 citatis mul-
 tæ, & la-
 boris impro-
 bi, erudi-
 tiss. Ascle-
 piadum D.
 D. le Clercq
 & Mangeti
 Tom. 1. p.
 348.
 q Tom. 4.
 p. 392. 25.
 Cavitates
 sunt, ca-
 vernulæ,
 porosita-
 res, & cellu-
 læ Nicol.

B 2

Habicot, Lect. 2. p. 45. Cosmopolitæ p. 409 410. & Clar.
 Dolæo Encyclop. Chir. 3. p. 732. r Pag. 44. Edit. Paris.
 f Lib. 1. de se ipso ad seips. p. 25. n. 16.

γὰρ καὶ πλεγμαίον nobis ob o-
culos ponit.

CAP. III.

a Σωλὴν
παράγει τοὶ
σπλάγχνα.
Eust. in Il.
A. p. 202. 2.

Istud porrò *a viscus*, u-
sus sui gratiâ, planè litigio-
sum est: Quot capita, tot
sensus: Nemine idem sen-
tiente, ne videatur accessio
alterius.

Tantas autem inter Viros
tantos componere lites meæ
tenuitatis non est. Potiores
interim sententias proferam,
aperturus deinceps animi pa-

b Cap. IV.
c In Epist.
ad Hipp. p.

terni sensa *b*.

d Gal Tom
I. p. 414. &
Tom. 3. p.
361.

e Pag. 44.
f Lib. Orig.
XI. cap. I.
p. 152.

I. *c Democritus*, *d Era-*
sistrat. & *e Ruffus*, lienem
frustra esse fabulantur; & i-
stud putre atque olidum *f I-*
sidorus movet, dum *splene*
supplet, sive *replet inanita-*
tem hypochondrii ne *vacua*
existat, quâ in re meritò car-
pi-

pitur à *g* Vossio. *h* Helmon-
tio autem *sedes* est *Archei*,
& *Veneris* nidus, atque *hos-*
pitium animæ, nedum *inuti-*
le viscus. Putidum verò *De-*
mocriti *i* dogma Civitate Me-
dica nusquam donatum est.
Norunt enim Medici *Natu-*
ram *k* αἰαίδευτον licet, tamen
αἰαίδευτον, nihil frustra *l* fa-
cere, sed ubique *boni operis*
m *Magistram* esse.

Immò profitentur nil no-
bis inesse, quod *sapientiam*
summam, *potestatem immen-*
sam, & *bonitatem* *n* *supre-*
mam non sapiat, nam *Ope-*
ra Dei ubique *mirabilia* &
memoratu dignissima *o*.

B 3

II.

p. 100. 224. 301. & 379. Macrobian. Sat. 7. 15. 636. Aver-
roës, colliget. cap. 7. Tom. 9. fol. 16. & Joh. Picus de Mi-
rand. Heptapli cap. 1. p. 11. *m* Physicè usurpo, quod Mo-
raliter D. Ambros. lib. de fuga seculi T. 4. p. 312. Voran-
dus hic atque ruminandus Rob. Boyle de Natura Libell.
Edit. 1687. *n* Gal. T. 1. p. 402. & 403. Nec non p. 219.
220. & 221. *o* θαυμάσια καὶ ἀξιαπληρώτατα. Hipp.
pag. 55. & Gal. T. 1. p. 221. 239. & 340.

g Etymolog.
p. 487.

b Pag. 126.

n. 31. 179.

n. 27. 190.

n. 45. 212.

n. 15. &

228. *n*. 58.

Edit. Lug-

dun. in fol.

1655.

i Vid. Mel-

ch. Sebizii

Exercit.

Med. p. 263.

264. & 265.

& Lindan.

Physiol. cap.

5. *n*. 3. p. 73.

k Hip. p.

111. & 347.

Gal. T. 1.

340. 368. &

535.

l Arist. T. 1.

336. C. A-

pollon.

Dyscol. Hist.

Comm. cap.

21. p. 24.

Gal. T. 1.

p Pag. 11.

v 40. 168 v.

11 248 v.

13.

q Tom. 1. p.

1011.

r Hicn. 1.

s Pag. 190.

n. 50.

t Arist. T. 1.

p. 845. Plin.

9. 45. p. 221.

¶ Rev. Viri

St. Chauvin

aureum il-

lum Phil.

Thesaurum

ingentem,

quem de pe-

ctore facun-

do publicè

reclusit.

u Exercit.

Anat. 1. de

Motu cordis,

cap. 16. p.

147. & apud

Entium,

Apolog. p.

278. n. 54.

x Entius

autem ipse

pectus suum

expromens,

verissimum

esse profiteri non erubescit,

lienem ad se chylum crudio-

rem divertere, Apolog. n. 23. p. 58.

judiciò cæcò, H. Fuires admisit p. 26. de hydrope.

II. Animum autem *Hip-*
pocrat. p atque q *Philosophi*
dum hîc perscrutor, una-
 nimes ipsos deprehendo lie-
 nem nobis cedere *spongiæ*
modò luxuriem humiditatis è
ventriculo combibere.

Istæc autem *idea spongiæ*
Helmontii mentem ita per-
 mulsit, ut lienem [r *nuper*
ipsi solium animæ & Veneris
delicias] ad plantanimalia
 deprefferit : Illum enim de-
 lirant, s *spongiæ* vitam vive-
 re, & purum putum t *Zoo-*
phyton esse.

Harvæum u autem & x *En-*
tium, quibus plus mentis est,
 cor ipsis acrius limante *Mi-*
nervâ, hîc mirari subit, ab
Hipp. & à *Philosopho* vix
 transversum unguem disces-
 sisse,

esse profiteri non erubescit, lienem ad se chylum crudio-
 rem divertere, Apolog. n. 23. p. 58. Et istud absonum,
 judiciò cæcò, H. Fuires admisit p. 26. de hydrope.

fisse, *chylum* enim *aqueum*
in lienem *viâ naturæ invia*,
chimæricè deducunt.

III. *Plato* autem, *Pli-*
nus, *Galenus*, *Aphrodiseus*,
Falco, *Cælius*, *Bonaciolus*,
Montuus, *Vesalius*, *Varo-*
lius, *Duretus*, *Mercurialis*,
Perdulus, *Zacutus*, *Plem-*
pius & innumeri alii, quibus
aliàs Juppiter magis favet,
lienem jecoris fœcibus expur-
gandis serviliter addixerunt,
& illum exinde *risûs orga-*
num esse symphoniaci ceci-
nerunt,

Cor sapit, pulmo loqui-
tur, fel continet iras:

Splen ridere facit, co-
git amare jecur ^y,

Sic apud *Serenum* ^z,

Splen tumidus nocet, ²

& *risum tamen addit*

ineptum.

^y Id ipsum
fert Isidori
Oratio solu-
ta, p. 152.
² Origin. xi.
cap. i.
^z Cap. 22.
p. 140.

24 DISS. ANAT. PRACT.

a Sat. 1. Defæcatus scilicet sanguis ni-
v. 12. tet, at ab eo nitidiori *risus*,
b Pronus imò *cachinnus*, unde *Per-*
scilicet in *sus* *a*,
Divinum il-
lum αὐτοῦ
τε γέλωτα
Iliad. A. v.
559. de quo
Vid. Eu-
stath. T. 1.
121. v. 28.
& Rhodig.
lib. 3. cap.
12. p. 128.
c Ibid. cap. Sum petulanti splene *ca-*
22. 140. *chinno.* *b*
d Lib. 2. c. Ita *c* *Scammonico* lien, de
37. p. 282. mente *Plinii* *d*,
** Helmont.*
p. 190. n. 42.
& p. 212.
n. 15.
e Met. 11. p. Dicitur exfectus *faciles au-*
128. & 111. *ferre cachinnos;*
p. 134.
f Vid. Schol. Perpetuòque ævo *frontem*
in Aristoph. *præstare severam.*
Cereal. p.
764. b.
g Vid. rur- Quasi hoc amoto * *viscere*
sum Schol. *Saturni*, hic & *e* *Apulei*
Aristoph p.
764. b. &
Joh. B. Por-
tam, Phy-
sionom. cap.
21. p. 251. Deus, (*risus nimirum*) a-
moveretur *f*. Mentem inte-
rim illam peramanter *Galliæ*
fovent, quoties enim suam
frontem erugant, toties per-
hibentur & *s'épanouir la ratte.*
Sic Belgicum Milt, (*visce-*
ris nostri nomen) à Gallis non
abludit, *hilaritatis* enim in-
tellectum perindè habet ac
mu-

^b *munificentia*. Laus verò ^b Bever-
 dogmatis tam lepidi in unum ^{wijcks Schat}
ⁱ *Platonis* ἐκμαγεῖον refun- ^{der Gesont-}
 denda venit. Id enim ἐκ- ^{heyt p. 150.}
 μαγεῖον malè audit jecoris ef- ^{Edit. 1660.}
 figies, simulacrum, character, ^{i Tom. 3.}
 sigillum, impressa figura, i- ^{p. 72.}
 mago expressa, uti volunt;
 sed veluti mantile est, quod
 sordes jecoris ἐκμαάσσει abster-
 git & extergit, uti perap-
 positè, *meum ad Mercuri-* ^{k Hexae-}
um, Divus profitetur ^k *Am-* ^{mer. 6. T. 1.}
brosius. Sic iterum ad rem ^{p 88.}
^l *Aretæus* & ^m *Avicenna*, dùm ^{l Diut. 1. c.}
 hepar ipsis est *nigri sangui-* ^{15. p 84.}
nis emunctorium. Sic terti- ^{m Canon. 3.}
 um rem ipsam *Ful. Pollux* ^{Fen. 15.}
 acutè tetigit, *Platonicum lie-* ^{tract. 1. cap.}
nis ministerium attingens ^{2. p. 789.}
 Ità certè ^o *Galenicus* *lien* he- ^{n In Exma-}
 patis *expurgatorius* est. In- ^{γεῖον. Lib. 2.}
 dè fit ut ^p *Oribasio*, qui Ga- ^{cap 4. n. 46.}
 lenicum fidelis exscripsit *lien*, ^{n. o Tom 1.}
^{pag. 107.}
^{219. & 407.}
^{3. pag. 361.}
^{362. 408.}
^{414. & 419.}
^{p Pag. 49.}
^{Edit. Paris.}

*machina sit jecoris faculenta
repurgans.*

Ab istis itaque fontibus
q De Nat. homin. p. 100. & 134.
 r Pag. 725.
 s Fol. verso 476. *q Meletius, r Magn. Etymo-
 log. atque Phavorinus* sple-
 nem deducunt ἀπὸ τῆς εἰς ἐσω-
 τὸν Ἰππωᾶδος τὰ Φαυλιθέντα τῶν
 ὑγρῶν, quod *alliciat in se hu-
 morum inquinamenta.* In par-
 tes autem illas ruunt agmi-
 natim, & impetu veluti cæ-
 co, Viri aliàs oculati, at-
 que moderati, *Vassæus, Ar-
 genter. Eustachius, Hucher.
 Gratiol. Liebaut. Marquard.
 Cornacchin. Varand. Licet.
 Du Vallius, Merindol. Ran-
 chin. Campanel. Weickard.
 Hellwig. La Serna, de Cam-
 pis, German. Chicot. Menjot.
 de Blegnii & Jac. tandem
 Sponius, cujus extrema fata,
 præmaturaque, non unus A-
 pollo, sed Musæ lugent.*

IV. ^t *Avicenna* & ^u *A-* ^t Lib. 1.
verroës succum putant sub- ^{Fen. 1. Doctr.}
 austerum à liene in ventri- ^{4. c. 1. p. 23.}
 culum deferri, qui blandâ ^{u Colliget. 2.}
 stypticitate Orificium ejus ^{cap. 8. fol.}
 supernè vellicet appetitûs ^{verso 19.}
 ergo. Sed profectò, si qua ^{tom. 9. Vid.}
 dictis veritas insit, celebran- ^{Rolfinc. lib.}
 dus est eo nomine ^x *Galenus*, ^{5. cap. 19.}
 qui vel *plenis seculis octo an-* ^{p. 891.}
te Avicennam, id ipsum
 conceptis verbis protulit. Id
 vero deinceps ^y *Theophil.* ^{y Lib. 2. de}
^z *Nemesius*, atque ^a *Mele-* ^{hom. fabr.}
tius *plenis buccis inculca-* ^{p. 32. Edit.}
runt. Mirari subit itaque as- ^{Paris. 1555.}
 seclas *Avicennæ Albucasin*, ^{z Lib. de}
Actuarium, *Mundinum*, ^{nat. hom. p.}
Aponensem, *Gordonium*, *Gui-* ^{121. Edit.}
donem, *Savonarolam*, *Zer-* ^{Plant. 1565.}
bin, *Vigonem*, *Taliacot. &c.* ^{a Lib. de}
 paginam illam vel *Gal.* vel ^{Hom. Nat.}
Theophili, vel *Nemesii*, vel ^{p. 100. Edit.}
Meletii, nusquam attendif- ^{Venet. 1552.}
 se.

fe. Sed dùm isthæc opinio vana est, partes *Avicenn.* vel *Gal.* tueri, litigare est de ^b *asini umbra*. Illam verò mentem chimæricam esse, & jure meritòque à ^c *M. Curtio* impugnata, vel fida docet Anatome, quæ viam omnem à liene ^d *salubri* in ventriculum præcludit. Immò ratio & experientia succum austerum pariter omnem à nobis fanis jugiter arcant.

^b *Gal. T. 3. p. 31.*

^c *Comment. in Anatom. Mundin. p. 121.*

^d *Vid. hic Cap. 1. n. 9.*

^e *Vid. Fr. Rosset. de Partu Cæs. p. 149.*

^f *Controv. 25. lib. 6. p. 322.*

^g *Oeconom. Anim. p. 77.*

• V. ^e *Rondeletium* quod attinet, & ejus sequaces *Fr. Ulmum*, *Car. Pisonem*, & *Æmil. Parisanum* sanguinis florem à liene, tanquam pollen à cribro secerni finxerunt. Sed istæ Chimæra, Lunæ ad incolas difflatur à ^f *Laurentio*. Illam nihilofeciùs deperire videntur ^g *Corn. ab Ho-*

Hogelande, ^h *Lambert. Velt-* ^h Pag. 23.
bus. ⁱ *Th. Cornel. Consenti-* ^{de Liene.}
nus, ^k *Alb. Kyperus*, & ipse ⁱ *Progymn.*
^l *Fr. Sylvius* atque *Th. Bur-* ^{6. p. 86.}
netus ^m, sanguinem enim ^k *Anthrop.*
 comminiscuntur à liene ita ^{lib. 1. cap. 9.}
 subigi, *spirituum animalium* ^{n. 10.}
ope, ut in *tincturam*, vel ^l *Disp. Med.*
fermentum exaltetur. Sed ^{31.}
 citiùs illi viri super aqua æ-
 dificent, quàm talia nobis
 cordatis adstruerent. Quoni-
 am autem illa juveniliter me
 convellente ruitura non fo-
 rent, genuinos omnes veri-
 tatis Candidatos ad solidissi-
 mum ablego ⁿ *Bohnum*, qui ⁿ *Circ. A-*
 viriliter istæc evertit. ^{nat. Phys.}
^{Progym. 12.}

VI. Sed menti nostræ ob-
 versantur alii benè multi,
 qui pariter explodendi fo-
 rent cum liene suo vel *semi-*
nifico, vel *succi nervosi stu-*
dioso, vel *spirituum fabrica-*
tore.

tore. Verùm istæc opinio-
num monstra dies delet, nec
non mascula virtus ^o *High-*
mori, ^p *Malpighii*, atque
^q *Bohnii*. Nobis itaque &
aliis, victoriæ palmam o-
mnem præriperunt. Me
igitur constituo extra teli ja-
ctum omnem, quò me tra-
dam informationi Paternæ.

^o Lib. I.
Disq. Anat.
Part. 3. cap.
5.
^p Cap. 6. de
Liene.
^q Progymn.
18. Vid. in-
super Scholt-
zii Epist.
216. p. 371.
& Laurem-
berg. Exer-
cit. 7. O. 3.

C A P. IV.

Illis itaque sententiis va-
lere jussis, in patriam men-
tem inquisivi, ut ex eâ mi-
hi tandem Veritas affulge-
ret, quâ fidem meam, *sub*
ipsa initia hîc obstrictam ^a læ-
tus & tutus liberarem. Ge-
nuinum itaque lienis usum,
ex ipsis ut ita loquar naturæ
fontibus, placidissimò & lim-
pidissimò rivò deducturus
sum.

^a In Proœm.
atque Cap. 3.

sum. Illum autem *Rev. Pa-*
rens, vel jam à *quinque fer-*
mè lustris hanc in *Academi-*
am invexit. Evicit enim 1. *ra-*
tionibus & *b experimentis*
plurimis, arterias vel *decu-*
plò plus continere lymphæ
 quàm venas, sanguinis enim
 c totius continent ἀπὸ τῆς ὀπ-
 πόρου. Et idcirco d rivi di-
 cuntur *humanæ Naturæ*, cu-
 jus e *Aquileges* simii sunt,
 tubis aquas diducendo. 2. *Sanguinem* illum vel *decuplâ*
 portione in *splenem* impelli,
 quàm in *hepar*, quoniam *ar-*
teria splenica decies amplior
 est f *hepaticâ*: lymphæ igi-
 tur plus decies *lienalis arte-*
ria convehit quàm *jecoraria*.
 3. Ex eo quod *experientiâ*
 & *ratione* sanguis venosus
 crassior sit decies arterioso,
 necessitas exfurgit illius intra

b Quæ duæ
 firma sunt
 veritatis in-
 dagandæ

crura, e Gal.
 T. 2. 284.

Atque adeò
 Thaletis &
 Anaxagoræ
 sequaces, il-

lorum alte-
 ro crure

mutili, clau-
 dicant. S.

Empir. adv.
 M. p. 153. C.

c Gal. T. 1.
 421.

d Hipp. p.
 55. Plat.

Tom. 3. p.
 70. Gal. T.

1. p. 216.
 265. 307.

Lactant. de
 Opif. Dei p.

846. & Iſi-
 dor. Orig.

XI. c. 1. 152.
 e Gal. T. 1.

538.

f E Cap. 1.
 n. 8.

venas diluendi, quò refluat
 in cor. At providus Opifex
 illius dilutionis ergò *toti ve-*
næ cavæ prospexit, dùm in
 illius truncum infernum su-
 pernùmque *vasa lymphatica*
 largiter corrivatus est. Jam
 verò stabilitâ æquali necessi-
 tate diluendi sanguinem *ve-*
næ portarum ac sanguinem
venæ cavæ, Rev. Parens ad
 oculum demonstrat *vasa lym-*
phatica nulla venæ portarum
 inferi, atque adeo alluvione
 nulla *lymphæ puræ putæ* san-
 guinem illum *venæ portæ* di-
 lutiores esse. Aliundè igitur,
concludit, dilutionis
 fontem esse arcessendum
 quàm à *lymphaticis vasis*.
 Jam verò viscus nullum ex-
 stat quod tantam lymphæ di-
 luendi ubertatem *V. Porta-*
rum suggerere queat quàm
 lien,

lien, qui dùm sanguinem suum *arteriosum* uberrimè *lymphaticum*, spiritibusque turgidissimum, *atque ità mobilissimum*, in ipsam portarum venam affatim refundit, novis illam spiritibus imprægnat, & in faciliorem ociorémque refluxum sanguinem ipsius universum impellit. Is igitur *V. P.* sanguis universus longè *commodiùs* atque *citiùs* minimos permeat hepatis acinos, quibus dùm percolatur, influit pedetentim in *venæ cavæ* radículas, quò regeratur in ipsum truncum, tanquàm *fluvius in suum Oceanum*. Istæc autem percolatio non procedit, quin jecoris acinuli bilem omnem ab illo sanguine portarum emungant, quam in *tubulos radiculâsque bilarias*

C fen-

g Mollitudi-
ne lanugino
sa è Cap. 2.
n. 1. & 17.
n. 1.

h Arteriar.
scilicet mul-
titudine, ut
apposite no-
tat Fabr.

Bartoletus,
Encyclopæd.
p. 104.

i Tom. 1.
p. 1010.

k Cap. 17.
p. 20.

l Tom. 1. p.
111. & 409.

m Tom. 3.
p. 79.

n Arist.
Tom. 1.
1010. &

Joh. Picus
de Miran-
dul. Hepta-

plic. 7. p. 61.

o Ipsi αἰνία-
τροί τε ἀπλό-

σοποι ignem

in nobis a-

gnoverunt,

uti Nice-
phor. Calli-
sti, Hist.

Eccl. l. 12. cap. 46. pag. 871.

sensim, ac sine sensu pro-
pellant. *Lien* itaque non
unum sanguinem *venæ por-
tarum* in ejus ostia convehit,
sed & *percolandæ bili* manus
veluti præbet adjutrices,
dùm aliundè, *ventriculo con-
tiguus* chylæsin ejus *blando*
suo *complexu*, atque *h* *fotu*
promovet, uti meritò sen-
serunt *i Aristoteles*, & *k A-*
nonym. Græcus, atque *l Ga-*
lenus, qui subjungit non
modò *lienem*, sed & *reliqua*
viscera sanguinea ventricu-
lum ambientia, *tot veluti fo-*
cos esse ad lebetis fervorem.
Id verò perappositè prorsus
ad *m Platonis* mentem, qui
viscerum calorem à sanguine
repetit, velut ab ignis fon-
te *n vivifico*. Plato autem
beneficum *o ignem* illum Hip-
po-

pocrateda domo p subduxit, p Pag. 55.
26. & 84. 29.
ubi nihilofeciùs vel adhuc q Basilio
dùm jugiter mobilis, lucu- Valentino,
lentus lucet, & omnia mo- Triumpho
vens per omnia, functionum Antimonial.
omnium unicus audit Opifex, p. 89. 118.
haud fecùs ac *Chymicis Vul-* & 127.
canus ipse omnium operatio- r Hic Basi-
num effector *r unus est.* lius solem
& finum,
quibus ali-
quot dige-
stiones fiunt,
sciens vo-
lensque
prætermisit.

CAP. V.

Sed quò feror? Jam fer-
mè meum *ἐργον γέρονε πάρεργον.* a a Plat. Epist.
7. p. 330. C.
Nunc itaque mea in lienosos Polyb. in
fragm. p.
1523. Gal.
T 1. p. 87.
pietas ad illos me convertit, v 34. A-
then. lib. 5.
p. 185.
manus ut ipsis præbeam au- Clem. Alex.
Strom. 5. p.
614. Na-
zianz. T. 1.
Or. 20 p.
326. B.
xiliares. Singuli quippe sub
pondere gemunt, & Medi-
cam opem implorant, quò
levantur. Sunt siquidem, o-
mnes ad unum, liene gravi,
atque ità morboſo; partes e-
nim sanæ non gravant. No-

lim intereà lienis *gravitatem*
in unam illius regerere *mo-*
lem adauctam. Rev. quippè
Parens *lienes* præ manibus
habuit planè *contractos*, sed
b *vid. Cap.* *ponderis* interim *b* *saxeï.*

16. n. 4.

Nullò itaque Scriptoribus
contradicendi percitus oe-
stro, *lienicos* profiteor esse
viscere quidem *graviori* fem-
per, sed non utique *turgi-*
diori. Tumor itaque mihi
neutiquam *genus* est *supre-*
munum, ad quod singulæ spe-
cies referantur, nam *gravi-*
tas primas hîc tenet, & *præ*
mole ponderat. Lienes quip-
pè dantur exigui, & planè
coacti, prædurique; *coria-*
cei nimirum *callosive*; *scir-*
rhosi, *saxeive*; atque ità lon-
gè profectò *graviores* tur-
gentibus aliis, sed *pulmoneis*,
seu ichore spumoso distentis
&

& expaffis. Nullus itaque in genuinam & adæquatam *tumoris* definitionem inquiram; nec metricis implicaturus sum, quibus lemmatis illius explanatores fefe intrincant. Dictis fidem qui detrahit ad *Galenum* adeat, ad *Gordonium*, ad *Guidonem*, ad *Vigonem*, ad *Tagautium*, ad *Gourmelin*. ad *Ingraff*. ad *Fallop*. ad *Arant*. ad *Forest*. ad *Paræum*, ad *Saportam*, ad *Aquapend*. ad *Rudium*, ad *Riolan. patrem*, ad *A. de Corbie*, ad *Sennert*. ad *Thevenin*. & ad *Munnickium*, illorum enim quisque eandem assiduus *de Tumorib. p. n.* tutudit incudem.

II. Quò autem dilucidior fit hæc narratio mea candidus eloquar quod res est, *Dissertationem* scil. *meam* primitus fuisse

fuisse de *Tumoribus lienis* :
 Sed rem ipsam enucleaturus,
 protinùs deprehendi me te-
 neri per longas ambages. Il-
 lis itaque missis, & *suasu pa-*
terno, ad splenicos me con-
 tuli, quorum scrutandorum
 ergò Rev. Parens *Codices*
 mihi reclusit *Hippocrateos*,
 luce perfusos *Galenii*, & *Phi-*
lothei, *Cornarii*, *Mundellæ*,
Fuchsi, *Brassavolæ*, *Holle-*
rii, *Vallesii*, *Cardani*, *Du-*
reti, *Argenterii*, *Mercur-*
ialis, *Jacotii*, *Gorræi*, *Ma-*
rinelli, *Chr. à Vega*, *Swin-*
geri, *Cordæi*, *Foësi*, *Heur-*
nii, *Pini*, *Varandæi*, *Mar-*
tini, *Martiani*, atque *M.*
Curæi, & inibi lienosos com-
 peri obstructos esse liene. Dum
 autem obstructos imaginarer
 tumidos omnes esse, prio-
 rem mentem de tumoribus
 lie-

e Non vult
 enim me
 fontibus o-
 missis rivu-
 los consecta-
 ri, atque ita
 hic & ubi-
 que, ad Diff.
 oras uberes
 locos anno-
 tavit, quos
 evulgo, ut
 condiscipulo-
 rum animi
 fiant etiam
 uberiores.

*lien*is recalebam, idque jux-
 ta *Philothei* sententiam, qui
*lien*osos vocat *liene tumentes*.
 Sed *Rev. Parens* me certio-
 rem fecit; se *viscera* vidisse
sexcenta penitus quidem ob-
 structa, verum coacta, at-
 que compressa, nedum dif-
 fusa atque turgida. Imò u-
 niversè me docuit, partem
 omnem coalitam, obstructam
 insimul esse atque densatam.
 Quis enim v. g. dubitet, in-
 testinum concretum strictius
 planè atque compactius esse
 intestino pervio, & extento.
 Sic rursus partis cujusvis ma-
 rasmm, obstructionem esse
 profitetur quidem, sed insi-
 mul molis exilitatem inibi
 detegit. Sic certè *Rev. Pa-*
rens glandulas vidit oris,
 colli, pectoris, & abdomi-
 nis, planè vietas & marci-
 das,

das , atque ità *mole nullâ*.
 Imò pulmones ipsos , *utut*
prius amplos & extentos , sæ-
 pius de pectore revulsit , &
 ob oculos posuit , usque ad-
 eò tabidos , & arctatos , ut
 caractere nullo agnosci po-
 tuerint , vel ab ipsis *Medi-*
cis , sed *arte rudibus*. Sic
 denique callosum mihi pro-
 tulit pancreas , hepar , &
 lienem intimè quidem *ob-*
structa , atque *præclusa* , sed
volumine nihilofeciùs tam *ex-*
ili , ut illorum imago nati-
 va fuerit penitùs oblitterata ,
 licèt *exilitas* istæc *tenuita-*
tem nondum attigisset Cap.
 XVI. Non ergò lien obstru-
 ctus tumidior omnis est , uti
Diocles ^d insinuare videtur ,
 neque adeò tumor obstructio-
 nis est character indelebilis.

d Epist. ad
 Antigon.
 Reg. p. 187.
 ad calcem
 Polemon.
 Athen. nec
 non apud A.
 Mizald. in
 Auxiliari.
 Horto p. 267.

CAP. VI.

Jam verò prout obstructio
 vel *levior* atque *recentior*,
 vel *gravior* atque *diuturnior*
 est, ità Medicis *lienorum*
 injurias *gradatim* veluti de-
 monstrat: Prout enim mor-
 bus *ascendit*, ita symptoma-
 tis variis atque variis *eve-*
ctionis suæ *gradum* luculen-
 ter prodit: Id autem vitii
 quandoque *congenitum* est,
Nam patrum in natos ab-
eunt cum semine morbi.
 Sicut ergo mutili mutilos,
claudi f. *clavidos*, & *cæci*
cæcos, ità *lienosi* *lienosos* & ge-
 nerant, qui idcirco perhi-
 bentur *h* *naturâ* *lienosi*, uti
 liquet è *Cranonia*, five *Thes-*
sala Hipp. *k* *ægra*. Vel id
 ipsum vitii *postgenitum* est

e Hip. 30.4.

f Antigon.

Hist. Mirab.

cap. 121. p.

91.

g Hipp. 123.

45. Hos omi-

sit Seidelius

suos inter

morbos hæ-

reditarios.

p. 9.

h Crono-

nem Thessa-

lie esse Phi-

losophus do-

cet T. 1. p.

1163. D.

Antigon.

Hist. Mir.

11. p. 55.

Polyænus,

Stratag. lib.

2. cap. 34. in

Dinia. Ste-

phan. de Ur-

bib. p. 457.

i Holste-

nius p. m.

Clariss. Ryc-

kii p. 173.

i Hipp. p.

153. 35. 267.

18. 268. 4.

345. 11.

k Hipp. pag.

345. 29.

l Id univer-
se de Volu-
ptate corpo-
rea Archy-
tas sensit Ta-
rentinus.
Cic. de Sen.
n. 12.

m Gal Tom.
4. 77.
n Lucret.
4. v. 665.

diætæ vitio, præfertim *gu-
læ*, quâ nulla hîc *capita-
lior pestis*. In utrisque au-
tem *Rev. Parens* lienis *teg-
men* atque *subtegmen* omninò
culpat. Prout enim illud
vel *firmum* est, & insimul
strictum, *rarumve*; vel *de-
bile*, & insimul *arctum*, *la-
xumve*, ità pororum exfur-
git *m Asclepiadis* vel *ἀπεργία*
n morbifica, vel *συμπεργία sa-
lubris*. Sicut enim homi-
num alii *cute* & *carne* sunt
vel *stipatâ*, atque *strictâ*;
vel *rará* atque *laxâ*, ità &
visceribus ipsis vel *compacti*
sunt, *rigidique*; vel *remissi*,
flexilesque. Id autem in o-
mni cadavere *Rev. Parens*
unguibus, vel scalpris haud
secus deprehendit, ac ma-
tronæ carnes *elixandas*, *as-
sandasve*, *præduras* nimi-
rùm

rùm vel *teneras*, levi fibrarum evulsione distinguunt: E tali porrò viscerum discrimine *Rev. Parens* infert, homines illos obstructionibus longè obnoxiores esse, quibus *fibræ rigidae* sunt & *astri-ctæ*; quàm ubi *firmæ* quidem, sed *flexiles*, nec ità *stipatae atque coactæ*. In his enim liberior fit fluxus, atque refluxus, in aliis verò levi de causâ humores sistuntur, quoniam in *præcordiis hostem intestinum gerunt*, qui ferocientis externi promovet impetum.

CAP. VII.

Discere est igitur quid in nos extrinseci vel *malis avibus* involet, vel *testudineo gradu* impingat. Id omne
por-

a Horat.
Ep. 2. 1. v.
244.

b Quas spar-
sim infa-
mant, ipsi
Medicinâ
rudes, Ap-
pianus v. g.
Punicor. p.
99. & Ve-
get. de Re
Milit. 3. cap.

2. p. 40.
c Is passim
celebratur
ab Hesiod.
Pindar.

Plaut. Ho-
rat. Prop.
Ovid. Dio-
nyf. Perie-
gete, Plin.
Lucian.

porrò Diæteticum est, ac
unicè repetendum è sex re-
bus non naturalibus dictis.
Si quis v. g. *a* Bæotum in cras-
so aëre natus, statariis uta-
tur *b* aquis, piscibus, azy-
mis, leguminibus, caseo ve-
tustiori, saccharo multo, a-
cidis plurimis, & segnitie
demùm veternosâ, atque *μυ-
σενθρονω* *c* Belleroph. vel *d* He-
racliti, vel *e* Timonis adin-
star; Is certè, tali *f* Ache-
rusiâ vitâ & tali teredine
g cordis non modò sibi sti-
pa-
Servio, & Tzetze utroque, atque Mantuano: sed *μυσενθρονω*
illius Unis debeo Hom. Il. Z. v. 202. Tull. Tusc.
3. n. 26. & Eustach. T. 1, p. 494 13. *d* Senec. 2. de Ira,
cap. 10 p. 23. & de Anim. tranq. cap. 15. p. 165. Laërt.
lib. 9. p. 237. Athenagor. Legat pro Christ. p. 35. Lucian.
in Vitar. Auct. p. 192. & Stobæus, de Ira serm. 20. p.
172. *e* Lucian. hic primas tenet p. 32. præ Poët. &
aliis, Aristoph. v. g. Callim. Senec. Aufon. Tzetze,
nec-non Tull. Strab. Plin. Plutarch. Laërt. Pausan. at-
que Libanio. *f* Lucret. 3. vers. 1037. *g* Esaiæ 66.
vers. ult. Marc. 9. vers. 44 & 46. Quæ Tityii deteriore
fato, Odyss. xi. vers. 578. spirantibys ipsis, non jecoris,
sed cordis ipsius sine requie, fibras exedunt. Pindar. A-
pollod.

paturus est alvum, sed & sanguinem particulis infer-
 cturus ità crassis, ità visci-
 dis, ità ramulosis, ut in *lie-
 nale reticulum* impingentes,
texti præsertim *strictioris*,
 ab eo non ægrius irretian-
 tur, quàm *pisciculi maculis
 densioribus*. Sic igitur reti-
 bus implexæ, *captivæ* ^b fi-
 unt, atque sic *hostiles*, com-
 meatum enim intercludunt,
 ejus usurâ carere nequit vi-
 fcerum ⁱ *Oeconomus*. Hinc
 prima mali labes. Hinc la-
 crymæ. Hinc prima belli se-
 des. Hinc primus hostilis in-
 sultus. Hinc denique primus
 morbi gradus, in quo con-
 stitutus æger *ὑπόσπλω* ^g
^k est, ^l *sublienofus*. Sed ubi
 novæ particulæ, *priorum*
vitiis scatentes, in easdem
 plagas incidunt, confestim
 etiam

pollod. Lu-
 cret. Virgil.
 Tibull. Ho-
 rat. Ovid.
 Senec. Lu-
 cian Clem.
 Coïntus &
 Nonnus.

^b Joh. Ro-
 gers *Anale-
 ctor.* p. 31.

ⁱ Hipp. 166.
 21.

^k Cui oppo-
 nit *ὑπέρσπλω*
 p. 329. 20.
^g 366. 14.
^l Hipp. 313.
 2. 325. 28.
 330. 41. &
 331. 33.

etiam illaqueantur, atque
 congeneres has implicant, &
 quidem non solâ particula-
 rum ^m *Anaxagoræ homæome-*
riâ, sed & crassi sui corpo-
 ris oppositu. Sic enim vias
 obsident, atque itâ particu-
 las omnes intercipiunt, quò
 ipsas, *ceu totidem copias au-*
xiliares, ad suum bellum
 internecinum adjungant.
 Tunc ergò clade majori *lie-*
nem afficiunt, & *lienosos pri-*
ori gradu movent, illisque
 aditum veluti quendam ad
 pejora jaciunt; nunc enim
 definunt esse *sublienosi*, &
 ruentes in pejus reapse fiunt
 ὡς ἀλκινοί τε καὶ ἀλκιώδεις; ὅτι
 ἀλκινοί τε καὶ ἀλκιῶντες" qui-
 bus quatuor ^o *Latina* respon-
 dent,
 Herald. lib. 2. *Advers.* p. 119. *nee-non* Harpocrat. Suid.
 & Varin. in *Ἀναξαγόρας*. n Hipp. 148. 10. 168. 14. 183.
 3. 270. 32. 366. 4. & Arist. 2. 1011. B. & Absyr. cap.
 40. p. 140. & 141. o Plaut. Plin. Aurel. Firm. & Isidor.

^m Arist. T.

1. 478. B.

Lucret. l. 1.

v. 829.

Laërt. p. 35.

A. & Just.

Martyr. ad

Gr. p. 4. D.

Vid. Plin. lib.

2. cap. 58. p.

26. Plut. T.

1. p. 154.

155. 162. &

169. Minu-

cus Fel. in

Oët. p. 150.

Philostr. p.

3. 16. & 394.

Liban. De

clam. 19. &

679. Ce-

dren. in Hist.

Compend. p.

130. Tzet-

zes Chil. 2.

n. 58. p. 36.

Polydor.

Virgil. l. 1.

cap. 17 p. 61.

Arsenius,

in dictis

Philos. fol. γ.

6. & Dedit.

dent, *splenici* nempè vel
splenitici, *lienosi* vel *lienici*.

Quòd si demùm ejusdem di-
 ætæ vitiò novæ sanguini sug-
 gerantur particulæ, *priori-
 bus analogæ*, consequens il-
 las glutine suo primævis, at-
 que secundariis adhærescere,
 quas secum conglutinent at-
 que stringant. Temporis au-
 tem tractu quicquid in iis

tenuius est, *avolat*, *crassa-* p. Analogicè
ad Hipp. bi-
lem p. 75.

men verò *fæcis* q̄ instar re- v. 45.
q̄ Hipp.
157. 48.

manet, quod in dies arctiùs
 atque arctiùs ità compingi-
 tur, ut indurescat, & *scir-
 rhus* audiat, atque sic ad su-
 premum vitæ discrimen æ-
 grotantes attollat. Nunc e-

nim traducuntur ægri è *Sple-
 niticorum* gradu ad ipsos
απλῶς, hoc est, ex illo fa-

ti sui gradu summo Splenes r Hipp.
præconiò p.
393. v. 178

absolutè *proclamantur* r qua-
 si

si nunc toti conflarentur *splene*,
ne, ceu *toti splenes* essent.
 Eâdem nimirum *Metaphorâ*
 ac ipse morbus è *pernicioso*
 transiit in *perniciem* ipsam,
 ità certè ægrotantes è *Sub-*
splenicis facti sunt *splenici*;
 & è *Splenicis* tandem, lu-
 gendâ *Metamorphosi*, tanti
 quanti sunt, *toti sunt lienes*
 & quidem nullius *fatiferæ*.

ſ Odyſſ. K.
 v. 236. &
 395. Ovid.
 Met. 14. v.
 280.

ſ Paſſim in
 Coac. in
 Prorrhæ.
 & in
 Progn.
 ſ Hipp. p.
 157. 48.

ſ *Circes* incantamentis, sed
 unius Hippocr. ore *fatidico*.

Hîc itaque *Terminus* est,
 isque vel ab unâ *sanguinis*
 ſ *face*, sed quovis *saxo mi-*
nus hinc movendâ. Hîc igi-
 tur *decumana noxa*. Hîc æ-
 gritudo *sacra*. Hîc *fata su-*
prema. Hîc tandem *ultima*
linea rerum, nam *Tragœ-*
dix hic *ultimus Actus* est.

CAP. VIII.

Sed dùm Tragoëdus ille,
perunctus^a *fœcibus ora*, suam
 agit Tragoëdiam, attenden-
 di sunt illius *Actus*, hoc est,
motiones ejus observandæ ve-
niunt, quò providi tot *sica-*
rios declinemus, quos unà
 circumducit; tot volo *sym-*
ptomata funesta, quæ noctes
 & dies lienosos, *in apice suo*
constitutos, undique circum-
 stant. In primo itaque illius
 Actu, seu morbi gradu prio-
 ri, notantur.

I. Hypochondrii sinistri
^b *dolor* ^c *acutus*, & *errati-*
cus, ad minima diætæ vitia
repungens. Sed non omnis
inibi dolor lienalis est, nam
intestinum colon, quod eò
 loci strictum & inflexum est,

^a Horat.
 de A. P. v.

277.

^b *Ipsis equis*
 splenicum
 dolorem

tribuit Ab-
 syrtus,

quem gemitus
 illorum
 arguant.

Veter. cap.

40. p. 141.

^c Hipp. p.

198. 9. 203.

12. 39. &

50. 204. 19.

29. Sic com-
 pungentis

exempla

Grulingius

profert Cent.

4. Obs. 69.

& 70. Ten-

sivi autem

abtusioris

Folk. Petr.

Lotichius,

lib. 4. Obs. 4.

lib. 4. Obs. 4.

lib. 4. Obs. 4.

lib. 4. Obs. 4.

colicosum fit atque *torminale*,
ut in *d Polycrate*, cui ene-
mata recluserunt intestini vias
obseptas atque dolentes.

d Hipp. 351.
48. *Sic* 363.
9. *Vid.* Ni-
col. Pison.
l. 3. *de Morb.*
int. cap. 30.
p. 327. &
Joh. Phil.
Gieswein
p. 1067. at-
que Phil.
Hoeckstet-
terum, *Dec.*
5. *Casu* 1. p.
465. *nec non*
Nicol. du
Chesneau,
Obs. lib. 3.
cap. 2. p. 214
e Veter. cap.
40. p. 140.
f Gal. Tom.
4. p. 76. &
197.
g *Apud Ari-*
stoph. in
Nubib. Act.
1. *Sc.* 4. p.
151. & A-
gell. l. 2. c. 1.
nam apud

2. *Tumor* hypochondrii
lienalis vel *Abfyrto* notus
est, & ad infimæ costæ con-
finia pertingens, molliuscu-
lus & laxus; modò autem
elator, modò *depressior*. af-
furgit enim pastu largiore,
motu celeriori, irâ fervidio-
re, & animo mœstiore; sub-
sidet autem *f Thessalico* jeju-
nio, *g Socraticâ* ^h *quiete*, &
Stoicorum aḍiaφoeia, nec-
non *Pyrrhonis i ἀναίεia*. Imò
citiùs adhuc tota commotio
sedatur *Democriteo* ^k *risu*,
occyùs insuper & pie, animò
la-

Tull. Tusc. 5. n. 34. ambulando famem obsonat, & apud
Laert. l. 2. p. 41. jugiter saltat. ^h *Hæc enim ipsò mo-*
mentò, impetum lienis ferocientis veluti frenat, sed pra-
tracta morbo favet, e Cap. 19. n. 6. ⁱ *Cic. Lucull.* n. 42.
^k *Hipp.* p. 529. v. 17. & *Epigr. Gr. lib.* 3. p. 418.

latō, non unum *vultum*,
sed & lienem *benè* *afficien-*
te. Verùm non omnis inibi
tumor *lienalis* est, visus enim
ren^m sinister lib.vi. *scirrhusus*
illufisse Medicos ideâ lienis.

l Prov. 15.
v. 13. & 17.
v. 22.
m Rosset.
de Uter. Sect.
3. p. 225.
Sic Ballon.
Conf. lib. 3.
p. 218.

3. Decubitus æger *n dex-*
trum in latus, & somnum
fugans in aurem utramque.

n Cassius,
Probl. 6.
Edit. Paris.
1541. L.
Aurelian. 3.

4. Spiritus *anhelus*, vel
ab ipsis *Veterinariis* jam o-
lim notatus & *levi momento*

Chron. 4. p.
412. & *Va-*
rendæus p.
418.

longè gravior, terrore v. g.
& irâ, vel impetu quovis
animi ad aliquod opus; o-

o Aret.
Diut. 1. cap.
14. p. 81. &
82. Arnold.
de Villanov.

maso distento, ascensu, cur-
su, equitatione, effedo, sal-
tatione, ludo demùm vel la-

lib. 2. cap.
42. p. 103.
p. Absyrto,
cap. 40. p.
140.

nistæ, vel follis, vel pilæ,
vel disci, vel tudiculæ. Tunc
enim, *q Camarinâ motâ*, lie-

q Sibyll. Or.
3. pag. Gal-
læi 470. Si-
lius Ital. lib.

D 2 na-
Dausq. 595.

Zenob. Cent. 5. n. 18. p. 119. Lucian. Pseudol. p. 899.
Serv. in Æn. 3. v. 701. p. 315. Steph. de Urbib. p. 441.
ubi Berkelium doleo siccum. Suid. Cens. 10. n. 99. p. 483.
Apostol. Cent. 13. n. 1. p. 157.

nalis humor impendiò rare-
fit, & viscus suum enormi-
ter dilatat, sicut ^r *Alex.*
^r *Bened.* ^s *Bald. Timæus*, &
^t *H. Regius* consideratè no-
tant.

^r Pag. 1198.
^s Lib. 3. cap.
19. p. 146.
^t Prax. p.
282.

5. Flatus non modò sub
fornice coli *tumultuantur*,
sed & intra lienis claustra *fre-*
munt, undè hypochondrium
universum *lusorii* ^t *follis in-*
star contenditur, & *sonorè*
strepit, ac ipse lien ^u *mur-*
murat altè. Hinc cecinit
^x *Fr. Portus* esse *præcordia*
læva

^t Lalaman-
tius, lib. 1.
de dieb. de-
cret. p. 15.
^u Hipp. p.
204. 328
332. ^x Riol.
Pat. p. 495.
^x Decad. 3.
cap. 9. p. 98.

Flatibus aëriis cum mur-
mure tensa sonoro:

^y Ibid. cap.
10. p. 99.

Vel rursus, (apud ^y *eun-*
dem,)

Mollia ventoso reboant
hypochondria flatu.

^z lib. 8. cap.
XI. p. 264.
^a lib. 10. p.
625.

Hic ergo genuinus est ^z *Tral-*
liani atque ^a *Fonstoni fluctua-*
tio-

tionum alveus. Hic insuper
 remugiens est ^b *Averrois* ^b Colliget 4.
 antrum *ventositatis inflativæ*. ^{cap. 56. fol.}
 Hic tandem spelæum est ^{85.}
^c *Rhasis*, & ^d *Herculani ru-* ^c lib. 9. ad
gitus. Atque ita immerito ^{R. M. cap.}
 prorsus ^e *Nic. Du Chesneau* ^{70. p. 255.}
 lienem *rugire* negat. *Leo-* ^d Fol. 151.
ninum scilicet *rugitum* serio ^{H.}
 putat Scriptores velle. *f* *Pla-* ^e lib. 3. cap.
terus verò, ut ut ad hunc ^{2. p. 212.}
rugitum *surdus*, *Scepticum* ^f Prax. Tom.
 se gerit, assensionemque co- ^{2. p. 445.}
 hibet. ^g Arist. T.
^{2. 816. Gal.}
^{T. 5. 477.}
^{478. fuse.}
^{Septal. Tom.}
^{2. p. 292. &}
^{Tom. 3. p.}

6. *Flatus* illi fiunt ^g *Ve-* ^{354. Rod. à}
neris irritamenta, ^h *venas* ^{Castro, de}
 enim *inflant*, & ⁱ *iacentes* ^{Nat. M. lib.}
 nervos, atque ^k *funeratos* e- ^{3. cap. 3. p.}
 rigunt. *Flatuum* enim isto- ^{109. &}
 rum indivulsus comes est ^l *se-* ^{Paul. Zacch.}
rum acre & aculeatum, quod ^{Q. Medico}
 spiculis suis genitalia fodi- ^{leg. p. 139.}
 cat, ceu *genuinum* foret *Ve-* ^h Horat. 1.
^{Sat. 2.}
ⁱ Juven. x.
^{205.}
^k Petron.
^{466. Mart.}

D 3

ne-

^{13. Ep. 34.}
^{Athen. 2.}

neris oestrum. Indè fit ut
mediis in somnis *lienofos*

23 Juven. 2.

v. 128.

22 Martial.

3. Ep. 33.

10. 48. 13.

34.

o Juven. 6.

v. 504.

p Dioscor.

3. cap. 144.

p. 232. Gal.

Tom. 2. 103.

& Petron.

Sat. p. 27.

q Lucrer.

4. v. 1110.

Agell. lib.

20. cap. 9. p.

1122.

r Petron.

Sat. p. 476.

Agell. 19.

11. pag.

1080.

f Gal. Tom. 3. p. 315. t Suet. 8. 22. p. 814. Eutrop.

Edit. Frob. l. 9. p. 111. Aurel. Viç. Epit. n. 33. u Hip.

p. 235. 8. Arist. T. 2. 815. B. Zenob. in H^{er}aclein νότοι.

Apostol. Cent. 9. v. 93. x Gal. 5. p. 398. 9. & Clem.

Alex. Pedag. 2. 193. D. Huc refero Plin. 28. 6. p. 684.

v. 34. Gell. 19. 2. 1057. Tertull. de Anim. n. 27. pag.

330. Macrobi. Sat. 2. cap. 8. p. 352. y Theocrit. Idyll.

2. v. 54. p. 560. Plaut. Bacch. Aët. 3. Sc. 1. v. 5. Cur-

cul. Aët. 1. Sc. 2. v. 65. & Petron. Sat. p. 506. z La-

scivix somnum Helmont. vocat, p. 190. n. 42. Hipp. ακ-

tem, Veneris ideam, p. 27. 45.

istæc urtica^m tangat, quæ
ipsis vel citra bulbos erucas-
veⁿ salaces; vel citra *Faler-*
ni^o concham, p *Satyriive po-*
tum; vel citra *q salivas jun-*
ctas, *animarumve^r mistu-*
ram; vel citra tandem *f Διο-*
γένος ὑμναϊον, ἥτε *Δομιλιαῶ*
κλινοπαίλω^t, non *u Hercu-*
leam sed *x Democriteam* ex-
citat Epilepsiam, quâ Vene-
reum ignem, lienali spiritu
sufflatum modico y sanguine
restringunt, dùm *immundo*
z visu Nocturnam vestem
ma-

maculant, ventremque *supinum* ^a.

Modicum porrò *sanguinem* hîc protuli, *lienosi* quippe, utut libidine prurientes
^b *Salmacida* bibunt à fonte, & accensendi propè veniunt
 non ^c *Lastauris*, sed ^d *Gal-
 lis*, non ^e *Satyris*, sed *Eunuchis*, qui dùm *nihil possunt*
^f ὅν τι ἐχέειν, *ipsis intento*
nervo flatibus irritis ^g.

Illius autem *nocturni fluxus* declinandi gratiâ *lienorum* nullus ^h *Pharisaicis*

D 4 Ve-

Suid. T. 2. p. 13. Eustath. Il. B. p. 196. 18. d Lucret. 2. v. 614. Ovid. Fast. 4. v. 243. Lucan. l. 1. v. 568. Flacc. Argon. 7. v. 636. Juven. v. 116. Martial. *sparsim*, Tatian. Assyr. Or. adv. Gr. p. 147. Lucian. in Dea Syr. p. 1075. Minuc. Fel. in Oct. p. 175. Herodian. l. 1. c. 11. p. 35. Lactant. de F. R. 1. n. 17. p. 91. Arnob. adv. Gent. l. 3. p. 99. Lamprid. in Heliogab. n. 7. p. 466. Aurel. Vict. in Epit. n. 39. Fest. lib. 7. p. 164. Hieronym. in Hof. cap. 4. v. 13. T. 6. p. 19. & August. de Civit. Dei, 6. 7. p. 592. e Obvii passim; singulatim verò Salaces Soran. Gal. Aët. Ægin. &c. f Terent. Eunuch. Act. 3. Sc. 3. v. 23. g Scaliger ad Cardan. fol. verso 351. & Joh. B. Sinibald. Geneanthr. lib. 2. p. 154. lib. 3. p. 284. & lib. 9. p. 728. fuse. h Suid. in Φαρισαίων, T. 2. p. 1029.

a Arist. T.

2. p. 725.

Lucret. 4.

v. 1030.

Horat. Sat.

1. 5. 85.

Septa. T. 2.

p. 87. &

Guaftavin.

p. 341.

b Cic. 1.

Offic. n. 18.

Ovid. Met.

4. v. 285.

Vitruv. 2.

c. 8. p. 67.

Strab. 14. p.

656. Fest.

17. p. 491.

Auson. Ep.

69. & 101.

p. 45. & 66.

c Suet. Ill.

Gr. n. 15.

d Lucret. 2.

v. 568. Flacc.

Argon. 7. v. 636.

Juven. v. 116.

Martial. *sparsim*, Tatian.

Assyr. Or. adv. Gr. p. 147.

Lucian. in Dea Syr. p. 1075.

Minuc. Fel. in Oct. p. 175.

Herodian. l. 1. c. 11. p. 35.

Lactant. de F. R. 1. n. 17. p. 91.

Arnob. adv. Gent. l. 3.

p. 99. Lamprid. in Heliogab. n. 7. p. 466.

Aurel. Vict. in Epit. n. 39.

Fest. lib. 7. p. 164.

Hieronym. in Hof. cap. 4. v. 13.

T. 6. p. 19. & August. de Civit. Dei, 6. 7. p. 592.

e Obvii passim; singulatim verò Salaces Soran. Gal. Aët.

Ægin. &c. f Terent. Eunuch. Act. 3. Sc. 3. v. 23.

g Scaliger ad Cardan. fol. verso 351. & Joh. B. Sinibald.

Geneanthr. lib. 2. p. 154. lib. 3. p. 284. & lib. 9. p. 728.

spinis incubat, jam quippe
 i Juven. xi. *Venereis acribus* i *urticis*
 v. 166. plus fatis punguntur.

7. *Appetitus vegetior*, i-
 k Plut. T. 2. 995. E. & *mo voracitas Bæotica* k *vix*
 Athen. 10. *ullis* l *dapibus Siculis*, vel
 4 p. 418. A. *Pontificum* m *cænis* n exfa-
 l Plat. T. 2. p. 404. & *tianda*: atque ità in procli-
 Epist. 7. *vi sunt rem suam* o *ut strin-*
 Tom. 3. p. 326. Cic. 2 *gant*, & *obliment*, p *edaces*
 de Fin. n. 28. *enim præ* q *Kυροπεξία* ab *esu-*
 m Horat. *rino* r *sale*; fed illa *capiun-*
 Carm. 2. cap. 14. & Ma *tur escâ sicut hamo* s *pisces.*
 crob. Sat. 2. cap. 9. *Ventridæmonem* quippè ge-
 n Tantam *runt*, qui *mentem* ipforum
 ingluviem *infodit* in t *ventre*, *cujus*
 Equisones de *u servi* fiunt.
 Lienosis
 equis anno-
 ravit Ab-
 syrt. cap. 40.

8. Po-

p. 140. *In ipsis autem hominibus ludentia prostant exem-*
pla, Ballon. Ephem. 1. p. 61. o *Hor. Sat. 1. 2. p Hip.*
 182. 203. & 454. *Avic. l. 1. Fen. 2. Doctr 2. fol. 107.*
Joh. Manard. p. 324. C. Pifo, Sect. 1. p. 37. & Rob.
Flud. p. 199. q Quam ipsis tribuit Michaël. Scotus
lib. de Secr. Nat. cap. 43. p. 302. r Helmont. p. 424.
n. 7. s Platonis est, e Tullii Cat. Majore n. 13. non
autem Archytæ Tarentini, uti fingit Jodocus Vender-
heidius, Com. in Lysia Or. 3. p. 43. t Clem. Alex.
Pedag. 1. pag. 150. C. u Athanas. in Dictis Evangel.
Tom. 2. p. 425. G.

8. Potui præterea * *Scytharum* vel *Thracum* in morem lubentes indulgent, & *stictulosi* sunt enim, atque ita * *Scythiffare* sustinent, nec verentur ^a *Herculaneos scyphos*, vel ^b *Alexandri calices*, affatim exficcare, sed protinùs ^c egent *Æsculapio*, nam ^d *potu læduntur*.

9. Exindè est ut *nauseosi* fiant ^e *sputatores*, semoti longè vel ab [†] *Antoniâ Dru-si*, vel à ^f *Persis*, *nasturtio frugi*, nec unquàm exspuentibus. Verùm ubi suam lympham profusiori salivâ profundunt, os ipsis exarescit, quasi ^g *dipsade* morfi forent,

at-
 21. 521. ^b Plut. *Sympos.* 1. q. 6. p. 623. F. ^c Plut. *de Ira*, p. 454. E. & *Sympos.* 1. q. 6. p. 624. A. ^d Sen-
 nert. *Tom.* 3. p. 483. ^e Gal. *Tom.* 3. 276 & 278. [†] Plin.
 7. 19. p. 147. 30. ^f Herodot. 1. 71. p. 29. Xenoph. *In-*
stit. *Cyr.* 1. p. 6. B. Cic. 2. *de Fin. n.* 28. & *Tusc.* 5.
 n. 34. ^g Nicand. *Dioscor.* Gal. *Aphrodis.* Aët. Gesner.
 & Aldrov. Imò Ovid. Lucan. Ælian. Lucian. Nazianz.
 Eunap. Isidor. Suid. Alb. Magn. Volaterr. Rhodig. Scalig.
 in Arist. *Dausq.* in Sil. Ital. atque Bochart.

* Herodot.
 6. cap. 64.

Aristot. T.
 2. p. 695. B.

^y Xenoph. 7.
de Exped.

Cyr. p. 400.
 & 405. Cal-

lim. *fragm.*
 8. p. 131.

Hor. *Carm.*
 1. 27. 2. Jul.

Pol. 6. 3 p.
 276. & A-

then. 10. 12.
 p. 442.

^z Hipp. p.
 454. 14. &

Avic. *fol.*
 107.

* Herodot.
 16. 6. 84.

^a Senec.
Epist. 83 p.

548. Plut.
in Alex.

706. C. A-
 then 12. 1.

512 & Ma-
 crob. *Sat.* 5.

^c Plut.

^d Sen-

^e Gal.

^f Herodot.

^g Nicand.

b Aristoph. *Acharn.*
Aët. 5. Sc. 1.
 p. 426. Cal-
 limach.
fragm. 18.
 151. Horat.
 1. *Carm.* 36.
 v. 14. Plut.
Sympos. 3. q.
 3. p. 650.
 Pollux p.
 276 & 294.
 Macro-
 b. *Sat.* 521.
 Isidor.
 Orig. 20.
cap. 5. p.
 274. Suid. in
Α'μυσί p.
 211. Eust.
 in *Il. A.* p.
 836. 10. &
X. p. 1388
 43. Cælius
 Rhod. p.
 374. &
 1551. Id
 ipsum sonat
Philosophi
Καθωντρε
T. 2 p. 696.
 C.
 i *Æn.* 1. v.
 690. k Jul Capitol. p. 603. l Vid. Theophr. de sudorib;
 p. 454. & Baricell. de hydropsea nat. lib. 2. cap. 6. m Sa-
 tyr. p. 157. n Catull. 23. v. 16.

atque ità novam exposcunt
 h *amysidem*, quâ fauces sibi
 proluant i *latice Lyæo*, at-
 que sic mutuas operas sibi
 tradunt infestas saliva exun-
 dans potusque profusior.

10. Sudore pariter toti
 quandoque diffuunt, *Thra-*
cis illius k *Maximi* ad instar,
 qui duos, tresve l *sudoris*
 sui Sextarios calicibus exci-
 piebat, quum è diverso
 m *Petronii Saffinius* Asiatici
 quid habuerit, nam ab eo
sudor n *abfuit*, abfuit & oris
mala saliva.

11. *Salivæ* porrò atque
sudoris illius ubi *divortia* fi-
 unt, universa microcosmi
 lymphæ in unos corrivatur
 mictuales ductus, & *siphun-*
culis

culis urinariis largiter erumpit, ° Diabetis in modum.

12. Ex illis porrò lymphæ divortiis *alvus* *p* *arescit*, quicquid enim vel *salivosos* in *ductus*, quos, *ævô* Gal. vix ullus ignorabat; vel *q* *se-rias* in *urinarias* *r* confluit, id universum *alvô* deducitur, per humoris *παλίρροια* *s* *refluxum*, cujus ergò *feculina* remanet *colluvies* *t* *siccissima* imò *styptica* & *austera*; atque ità fluere nescia. *Segnior* igitur *u* *alvus*, & quasi *veternosa*, naturæ necessitati vix paret, nisi *x* *stimulis acrioribus* evigilata.

o Aret. diut.

2. cap. 2.

Gal. T. 3. p.

311. nec-non

Trallian.

Aet. Ægin.

Oribas.

Nonn. &c.

p Hipp. 97.

50. & 67.

29. Arist. T.

1. 1011. A.

& Avic. fol.

107.

q ὅτι ὁ κὶ οἱ

τὸ σίελον γεν-

νῶντες ἀδένες

αἰσθητοῖς ἀγ-

γείοις εἰς τὸ

σῶμα προχέου-

σιν αὐτὸ, σχε-

δὲν ἐκέρει ἕδ εἰς

ἀγνοαί. Tom.

1. p. 246. 25.

Id inculcant

Gal. id. T. 1.

p. 579. Edit.

Venet. 1564.

CAP.

sunt igitur perinde seculi hujus inventum, ac alia, quæ hîc, in Corollar. recitantur innumera, quibus aliquando ditescet Davidis Avercrombii Fur Academicus. Vid. Præclud. mei Anat. p. 62. Edit. 3. 1680. atque facetiss. & eruditiss. Jan. Leonic. p. 78. Metam. Æscul. & Apoll. 1673. r Hipp. p. 395. v. 44. s Arist. T. 1. p. 1011. A. & Aret. lib. 2. cap. 4. cur. acut. t Hipp. p. 454. 15. u Hipp. 182. 43. & 203. 14. & 42. x Hipp. p. 393. 49. & 454. 14.

CAP. IX.

a Hipp. p. 49. 27. 247. 43. 315. 43. & 345. 11. Arist. T. 1. p. 809. E & T 2. p. 721. E. Gal. T. 2. p. 61. 3. 303. & T 5. p. 469. 470. 478. Conring. de sang. Vid. Hist. hum. sang. Nobil. R. Boyle, & Experim. de mistis liquorib. A. 1679. *b* Cap. 1. n. 8. *c* Cap. IV. n. 3. *d* De humano Tartaro. Vid. lib. 2. cap. de Morb. ab Obstr. Fab. Violetti A. 1635. *e* Prov. Vatic. Cent. 2. n. 51. p. 289. Strab. l. 8. p. 371. Zenob. Cent. 4. n. 86. p. 107. Diogenian. Cent. 1. n. 10 p. 176. Hesych. p. 594. & Apostol. Cent. xi. n. 88. p. 141.

I. Tot porrò phænomena *lienosos* nobis cedunt *sanguine* *a* *serosiori*, imò *acido-salfo* atque *tartarico*.

Id autem prout *tubis amplis* *b* lien ubertim excipit, ità & id ipsum, intra primum Morbi sui gradum, affatim in hepar refundit *c*.

II. Verùm ubi 2. movetur *Actus Tragædiæ nostræ*, omnia ruunt in pejus, & symptomata catervatim ingruunt *lethum* tandem *illatura*. Univerfus quippè feri tanti *limus*, & veluti *tartarum* *d* fibroso detinetur lienis texto, à quo, veluti *palude* *e* *Lerneâ*,

ab Obstr. Fab. Violetti A. 1635. *e* Prov. Vatic. Cent. 2. n. 51. p. 289. Strab. l. 8. p. 371. Zenob. Cent. 4. n. 86. p. 107. Diogenian. Cent. 1. n. 10 p. 176. Hesych. p. 594. & Apostol. Cent. xi. n. 88. p. 141.

neâ, malorum *f Ilias* sese *f Cic. ad*
diffundit in microcosmi tra- *Attic 8 11.*
ctus. Primò quidem *macu-* *Zenob*
la visuntur *cæruleæ*, *fuscaë*, *Gent. 4. n.*
nigricantesve, & per *areas* *43. Suid.*
cutem deturpantes, instar *Gent. 7 n*
& *suffusionum*. Illas porrò *95. & Eu-*
acoris sobolem esse profiteor *stath. 11. d.*
è *paternis* *h experimentis*, *p. 338. 3.*
quibus mihi compertum est, *g Hipp.*
acidis sanguinem *i nigresce-* *Gal. & Æ-*
re, & in *k globulos* præcipi- *ginet. par-*
tari, exindeque viscera ob- *sim*
strui, & *cuticulam* ipsam à *h Sparsim*
vertice ad calcem conspici a- *in Discip*
tratam *l*. *Thesib. præ-*

III. Illius autem *acidi* *m mu-* *pugnatis,*
riatici virus tam acre est ut *Ann. 1671.*
pe- *n. 19. Vid.*

pe- *Joh. Cou-*
fin Hist. de
Asthmat. *Ann. 1673.* *i Rubefieri somniavit Walæus,*
Instit. Med. cap. 12. p. 21. Vigilantior fuit Daniel Dun-
can. Hist. Anim. Art: 1. p. 40. k De sanguificatione,
vid. P. de Betbeder, A. 1666. De sanguineis verò glo-
bulis, vid. experim. D. Grew, 1679. de particulis autem
acidor. terrenis, angular. & cubicis, D. Galatæum, de
acidis ventriculi, pag. 61. Ann. 1676. l Vid. Cap. 15.
n. 1. m Hipp. 312. 32. Sale propterea melancholicos
interdicit Untzerus, p. 204.

in Thom. Jordan. de Pests phænom. Tr. 1. cap. 17. p. 179. & 180. & Jodoc. Lomnius, Obs. lib. 1. p. 50. & 167. Vid. singulatim Sebast. Wir- dig, l. 2. c. 2. n. 2. • Claud. Campens. Com. 6. in Aph. 43. p. 157. p. Imò Scabiem ipsam recenset Petrus Paschalis, pag. de Feb. 148. & Montagna i. Conf. 158. Joh. B. Montan. Conf. 17. & x 178. Vid. Fr. Piens, de feb. in specie p. 267. r Gal. T. 5. p. 458. Vid. Hipp. 113. 39. s Hipp. 194. 34. & Lyfias, Or. 3. p. 47. t Deuteron. 28. 35. u Pag. 182. 42. & 312. 31. & Hipp. 312. 32. de quib. me- mor. exempl. J. R. Saltzmann. recitat, Obs. Anat. p. 38.

*n pestilens illud & o pernicio-
le* Scriptores exsecrentur. Vulgò tamen tantam stra-
gem non edit, sed prout in-
terim *invalescit*, ità & *fero-*
cius grassatur, scorbuticam-
que labem visceribus adspers-
git. Et exindè *p ἐκχυμώσεις*
illæ *q cuticulares*, *r ὑπὸ πύλων*,
vel etiam *vibicum* instar, quæ
primùm *blandæ & indolentes*
erant, evadunt acres, & *pru-*
rigine tandem *s ulcerosæ*.

IV. Illinc itaque tibiæ ulcera *parva* quidem vulgò,
sed *rebellantia* sese produnt,
qualia LXX. Interpretes *r πο-*
νηρά vocant *η δυσίατα*; *u Hip-*
pocr. verò *κακελκίας η δυσελ-*
κίας, ut in *Antilocho*, &
Aleva. Mala idcirco ulce-
ra

ra dicuntur à ^γ C. Celso, & ^γ Lib. 2. ^{cap. 7. & 4.}
 δυσλγία ab ^z Aret. & ab ^{cap. 9.}
^a Aëtio, quibus suffragatur ^z Diut. 1.
^b Avicennæ praxis. Istæc ^{14 p. 83.}
 enim ulcera *fero* scatent ^a *sal.* ^{Tetrab. 3.}
suginoso fodicante atque cor- ^{serm. 2. p.}
 rodente, cujus muriaticam ^{636.}
 indolem arguunt ^d *cicatrices* ^b *Lib 3. Fen.*
nigræ, quibus ita leviter ob- ^{15. Tr. 1. p.}
 ducuntur, ut *continuo reci-* ^{790.}
divent. Illæ siquidem *par-* ^c *Hipp. 312.*
ticulæ salinæ, suis aculeis ^{33. atque}
 intimiùs defixis, etsi lateant ^{Theophr.}
 ad tempus, *brevi tamen as-* ^{de sudorib.}
surgunt, & ulcera produnt ^{p. 455.}
altiora atque *altiora*, spon- ^d *Hipp. 423.*
 taneo ^e *fero* quandoque ma- ^{17. Arist. T.}
 nantia, & ab ^f *Hipp.* & ^g *A-* ^{2. 721 E.}
ret. graphicè depicta. Al- ^{Cels. l. 2.}
 tiùs itaque serpente virus e- ^{cap. 7. p. 62.}
 daci, *aures ipsæ roduntur*, ^{n. 25. Nic.}
 & ^h *fætorem emittunt.* Im- ^{Piso, l. 3. de}
 mo ^{M. Cur. cap.}
^{30. p. 327.}
^{Jul. Gualta-}
^{vin. Com. 9.}
^{in Arist.}
^{Probl. p. 309.}
^{& Lud. Se-}
^{ptal. T. 2.}
^{p. 34.}
^{e Hipp. p.}
^{178. 30. &}
^{203. 41.}
^{f Pag. 182.}

42. 203. 41. 204. 2. 423. 17.

^h Hipp. p. 203. 40.

^g Diut. 1. 14. p. 83.

i Vid. Erud. *mò i* gingivæ fiunt rosionis,
 atque ter-
 sum V. Ke- *fœtorisque* confortes, dentes-
 telaer de *que* suos denudant, brevi
 Aphthis, & *vacillaturos*, prout ^k Hipp.
 Gal. T. 2 p. *l* Strab. ^m Plin. ⁿ Paul.
 252. & 479. *o* Marcell. ^p Avic. atque
 k Pag. 182.
 42. 203. 40.
 332. 39. 348. *q* Suidas stylo notarunt ada-
 39. & 423.
 17. mantino.

l Lib. 16. p. V. Altiùs adhuc evectô vi-
 781. tiô, *narium vasa* recluduntur,
m Lib. 25. & *hæmorrhagiæ* moventur
 3. p. 622. *enormes*, quæ sanguinis *κρᾶ-
 n* Lib. 3. *σις* vitiatam produnt, quam
 cap. 49. p. *r* Hippocr. passim infamat,
 474. utpote *parvo fermento* præ-
 o Cap. XI. gnantem.
 p. 291.
 p Lib. 3.
 Fen. 15. Tr.
 1. cap. 5. p.

791. VI. Jàm verò *acres illæ*
q Tom. 2. in *particulæ salino fixæ* ^l Hip-
 Μάρτυρ. *pocrateâ* sanguinis *δειόδω*, at-
 r In Coac. *que* ^t *Platonica* *δειφορῆ*, ità
 in Prog. in *conquassantur* atque subi-
 Prorrhæ. in *guntur invicem*, ut nihil re-
 tib de M. M. *lin-*
 & de Affect. *lin-*
 Int.
 f Pag. 11.

28. 85. 33.
 89. 19. 99. 7. 102. 36. 104 6. 107. 24. 108. 41. 109. 2. &
 48. 304. 30. 305. 41. & 54. t Tom. 3. p. 70. & apud Gal.
 T. 1. 216. 265.

linquant in massa quod non
inquinent. Indè fit ut *in-^u Hipp. 520.*
fima trunci *vasa*, vel tur-^{3.}
gescant impendiò, & *va-^x Gal. Tom.*
ricibus assurgant; qui vulgò ^{3. 359. Æ-}
cæcæ dicuntur *hæmorrhoides*;
vel arrodantur, & fluant, e-
ruptionis instar è *naribus*
summis.

VII. Idem ergò sanguis
qui recens *balsamicus* & *con-*
socialis partibus erat, in *a-^y Pag. 69.*
crem ipsarum *hostem* evadit. ^{43. 182. 42.}
Partium igitur cum sanguine ^{203. 42.}
necessitudo primæva planè ^{2. Tom. 2. p.}
intercidit, atque ità singulis ^{1011. A.}
illis *ipsum* veluti *refugienti-*
bus, totæ macrescunt, *nu-*
trimenti defectu. Assurga-^{a Diut. 1.}
mus igitur *Hipp. 2. Philos. 14. p. 82. 83.*
Aret. b Gal. c Avicenn. & b Tom. 1.
Averroi, lienosos *tabentes* ^{p. 106.}
dùm digito monstrant. ^{c Lib. 1. Fen. 2. Doctr. 2. fol. 107. 15. Tr. 2. cap. 1. fol. 789. d Colliget. 4. cap. 56. fol. 85.}

VIII. Quoniam autem illæ

E san-

*e Terrenæ sunt enim
 atque compactæ, Julio
 Palmario, 2. de Contag.
 cap. 3. p. 122. atque Joh.
 Jonstono, Prax. 10. p.
 619. f Hipp. p. 69. 43. &
 203. 42. Gal. Tom. 1. p.
 106. Balon. de V. & M. Morb. p.
 72. 73. & 74. Pallor
 in ore sedet; macies in
 corpore toto, Met. 2.
 776. g Aurel. Vi-
 ctor. Epit. n. 66. atque
 Rhodigin. l. 4. cap. 18.
 Unde verò Senn.
 Heurn. & alii passim id
 Dionis esse velint, me
 fugit.*

sanguinis portiunculæ salino
 fixæ *crassiores* præ se ferunt
molem, quàm ut *porulos* nu-
 triendi corporis subire que-
 ant, plurimæ in lienem tex-
 ti laxioris, vel *e pondere* pro-
 prio ruunt, vel *adventitiis*
spiculis in illum sese inse-
 runt. Dùm verò hîc *alta*
palus est, è cujus profundis
 haud facilè emergant, con-
 sequens fit, ut plurimæ illæ,
eò demersæ, inibi stagnent,
 nesciæ refluxus.

Stagnatione igitur suâ con-
 crescunt, & ita conglome-
 rantur ut *lienem enormiter*
distendant; f corpore interim
tabescente. Atque adeò fe-
 stivus est g *Trajanus* lienem
 comparans *fisco*. Hoc siqui-
 dem *ditescente* populus de-
pauperatur, uti liene incre-
scente corpus emarcescit.

IX. Tumentiore itaque
 splene, non solum *spiritus* ille
sublimis urget, quem ^b *Po-* ^b Lib. de li-
lemon Athen. meritò tribuit ⁱ *Hipp.* 224.
 mœrore pressis, sed reliqua ^{36. 278. 42.}
 symptomata gravius undi- ^{423. 20. &}
 que premunt. Imò novitu- ^{30.}
 mores confurgunt, quibus ^k *Colliget.* 7.
palpebræ, pedesque ⁱ *gravan-* ^{cap. 13. p.}
tur, è *particulis seri viscosi* ^{156. F.}
genarum pedumque *texto te-* ^l *Gall. ada-*
naciter implexis. Atque ita ^{giò perhi-}
 non *meræ* sunt *inflationes*, ^{bentur, jux-}
 ut apud ^k *Averroem*, quasi ^{ta Hipp.}
flatuum unicè soboles essent. ^{mentem, p.}

X. Partium autem illa- ^{268. 28. jau-}
 rum uti *color* ^{nes comme}
fædus multi- ^{de la cire, è}
plex exsurgit, ita & corpo- ^{Nasone au-}
 ris universi *floridus* omnis at- ^{tem ora hu-}
 que *vivax* funditus perit ^{xò pallidio-}
 Etenim ^{ra gerunt.}
 Qui *viret in foliis* venit à ^{Metamorph.}
radicibus humor ^{4. 134 & XI.}
^{417.}
^m *Aret.*
^{Diut. 1. cap.}
^{14. p. 83.}
ⁿ *Sic Hipp.*
^{ὡς ἢ τροφή,}
^{στὰς τὸ ἐξω.}

Hic verò mala radix, mali

o Uti constat *stolones. Prava germina,*
 è cadaverib. *pravi furculi: ° decolor lien*
 lienicis. *atque luridus; decolor &*
 p Hipp. p. *vultus atque Saturninus p.*
 204. 2. *Sed ne mentem q Saturninam*
 q Vid. Chri. *induamus ipsi, stigmatē no-*
 stoph Cla- *tandē r Astrologico, Citha-*
 vium, in *roedum vocemus, qui nobis*
Spharam *animum exhilaret. En Stra-*
 Joh. de Sa- *tonicum, dieteriis facetum,*
 cro Bosco, *qui lienosos dū intuetur*
 comm. 2. p. *Caunios, pallore suffusos,*
 275. *cei reduces vel è Trophonii*
 r Joh Haf- *antro vel è mediis silentibus*
 furti Ver- *umbris, in ipsos Homeri-*
 dungi, No- *cum illud jactavit, * homi-*
 va Med. lib. *num genus foliis esse simile.*
 2. p. 18. ubi *At culpantibus eum Cauniis*
 teterrime *quòd civitatem ut morbidam*
 Saturninos *sub-*
 sugillat Sed
 φλυαρεῖ. Noli
 autem ἀντι-
 φλυαρεῖν e
 Gal T. p. 41.
 verum Ari.
 stot. oppone
 T. 2. p. 815.
 Cic. Tusc. 1.
 n. 33. Plut.
 T. 1. p. 344.
 B. & Fr.

Bonav. lib. 4. p. 240. f Plin. 11. 37. p. 275. Volaterr. l.
 24. p. 571. t Aristoph. in Nubib. Act. 1. Sc. 6. p. 155.
 Philostr. Apollon. 8. 8. p. 420. & Apostol. Cent. 7. n. 88.
 u Æn. 6. v. 264. x Iliad. Z. v. 147. & φ v. 464.
 Mimnerm. P. Gr. p. 736. v. 1. Plut. de sera pœnit. p. 560.
 Q. Smyrn. 9. v. 501.

DE LIENOSIS. 69

subfannaret , *absit* , inquit , Strab. 14.
p. 651. &
Coelius 4.
18.
morbidam dicere ausim , ubi
vel *ipsi mortui* & *ambulant*.

C A P. X.

Nec tumidus lien *cutis flo-*
rem unicè *decerpit* , sed vi-
sceribus damnum multiplex
infert. Ejus enim *globuli*
non omnes *lienali septo* coër-
centur : Quidam igitur san-
guinis fluente *huc* & *illuc*
abripiuntur , atque ita *glo-*
mere facto venas inferciunt ,
intra quas nequeunt *liberè*
volvi atque *revolvi*. Acci-
dit itaque ut vegeto licèt
cordis impulsu ab aliis atque
aliis urgeantur à tergo , ini-
bi nihilominus , *hostili suo*
globo , vias obsideant. In-
tereà perennis à corde *pro-*
pulsio in isthæc *allidit* obsta-
E 3 cula.

cula. Tunc verò quicquid
in sanguine *tenuius* est at-
que *dilutius* præterfluit, *cras-*
sus autem & *compactius* ini-
bi sistitur, & venas passim
in *a* *varices* attollit, uti sin-
gulatim de *venis in ano* præ-
notatum est *b*.

a Gal. T. 5.
p. 305. Pul-
verin. cap.

62. p. 551.

b Cap. 8. n.

5.

CAP. XI.

Nec isthæc à sanguine in
grumulos coacto unica vasis
infertur noxa, nam *glutinosæ*
si confluxerint *particulæ*, glo-
bulos protinùs *inviscant*, &
partibus *affigunt*. Indè fit
ut ipsæ arteriæ vocentur in
detrimenti partem. Nam
portiunculæ, *visco suo tena-*
ciores, arteriis internis ag-
glutinantur, & pares se præ-
stant sanguini reprimendo.
Illarum enim alveis præpedi-
tis,

tis, *fluento* sunt vel *nullo* vel *laborioso*. Sanguinis interim *perennes*, ac etiam *ingentes* volvuntur sub pectore fluctus, qui alluvione suâ ad remoras illas fortiter allidunt, quò gluten illud *arteriis impactum* deglutinent. Ingens ergò procella surgit, *ceu maris æstuosi intra strictiora freta*, nam hîc quoque strictior est fluxuri sanguinis alveus. Is autem quia *spiritibus turget*, recens à corde, *impetu ruit* in globum obstantem. Sed dùm suos fluctus, *instar procellosi maris ad saxa* inibi frangit, cor minimè *saxeum*, resilit atque tumultuatur. *Cordis* autem istæc *commotio* atque *tumultus* Palpitationis nomine vel *lippis* atque *tonsoribus* jam olim innotuit. *Rudem*

testor Plauti *lenonem*, qui
experientiæ scuticâ vapulans
morosè queritur, ^e *geminos*
sese filios in ventre habere.

^e Curcul.
 Aët. 2. Sc. 1.
 v. 6.

^d Plaut.
 Aulular.
 Aët. 4. Sc. 3.
 v. 3.

Rude & alterum cor ^d *Eu-*
clionis attestor, *arte ludicrâ*
continuò emicans in pectus,
hoc est, palpitatione repen-
tinâ, ceu *seditione* ^e *com-*
motâ, confestim in pectus
insurgens. Idiotas igitur a-

^e Mercat.
 Aët. 1. Sc. 2.
 v. 14.

^f Gal. T. 1.
 361. & 502.
 Lucian. p.
 890. A. A-
 then. l. 8.
 cap. 9 p.
 349. Suid.
 T. 2. p. 315.
 & Cent. 10
 n. 94.

page, qui ^f *ceus asini ad ly-*
ram, sese ^a *ad Hippocrateos*
codices adjungunt, quò *Vi-*
rum in Arte Medicâ detri-
tissimum traducant, ceu *cor-*
dis istud terrificum *sympto-*
ma vel *siluisset*, vel *ignorasset.*
 Sed isti *Sycophantæ*, si quid
 modò *ipsis Arcadicis lævâ*
in parte mamillæ saliat, ad-
 eant quæso, Cl. D. D. Gro-
 novium Pr. meum ad aras
 usque colendissimum, & ex
 illo

illo Literarum omnigenum *inexhausto fonte*, opimos doctrinæ succos largiter hauriant, quò sibi mentem aridam, sterilemque irrorent atque fœcundent. Gloriæ igitur ducant à *g Viro tanto* doceri τ σφυγμόν τε καὶ *h παλμόν*. Deinceps verò discant quid sit ὁ τῶν φλεβῶν *i πηδηθμός*; quidve αἱ φλέβες *k αἱ ρφυγματώδεις*; vel rursus οἱ πόνοι *l παλμώδεις*, *m* vel in universo corpore, *n* vel ad tempora, *o* vel ad collum; *p* vel in hypochondriis; *q* vel ad umbilicum; *r* nominatim autem quid sit τ *ρ καρδίας παλμός* Διὰ τέλεος *ξυεχής*. Quid insuper *παλμός* πρὸς καρδίαν οἷον *p*

E 5

ὑπὲρ

q Pag. 306. 13. 402. 46. *r* Pag. 320. 5. 432. 45. *s* Vid. Joh. B. Montan. *Consil.* 181. Trincavell. *lib.* 6. *part.* aff. 12. Claudin. *Cons.* 128. p. 308. Petrum Vascum Castellum, *Traçt.* 9. de Cord. palpit. p. 814. Tulp. *lib.* 2. *obs.* 19. & Henr. Regium, *Prax.* p. 283. *t* Pag. 327. 45.

g Quod si locorum inter-
capedo ipsos
illius necessi-
tudine inter-
dicat, con-
sulant velim
Eruditiss.
Sebast. Pif-
senium, de
Cord Palpit.
lib. 1. cap. 2.
3. & 4.
h Hipp. p.
115. v. 3.
i Hipp. p.
358. 42.
Venarum
percussus,
Plin. 7. 51.
k Pag. 427.
10.
l Pag. 432.
46.
m Pag. 308.
39. 325. 19.
434. 4.
n Pag. 358.
42
o Pag. 431.
31. 427. 17.
p Pag. 432.
43.

p Pag. 532. ὑπὸ δρόμῳ; ἢ ὑπὸ δείματι? 50.

x Pag. 124. isthæc Divini Genii 40. verba

fonent? αἱ φλέβες πρὸς τῇ
 γ Ipsum cor καρδίῃ ὡς πηδῶσι, καὶ ἡ καρδίῃ
 Antiocho πάλαιται. Cor nimirum con-
 depereunt: i cutitur atque subsilit, ubi
 Novercam vasa subsultim ad illud assur-
 deinde πρὸς, gunt. Sicut enim rapidi flu-
 e Juliani minis fluxu represso tumescunt
 Misopag. p. 69. aquæ, multo cum tumultu,
 ita hic sanguinis cohibito mo-
 tu tumescunt vasa, atque
 commoventur, & illis turgen-
 tibus atque concussis, totum
 cor exagitatur, & impendiò
 convellitur. Hipp. ergò fons
 genuinus est, atque primæ-
 vus scriptionis τοῦ παλμῆ.

Quæ igitur seros apud
 ejus Nepotes palpitationum
 cordis & arteriarum prostant
 exempla, Rev. Parenti neu-
 tiquam vel Archetypa sunt,
 vel

vel *Prototypa*; sed *Apographa*, & sæpius *Apocrypha*, utpotè mendosa, & à *Naturæ* libro penitus abhorrentia.

Hic igitur Hipp. uti aliàs, dum Medica fundit, ab aliis ebibenda, Galatonis & Homerum refert, carmina vomentem, ab Aristophaneis

^a *Ἰνφουδίον* abligurienda. Sed quia istæc idea nauseosa est, Hippocr. dicam virum esse tantum, ut Medicorum plures, in ^b *Ἰαλέμους* adscribendi, tot pygmæi sint, ^c *θύρσο* pollicem ejus metientes. Imò Hippoc. Phæbus est alter, fulgore non ideò carens, quia non videtur à ^d cæcis.

z Ælian. V. H. 13 22. p. 502.

a Salsum est in Poetas inficetos

Somma. Act. 1. Sc. 2. p. 215.

b Zenob. Cent. 4. n. 39. Gal.

Tom. 3. 453. 58. Hesych. p. 454. Suid.

Cent. 5. n. 8. & 7. n. 97. Apostol.

Cent. 10. n. 39. Erym. M. atque

CAP. Varin. in Ἰαλέμους.

c Vid. Cy-

d Theophili

clopem Timanthi, Plin. 35. 10. p. 833. mens est de Sole, Lib. 1. ad Autolycum p. 70.

CAP. XII.

Nusquàm igitur *cor* unicè
ad moles suis ostiis injectas
subfilit, sed & ejus primarii
tubuli, *ad obices quoque resi-*
liunt; assultim enim impe-
tuntur à sanguineis globulis
cunctis, qui ab offensâ suâ
tumultuose & confertim in
sefe resultant. Tunc quippè
necessarium est, ut *sensiles*
illi sanguinei *canales* toti
contremiscant, & motu suo
incondito *viscera concutiant*.
Undè consequens & alterum
ut intestinus ille sanguinis
tumultus arctiores suos dila-
tet alveos, & *maris* iterùm
implacidi more, sinus sibi
formet, intra quos recipro-
cet. Dum autem sinus illi
cavantur, universum *Arter.*
sy-

Systema micare non definit, pulsuque suo irrequieto turbas ubique ciere, sed præsertim in ipsâ lienis arteriâ, quæ propterea pulsat enormiter, & petulanti sanguine *hypochondrium* concutit atque convellit. Exindè est, ut lienalis arteriæ validi percussus frequenter occurrant, qui suis ictibus fortiter repetitis fornicent. Fornicatur ergò lienalis arteria reliquarum more, quæ hinc indè fornicis in morem exitruuntur, & ἀνδρομαχίας nomine passim infamantur à ^a Dioscoride, à ^b Galeno, ab ^c Aëtio, à Paulo ^d & ab Actuario ^e.

II. Istæc autem aneurysmata vel jam mihi notissima sunt, nam tales arterias cum in pectore, tum in abdomine pugni mole fornicatas legi apud

^a Lib. 4.

cap. 42.

^b Tom. 3. p.

356. 4. p. 27.

& 87.

^c Terrab. 1.

Serm. 3. cap.

18. p. 122.

& Tetrab. 4.

Serm. 2. cap.

51. p. 716.

ibid rursus

Serm. 3. cap.

9. p. 746.

^d lib. 4. cap.

53. p. 527.

lib. 6. cap.

37. p. 563.

^e Meth.

Meth. lib.

3. cap. 1. p.

194. Vid. M.

Aurel. Se-

ver. p. 170.

de Absc. &

singulatim

libell. Bar-

thol. &

Hornii.

f Lib. 1. de
 Tumor. p. n.
 cap. 14. p.
 284.
 g lib. 6. cap.
 ult. p. 229.
 h Exercit.
 3. de Circ.
 sang. p. 254.
 i lib. 12.
 cap. 5. p.
 202.
 k Obs. chir.
 48. p. 113.
 l Arant.
 Obs. 35. p.
 99. Vid. hñc.
 Cap. 1. n. 8.
 m Curcull.
 Aët. 2. Sc. 1.
 vers. 5.
 n Casinar.
 Aët. 2. Sc. 6.
 v. 62.
 o Mercat.
 Aët. 1. Sc. 2.
 v. 14.
 p In Non.
 Rhass. c. 100.
 fol. 151.
 q In Hipp.
 Pragn. 1. p.
 158.
 r Confil. 46
 62. & 74.
 p. 106. 143.
 & 175.

pud f Fallop. g Paræum, h
 Harvæum, i Riverium & k
 Marchettis. Singulatim ve-
 rò Par. Rev. lienales mihi
 cessit benè multas *Dædaleas*
 omninò, & *ambagiosas*, cel-
 lulisque passim *excavatas*.
 Tales porrò fuisse profitetur
 lienales illas, quæ suis an-
 fractibus l longè latèque pro-
 tensis, atque tædiosè pulsan-
 tibus m Plautinum Cappa-
 docem Zonâ quasi cinxerunt.
 Tales iterùm asserit melan-
 cholicis inesse, qui corde lie-
 noso n canuntur, quòd scili-
 cèt lien ipsis saliat, & de
 labore pectus tundat, ac se-
 ditionem veluti faciat, occu-
 pando o præcordia.

III. Tales denique fuerunt
 pulsationes illæ quas memo-
 rant, & quas ignorant p Ar-
 culanus, q Erastus, r Clau-
 dinus

dinus atque *Bontius*, sed *Obs. Indic:*

quas debuissent ab *Hipp.* ^{8 p. 37.}

didicisse. *Par.* autem *Rev.* ^{328. 402. &}

mirâ voluptate meum ani- ^{432.}

munum permulsi, ubi me do-

cuit se *intra lienales* illas, nec

non *intra pulmonales*, &

quandoque *intra coronarias*

cordis [quas mihi dedit *expas-* ^{n Obs. p.}

as & *duratas* omnino, atque ^{137. 161.}

ita horrendæ quondam palpi- ^{178. & 183.}

tationes fontes] *mucilaginem* ^{x Lib. 1.}

quandam, *ostrearum* instar, ^{cap 5.}

& *lividis cirris*. Id quidem ^{y Lib. 1. c.}

Benivenius, *Vesal.* ^{29. p. 208.}

Rumler. ^{z Obs. 6. &}

Ballon. ^{52 p. 6. &}

Hil- ^{32.}

dan. & ipsa seculi *supercilia* ^{a Tom. 3. p.}

Severin. ^{310. 314.}

Velschius & a- ^{315. & 325.}

lii, viderunt tam in *aorta*, ^{b Cent. 2.}

quàm in *corde*, sed chimæ- ^{obs. 89. &}

ræ formâ, *vermis* nimirum, ^{Cent. 4. obs.}

puris, *calli*, *carnis*, *carun-* ^{50.}

culæ, vel *adipis*. At ipso- ^{c Cap. 2. p.}

rum intererat, ab *Hipp.* do- ^{277.}

ceri ^{d Obs. 34.}

^{p. 22.}

^{e Pag. 124.}

^{39. & 125.}

^{21. & 47.}

ceri tales concretiones esse
à *pituitâ frigidâ* sanguinem
refrigerante atque *sistente*.

Merum igitur *gluten pi-
tuitosum* est, sicut *Hippocra-
ti* experimenta paterna lucu-
lentam fecere fidem: Istæc
enim *mucosa* sæpius *exsicca-
vit*, *decoxitque* aquâ, vinô,
acetô; vel etiam *exussit*
prunis vel flammâ, & aliud
nihil deprehendit quàm *ge-
latinam sanguinis* esse similem
illius, quæ *sanguini ducto*
tenax accrescit, & instar ex-
pansi totum vasculum obten-
dit, in *pituitosis*, in *cache-
cticis*, in *scorbuticis*, in
spleniticis, atque singula-
tim in *rheumaticis affectio-
nibus*.

CAP. XIII.

Dùm autem tot illis artē-
 riarum percussibus corpus
 ita comploditur, ut *vel è*
longinquo f sonus audiatur, f Tulp. lib.
 cuncta certè ingravescunt, 2. obs. 28.
 properatque morbus ad *ca-* g Aret.
tastrophē. Præprimis *g fla-* Diut. 1. 14.
tus insolescunt, & ex *utre* 82. Vid.
velut b Æolio laxati, quo- Synt. May-
 quoversum furibundi diffun- erniani cap.
 duntur, dirasque tempesta- 12. p. 304.
 tes ubique commovent. Sin- b Odyss. K.
 gulatim autem ventriculum v. 19. & 47.
 distendunt, & excruciant, i Piscium ni-
 nî *ructibus*, utut *i fœtidis*, dore, Aret.
 explodantur. *Lienosos* di- Diut. 1 cap.
 ceres *k cavos folles* esse, *oli-* 5 p 56. Vid.
da spirantes, sed toto divi- Th. Syden-
 fos Orbe à *l Pomponio Con-* ham de Pass.
 sulari Poëtâ, quem perhibent hypoch. p.
ructasse nunquàm. Nec fla- 113.
k Juven.
Sat. 7. v.
(11.)
l Plin. 7.
cap. 19. p.
147. 31.

F tuum

m Quidni
sic agatur
cum hostib.
illis? quum
Thebarum

muri hosti-
les ita di-
ruantur;

Tzet. Chil.

i. n. 13. &

Tyrrheni

fervi, Plut.

I. 2. p. 260.

B. (heriles

hostes) Se-

necæ, Epist.

47. p. 460.

Tertull.

adv. Marc.

5. n. 6. Æl.

Donato, in

Andr. p.

589. fufe.

Festo, de si-

gnif. verb.

15. p. 429.

atque Ma-

crob. Sat. i.

cap. 11. p.

235. Imo

Spiritui ipsi

Sacro, Mich.

7. v. 6. &

Matth. 10. v. 36. ita plectantur. Odii porro

tanti rationem Homer. dat, Odys. xvii. v. 322. atque

Plato 6. de Legib. p. 777. A. n Sueton. in Claud. n.

32. p. 494. o Aristoph. in Plut. p. 19. A. F. & Suid.

in A'v'e. & p Hipp. p. 178. 31. & 306. 50. q Arist.

16. in Plut. p. 73. E.

tuum sævities effrænis tenui-
bus parcit intestinis. Illa si-
quidem vel crudeliùs dila-
niat, quàm ipsum colon, quod
uti obtusius, ita & capacius,
nec luctantes ventos ita co-
arctans. Sed accidit oppi-
dò faustè ut dùm cruciame-
tis suis omne frangunt animi
robur, ipsi, tanquàm sævi
hostes, ad tibiæ^m cantum,
portâ decumanâ trudentur.
Lienosorum enim fibræ inte-
stinæ *Edicti*ⁿ *Claudiani* sunt
amantes, & *Argyrii simiæ*,
audacter quippè, ne pericli-
tentur, nervis undique con-
tentis *p* *hostilem spiritum* o-
mnem vel publicitùs elidunt,
etsi nusquam *λεβανωτὸν*[?] oleat.

Et

7. v. 6. & Matth. 10. v. 36. ita plectantur. Odii porro
tanti rationem Homer. dat, Odys. xvii. v. 322. atque
Plato 6. de Legib. p. 777. A. n Sueton. in Claud. n.
32. p. 494. o Aristoph. in Plut. p. 19. A. F. & Suid.
in A'v'e. & p Hipp. p. 178. 31. & 306. 50. q Arist.
16. in Plut. p. 73. E.

Et eâ in re splenici pruden-
ter sibi consulunt, aliàs tan-
tâ intus rabie furunt venti,
ut *Diocle* r narratore, Me-
dici non veriti sint, per-
strepentis lienis murmura sæ-
va, tempestatésque sonoras
τὸ Φυσῶδες τὸ πύθνηα morbum
flatulentum vocitasse, instar
I Hippocratei νοσήμαλ & ἐπυ-
ματῶδε & morbi ructuosi.

II. Alii verò flatus istos
Dæmonas esse finxerunt ab-
domine clufos, quibus *Lie-*
nosi non modò fiant r ventri-
loqui, r ἐγγρασεμύθων æmuli,

F 2 altò

lib. 9. p. 419. Joseph. A. J. 6. 15. p. 204. G. J. Martyr,
ad Orthod. p. 422. C. & 440. D. Clem. Alex. Admon.
ad Gent. p. 9. C. Pædagog. 2. p. 148. D. Hieronym. in
Catal. p. 297. de Eustathio, Photius in Epist. 151. p. 206.
Apostol. Cent. 7. n. 48. & Cent. 9. n. 35. J. C. Scali-
ger ad Card. fol. verso 332. J. Wierus de Magis, cap.
14. p. 140. P. Zacch. Q. Medico-legal. p. 195. & Servat.
Gallæus, de Sibyllin. Orac. p. 2. & 362. Videsis Exegefin
Gal. & Hesych. Suid. & Varin. in Εγγρασεμύθων. Vi-
deantur & Sophoclis σεπρόμαρτες, nec-non Eurycles Arist.
in Vespis, p. 502. atque Platon. in Sophista, T. 1. p. 252.
C. Talem Rhodigii Cælius audivit, lib. 8. cap. 10. p. 417.

r Gal. Tom.

3. p. 278. 8.

f Pag. 156.

48.

r Tertull.

adv. Pra-

xeam, n. 19.

p. 650. D.

n Hipp. p.

340. 36. &

357. 32. Imò

passim apud

Lxx. Levit.

19. 31. 20.

6. & 7.

Deuteron.

18. v. 11.

1 Sam. 28.

v. 8. & 9.

2 Chron. 33.

v. 6. Es. 8.

v. 19. 19. 3.

44. 25. Cic.

de div n.

19. & 36. 2.

n. 57. Strab.

& Hipp. de
 Lycino Gr. p.
 332. 39.
 y Plaut.
 Curcul. Aët.
 2. Sc. 1. v.
 16.
 & Perf. Sat.
 1. v. 57.
 a Gal. Tom.
 1. 309. 31.
 b Gal. T. 3.
 p. 276. 36.
 & 338. 25.
 c Hipp. p.
 168. 18.
 203. 40.
 204. 2.

*altô suô lienis & ronchô , fed
 & ventre turgescant collati-
 vò y seu aqualiculô & propen-
 sô sesquipede , ad intensissi-
 mum luctantis flatus , & exi-
 lire nitentis ^a elaterem. Fla-
 tus autem illi sicut in ven-
 triculo & in intestinis foetura
 sunt pituitæ salsæ ^b & acidæ ;
 ita in liene soboles sunt seri
 muriatici , quod splenem non
 modò fermentat , fed & san-
 guinis massam , in quam , de-
 trimentum sibi illatum , cum
 foenore refundit ^c. Inflan-
 tur ideò venæ & impendiò
 nigrescunt , atque varicibus
 hinc indè protuberant , nec
 ad tactum ita resiliunt , uti
 dùm sanguis integer ævi
 & purus putus inerat , ac
 intimè perfusus portiunculis
 balsamicis volatilibus , & ple-
 nè nutritiis. Nunc enim a-
 cri-*

cribus scatet salinisque fixis,
d & rosione, fermentoque d Spiritu & Sulphure
promptis quæque pravam in- prorsus orbis
dolem suam noxâ e produnt. Joh. Jones, cap. 3. de Feb. int. p. 116.
Hic siquidem Hæmorrhoides
Cap. 9. N. 6. noxiores sunt, e Vide passim
sive crepent, & fluant; sive H. Reusner
consistant & stagnent. Sic & & S. Eugalen, de Scorbuto.
hæmorrhagiæ nocentiores,
reliquum enim naturæ the-
saurum profundunt, residuis
spiritibus oppidò paucis, at-
que sic lienosi tabent elumbes,
assurgentibus interim pedum
f œdematis. Imò rediviva f Hipp. p. 178. 32.
fiunt oris atque tibiærum ul-
cera, quibus vires magis ad-
huc atteruntur, spiritibus
cassæ. Nequeunt igitur lie-
nosi firmo insistere talo, sed
impares sunt ad incessum,
præsertim ad acclivia, uti * Hipp. p. 366. v. 14.
** Polemarchi filius. Sed istæc*
scorbutici lienis enervata cru-

g Imò vel
simplici
quartanae
pigrities in-
est ad mo-
tum, ut ap-
primè notat

Lud. le
Vasseur, p.
57. de tri-
umv. hum.
h Sesquipe-
dale Vitru-
vii diæterium
est in Medi-
cinâ rudes,
lib. 1. p. 27.

i Ammian.
Marcell. lib
28. cap. 1. p.
509. Vid.
Val. Max.

lib. 8. cap.
12. n. ult. in
Ext. & Plin.
lib. 35. cap.

10. p. 834.
Quippiam
affine profert
Epiætet. cap.

61. p. 43.

k Strab. lib. 16. p. 781. & Plin. 25. 3. p. 622. Imò ipse
defin. M. Auctor, T. 4. p. 398. & Cæl. Rhodig. lib. 6.
cap. 8. p. 279. G. Vid. Reusner. de Scorbut. p. 123. l Pa-
thol. lib. 4. cap. 10. & lib. 5. cap. 3. m Opusc. in 4. p.
171. n De Annis Climacter. p. 731. o Anthropol. p. 656.
Vid. Joh. Bettum, de sanguine, p. 183. n. 4.

ra^g imperitè scriptitant αἰναι-
τεολόγητοι^h, supra plantam
(ut dicitur)ⁱ evagati crurum
esse^k paralyzin, cum interim
toto cœlo discrepent vel à
paralysi vulgari, vel ab illâ
crurum & brachiorum impo-
tentiâ, quæ vel febribus in-
termittentibus, vel colicæ
Pictonum consecraria fit,
qualem Rupellæ, Parisiis,
atque hîc Rev. Parens anno-
tavit, monitus à^l Fernelio,
^m Citesio, ⁿ Salmasio, atque
Riulano^o.

C A P. XIV.

In istis itaque lienosorum
sanguineis effluviis, suggill.
&

& *ulcusculis*, concipienda p Hipp. 203.
40. & 204. 2.
q Ruff. Eph.
p. 44. &
Nemes. de
Nat. h. p.
111.
 venit *acidæ colluviei luxu-*
ries, quæ *vasa corrodat*, *san-*
guinemque *denigret*, ac in
globulos cogat. Quid enim
 aliud loquuntur hætenus
 prolata? & quid rursus *ipse*
sanguis *è spleniticorum ve-*
nis eductus? Is enim totus
luridus est, & *crassus*, *gru-*
mulisque compactus. Disse-
 ctus deinceps ipse lien, qui
 totus *πρυγώνης* est, hoc est,
 qui *totus diffluit consimili ta-*
bo, picis *navalis* ad instar,
 uti lien *Fernelii*. Imò lie-
 nes benè multos *Rev. Pa-*
rens præ manibus habuit, *u-*
niversè fluxos, hoc est *ab a-*
cido ita *corrosos*, ut tunicâ
revulsâ toti fluerent, & toti
funderent suam amurcam,
 F 4 *fi-*
 retæus alvo *refusam narrat*, *colliquescente sic liene*,
 φύσις εύλύτω, *natura solubili*, *Diut. 1. 14. p. 82. & Petr.*
 Sal.

Sal. Divers
de Aff. Part.
cap. 15. p.
285. Tales
rursum lie-
nis particu-
las, explosas
podice, Car.
Piso sedulus
notat, Sect.
1. p. 40.

fibris scilicet ipforum totali-
ter arrosis, & ad levio-
rem attactum dissilientibus, haud
secus ac *pulpa mali vieti at-
que putris*, [solutâ compa-
ge] *contrectari non sustinet.*
Ipsa denique *curandi metho-
dus* luculenter arguit *sanguini-
s acorem dominatum occu-
passe*, nam quæcunque *aci-
dum infringunt*, tyrannidem
illam opprimunt.

u B. Victo-
rius, Sect. 1.

cap. 14. p.
287. Sebast.

Cortilio,
lib. 1. cap. 5.

p. 357. Hel-
mont. p.

126. n. 30.
Fierabras,

Meth. Chi-
rurg. p. 331.

Barbet. A-
nat. Pract.

p. 138. &
Clar. We-

del. Mach.
Vit. cap. 10.

p. 301.

II. Sed quò evagor? &
quorsum è cadaveribus argu-
menta mutuor, ut *lien-
is aci-
dum* deprehendam. Ipsi lie-
nosi, spirantes adhuc *men-
tisque suæ compotes*, omninò
producendi veniunt coram
Veritatis Tribunali, quo te-
stentur, *ore uno*, & *pectore
recto*, quanto *noxa* sit illius
acidi, quo cruciantur, illud
enim v. g. integrò bien-
niò,

niò, *Fernelium*^x exenteravit. ^x Plancius,
 Tanta certe est ut sæpe sæ- ^{in ejus vita,}
 pius *ventriculum subvertat*, ^{p. 15.}
 & vomitu sese prodat *stypti-* ^{y Hipp. 153.}
co prorsus & ^{29. 157. 50.} *austero*. Fau- ^{158. 3. 192.}
 ces enim non solum *stringit* ^{21. 209. 31.}
 atque *coarctat*, vitrioli mo- ^{210. 45. 217.}
 re, sed *abradit*, atque *cor-* ^{40. 236. 37.}
rodit, aquæ ^{375. 27. Gal.} *Stygiæ* ritu, ^{Tom. 3. 358.}
 & exinde est, ut illæ vom- ^{& 359. A-}
 itiones, in terram profusæ, ^{vicenn. lib.}
^{3. Fen. 15.} *aceti ad instar ebulliant*, ^{Tract. 2. cap.}
 & nidore suo abominando ^{1. fol. 789.}
 vel ipsa fugent animalia, ^{& Hercul.}
mures putà, feles & canes, ^{fol. 150. O.}
 qui fanorum ^{& Quam} *vomitibus aliàs* ^{merito calci-}
abliguriunt. ^{nativam vo-}

III. Imò enormis acor il- ^{cat R. Lul-}
 le in tantum exaltatur, ut ^{lius, Testam.}
ossium durissima^c pontico fa- ^{noviss. p. 59.}

F 5

pore

^{De hac fuse}
^{Libavius,}
^{Syntagm.}
^{Arcan. 8.}
^{cap. 30. Da-}
^{vidson.}
^{Chym. cap.}
^{36 p. 223.}
 & Arnaud. *Chym. cap. 3. p. 73.* ^{a Hipp. & Gal. ibid.}
^{b Gal. Tom. 4. p. 189.} ^{c Acetositatem Meletius vocat,}
^{Lib. de Nat. hom. p. 100.} & J. M. de Gradib. *cap. 9 p.*
^{270. Ponticitatem verò Avic. lib. 1. Fen. 1. cap. 4.} &
 Aponensis, *Differ. 30. p. 48. B. 2. Id autem hauserunt*
 ex

ex Hipp. Li-
bell. de hom.
struct. pag.
ult. Vid.
Fracastor.
de sympath.
& antipath.
cap. 14 pag.
58. & M.
Dusseau, de
saporib. part.
1. p. 116.

d Cælius,
lib. 4. cap. 1.
& 6. cap. 8.
p. 166. &
280.

e Tom. 1. p.
21. & T. 3.
263 & 278.

f Jerem.
cap. 31. v.

29. & 30.
Ezech. 18. 2.

g Tom. 2. p.
683. & 718.

h Pag. 116.
8. 143. 48.

153. 29. 158.
2. 192. 23.

i De locis
aff. 3. p. 278.

k Lib. 2. cap. 150.

l Steph. de Urbib. p. 127.

m Hipp.
p. 158. 2. m Aret. 1. Diut. 14 p. 83. & lib 1. de Cur.
Diut. cap. 14. pag. 250. Illis enim hydropicis semper cesse-
re Magistri. Phillyrides Chiron, Amythaoniusque Me-
lampus. Georg. 3. v. 549.

pore pungat, hæmodiam e-
nim infert, quam ^d Vir eru-
ditus ineruditè ^e Galeno tri-
buit: illa siquidem ^f Sacro-
rum Codicum est. Quinimò
ante LXX. Interpr. ^g Aristo-
telis est, & ipsius ^h Hipp.
Post LXX. autem, sed ipso-
rum ævô, ⁱ Dioclis est Ca-
rystii. Tribus verò deinceps
seculis exactis, sed ante Gal.
adhuc ^k Dioscorid. est ^l A-
nazarbei.

IV. Illius insuper acoris
edacitas est tanta, ut medio
in ventriculo vasa recludat,
vomitumque suscitet sangui-
nei coaguli nigri, odore ^m ca-
daveroso, quem vulgò sub-
sequitur hydrops ⁿ remedii
ne-

nescius, uti mihi constat è
Praxi Paternâ, in quâ me
 roboravit ^o *Dodonæus* cap. de ^o *Pemptad.*
Absinthio, atque ⁱ *Valver-* ^{lib. 2. c. 2.}
da, cum suo *Cardinale* de ^p *Anat. lib.*
Cibo; nec non ^{lib. 6. cap. 5.} *Riolanus*, ^{p. 267. &}
 cum suo Senatore; & ipse ^{Spigel. lib.}
 demum ^{8. cap. 14. p.} *Ephem. Germ.* cum ^{241.}
 sua Matrona. In illorum e- ^q *Anthro-*
 nim cadaveribus, *unum* è ^{pogr. 2. 17.}
brevibus vasis insigniter hia- ^r *A. 1678.*
 bat, è quo tale coagulum ^{Obs. 20. 69.}
 mortiferè eructatum est, oc-
 cupato *hydrope*. Dictis de-
 mum grave pondus accessit
 ex *Hipp. lienoso*, qui tali ^{Pag. 339.}
 sanguine affatim rejecto, po- ^{5. Vid. Tulp.}
 stridie periit. ^{lib. 2. obs.}
^{31. & 32.}

V. Immò talem sanguinem
 lethaliter alvo dejectum *Rev.*
Par. in foemina vidit, cujus
lienale carcinoma subiectum ^t *Instar*
colon arroserat, & *tabum* ^{atramenti}
torminale lethiferumque in ^{Polypi pi-}
 in- ^{fcis. Hipp.}
^{p. 157. 50.}

^a Tom. 3. p.
302. n. 14.

intestina fuderat, quale in
abdomen effusum ^u *Ballonius*
notat.

C A P. XV.

^a Hipp. p.
308. 17.

^b Id. p. 315.
37.

^c Id. p. 354.
33.

^d Sicut ac-
cidit τῇ δυνάμει.

Obs. 107. P.
Renealmi,

p. 77.
^e Hipp. p.

178. 30.

^f Aliàs ta-
men grava-

tè, ubi se-
rum mitius

& uberius
est, sicut in

Pericle, at-
que Lycino,

Hipp. p. 325.
28. & 332.
39.

Quid demum Achilleis ar-
gumentis illis *pervigilium* si
adnumeremus, ^a *Herophon-*
tis, v. g. ^b *Scopi*, & ^c *Char-*
tadæ, ab ichore scilicet *acri*
cerebri meningas ^d *fodicante*.
Eodem igitur *aculeo*, quo
fiunt ^e *insomnes*, fiunt *ce-*
phalalgici & quidem ^f *pun-*
ctim; præcipue autem ad
tempora, ubi assultim micant
arteriæ. Etenim *acor* ille
seri ultro citroque fluctuans
intra vasa, plurimus certe in
cerebri gyros influit, unde
piam illorum blandamque
matrem *dentatâ feritate* suâ
mordet. Quinimò dùm lo-
co-

corum inibi *difficultates* atque *Dædala* arctius illud coërcent, & vim ejus promovent inſitam, meningem & alteram admordet. Nec enim facile *diffatur*, nec exinde facile *diffluit*. Novo igitur veluti & *meteorismo* Gal. Tem. 5. p. 460. concepto, ^b *fermentatur* & ^b *eruditiff.* *ebullit*, ſuiſque aſſurgentibus ^{legito Mart.} undis meningas ^{Schoock. de} *expandit*, ^{Ferm. &} ſpiculisque ^{Tachenii} *vellicat*, ſingulatim verò tempora ^{Hipp. Chy-} *verberat*, ^{mic. Vid.} atque *confodit*, utpote, præ ^{Cap. 17. n. 3.} ſinum amplitudine, *fluctibus* illis & *aculeis* magis obvia.

Iſtæc meherclè *doloris* eſt inſimul & *inſomniæ* fontica cauſa. Qui *mephitin* igitur è liene concipiunt in caput efferri *directò*, ut inibi *dolorificè* atque *vigilanter* volvatur atque revolvatur, *chi-*
ma

i Cap. de
Vertig. p.
185.

maram concipiunt *bombi-*
nantem in vacuo, sicuti me
docuerunt *Rev. Par.* atque
Schneiderus i.

C A P. XVI.

¶ Arist. T.
1. 941. E.
Cic. de Nat.
deor. n. 50.
Pers. 3. v.
13. Plin. 9.
29. p. 212.
Ælian. de
An. 1. 34. p.
15. Plut. T.
2. p. 978. A.
Volaterran.
lib 25. p.
611. 2. Ron-
delet. de
Pisc. 17. cap.
1. & Gesn.
lib. 4. p. 853.

¶ Hipp. 203. 40. & 204. 2. Avicenn. lib. 3. Fen. 15. Tract.
1. cap. 3. p. 788. Vid. Thes. Fr. Courcellium, de V. S. p.
102. atque Paul. Zacch. p. 688. c Colliget 3. cap. 26.
fol 45. Tom. 9. & ibid. 4 cap. 12. fol. 64. d Cuticulam
dixi, Cutis enim *Æthiopum* albet, uti Riolan. Anthr.
2. 4. mihi testis est oculatiss. nec-non Sereniss. Cimbriae
Ducis A'pxiart. Pechlinus, in eruditiss. & mellitiss. suo
de Nigritie *Æthiopum* Tractatu, quem inscripsit Par.
Rev.

Nunc itaque sum in pro-
clivi, ut in illius acidi *facinus*
teterrimum me convertam.
Id enim, *ceu* ^a *sepia* foret,
sanguinem ^b *nigrore* suffundit,
& nigram illam infert ^c *A-*
verrois *Morpheam*, hoc est
icterum nigritiâ horridum,
quô ^d *cuticula* vel nive can-
didior colorem induit *Aqui-*
lum & *Æthiopicum*, unâ
cum

cum oculis vulgo ^e plumbeis, ^e Fr. Joël.
 sed quandoque herbeis f. ^{Tom v. p. 65.}
^f Flaut.

Non simpliciter ergò & lie- ^{Curcul. Aët.}
 nosi decolores visuntur ut ^{2. Sc. 1. v.}
^{16.}
^b Anaxenor, sed sua nigri- ^{g Hipp. 182.}
 tudine truculenti, ut Antilo- ^{41. 203. 12.}
 chus & ⁱ Alevas. Ex eodem ^{40. 204.}
 deinceps lienis velut abeno ^{26. 312. 31.}
 tinctorio eliciendæ veniunt ^{Gal. T. 3.}
 nigrificantes maculæ & ^k aph- ^{308. & 5.}
 thæ, imò cicatrices, Cap. 9. ^{462. atque}
^{n. 4.} nec non Urinæ atratæ, ^{Solenander,}
 quæ ^l Galeno, ^m Avicenn. ^{Seet. 5. Cons.}
ⁿ Aëtuar. ^o Averroi & ^p C. ^{21.}
 Pisoni colliquati splenis fide- ^{b Hipp. p.}
 les sunt internunciæ, quasi ^{366 44.}
 nempe illarum effluxu totum ^{i Hipp. p.}
 illud infectorium effundere- ^{312. 32.}
 tur abenum, & reverâ istud ^{k Quas re-}
 Galenicum effatum ab ore ^{citat in}
^{ve-} ^{quartana}
^{fol. 142. &}

lib. 3. Fen. 15. Tract. 1. cap. 4. f. 790. & 791. n Lib. 1.
 de Urin. judic. cap. 20. p. 65. o Colliget. 4. cap. 22. fol.
 verso 70. p Seet. 1. p. 40. Vid. Joh. Hucher. Prognos.
 cap. xi. p. 83. & Med. hist. Fr. Rubei Ex. 3. pag. 27.
 Sic lacul. exemplum extat urinæ nigræ, B. Verzalch.
 Obs. 96. p. 247.

veridico *Hipp.* emanavit. Is enim è suis phænomenis placitum istud ratum atque fixum habuit. Nobis quippe

^q Pag. 308. ^q *Herophontem*, & ^r *deiva*
^{15.}
^r Pag. 326. ponit in medio; ^s *Nicode-*
^{41.} *mum* insuper atque ^t *Meto-*
^s Pag. 326. *nem*, nec non ^u *Heropythum*
^{24.} & ^x *Epicratis uxorem*, qui
^t Pag. 309. singuli *nigris urinis* tarta-
^{32.} ^u Pag. 326. reum suum caldarium salu-
^{9.} briter exhauferunt. Sic ^y *E-*
^x Pag. 308. *rasistratus* foeminam vidit,
^{46.} ^y Gal. 3. *menstruis defectam*, quæ fa-
^{362. 54.} ^z *Exercit.* lutariter *nigras urinas* exclu-
^{40. in Holler.} sit, sic Amico ^z *Valetii*,
^{Vid. Chr. à} Vere & Autumno, *tumet*
^{Vega, Pref.} lien, sed *urinis nigris detu-*
^{de Urin. p.} *mescit.*
^{530 & M.}
^{Martin p.}
^{321.}

CAP. XVII.

Istis positis facilè est ima-
 ginari I. Sanguinis grumu-
 los,

los, suâ intra *lien*is *cavernulas* coitione densa, ^a *fæ-*
cem illam & ^b *amurcam* con-
 stituere, quâ splenicos sca-
 tere profiteamur.

II. *Fæcis* illius *satietate*,
 lienem distendi, nec aliunde
 arcessendas esse obstructions
 ejus vel *recentes*, & *leves*;
 vel *vetustas*, atque *rebel-*
lantes.

III. *Fæcem* ^c illam & *a-*
murcam, *sero* *dilutior*em *ad-*
huc, *sedimenti* more vel in
dolio vini, vel in *oleario va-*
se, fluxilem adhuc esse. *Lie-*
nis itaque *tumores* suscitât
 primi generis ^d *molles*, &
flaccidos, atque ^e *fugaces*, qui
 scilicet modò *tumultuentur*,

G modò

nusquam est lienis tumidi proprium Porphyrii 2. modo.
Malè ergo Herculân. fol. 151. E. Pedemont. p. 51. Per-
 dulcis, l. 13. cap. 17. p. 769. Martian. in Hipp. p. 329.
 D. atque Joh. Didierius, P. de Feb. 183. e Hipp. 182.
 44. 203. 14. 308. 20. & David Laigneau p. 770.

^a Hipp. p.
 157. 49.

^b Gal. T. 3.
 p. 307. 308.
 332. & 361.

Quid verò
sit genuina
amurca di-

scere est è
 Caton. de
 Re R. p. 36.

Varron. p.
 130. Colum-
 mell. p. 453.
 & Const.

Cæf. p. 178.

^c Gal. Tom.

4. p. 189. 27.

Avic. lib. 3.

Fen. 15.

Tract. 1. cap.

5. p. 791. v.

60. & D. A.

ab Altomari

p. 557.

^d Eos à pi-

tuita deducit

Joh. Andr.

Schmitzius,

Pract. p.

283. Duri-

ties ergo

modò *sileant* ; juxta diætæ
vitia , & veteris suæ spurci-
tici misturam variam atque

f Vid. Cap. 15. Nobis enim Suffenus est Gideon Harveii cum suis fermentationis affaniis, Prax. Modern. cap. 5. p. 22. Medicos ipse opponere con- terraneos, sed majori abollæ, Th Willis, de Ferm. & Th. Sydenham, de Feb. Sect. 3. p. 96. g Averroës, Colliget. 7. cap. 14. fol. 157. C. h De Ira p. 460. D.

variā; imò juxta *f* *fermen-
ti* novi vel *parcioris* , & *mi-
tioris* ; vel *uberioris* & *acu-
tioris* accessum , idque vel
αυξητικὸς , vel *ἀπυρετικός*. Si
verò febris aliundè succensa
fuerit , *sopitum* lienis ignem
sub cinere doloso fuscitat , quo
fuscitato *splen ardet* & ut i-
gnis , & tollitur in altum ,
atque turbulentissimas ubi-
que molestiarum tempestates
excitat. Sed *lienalis* ille tu-
mor tunc certè *febris incen-
diarius* non est , verùm *fe-
brile symptoma* , uti Plutar-
chi *h Hieronymus* peritè no-
tat. Consequens ergò ut
symptomaticus ille tumor
ad febris vel *intentionem* vel
remissionem cū assurgat ,
tūm

tum *subsedeat*, sicut id ipsum
 quotidianus rerum eventus
 luculenter adstruit, & sicuti
 rursus ex Hipp. ⁱ *Herophonte* ⁱ Pag. 308.
 liquet, cui lien *alternis* vel ^{17. 20.}
tumebat, vel *minuebatur*. Sic ^k ^{2.}
 in ^k *Hippostrati* uxore, quam
febris ^l *querquera* jactabat, ^l *Vid. Fest.*
lien equidem *fastigiatus* eva- ^{de Verb. si-}
 ferat, sed is *totus* ad febrem ^{gnif. p. 422.}
 sudore, menstruisque restin- ^m *Vid. Fr.*
 ctam, *depressus est*. Pariter cer- ^{Feyneum,}
 tē *fæx* eadem, cum *uberior*, ^{lib. 4 p. 505.}
 tum *compactior*, tumores
 excitat secundi generis, qui-
 bus *lien* ^m *turgidior* quidem
 consistat & permanet, sed ⁿ *Franc.*
mollitie quādam adhucdum ^{Portus, De-}
 residuā, atque sic ^{cad. 3. cap.}

Distendens tumor est in ^{98.}
molli ^o *sæpe liene.* ^{Nondum}
^{enim Scir-}

Et exinde lien *mole au-* ^{tumor Scir-}
etior, nec-dum *compactus* at- ^{rhofus, Sil-}
 que *duratus* ^o *omnino*, in ^{vatic. Cent.}
^{1. Obs 16.}
^{p. 19.}

tantam amplitudinem excre-
scit, *ut hepar* volumine suo

p Fernel.
Physiol. cap.
7.

quandoque *p superet*. Im-
mò hepatis limites occupet
inique, & *universum abdo-*
men oppleat, uti fert erudita

q Edit. Ge-
nev. 1644.

pagina 222. q *Enchiridii A-*
nonymi Medico-practici, &
sicut id ipsum mihi, post

r 1 Chron.
14. p. 81.

s Tetrab. 3.
Serm. 2. cap.
7. & 16. p.

622. & 645.

t Lib. 8.
cap 12.

r *Aretæum*, s *Aëtium*, at-
que t *Trallianum* videre con-
tigit, prælucente nobis p.

u Vid. Cap.
1. n. 6.

m. Viro D. D. *Nuck*, cujus
præcocem obitum animitus
lugeo. Quoniam autem u *te-*
nues fibrillæ sunt, quibus
diaphragmati lien adnectitur,
facile accidit ut *illis ruptis*,
totum viscus veluti *luxetur*.

x Hipp.
204. 31. 315.

42. 345 10.
& Gal. T.

9. p. 470.

y Obs. 6.

z Gent. 2.

Obs. 45.

Dum enim turget impendio,
mole ruit suâ: x Sic lien lib.
quinque visus est à y *Cabrolio*
in abdomen devolutus. Sic
ab z *Hildano* lien deprehen-
sus

fus est peramplus, *in ilibus*
ipsis, ubi graviditatem men-
 titus erat. Sic grandiore
 alterum, & ad pubem usque
 delapsum idem narrat ^a *Hil-* ^a *Epist. 55.*
danus. Decliviorē adhuc ^{999.}
 & lib. *quatuor pondo* in ipsa
 pelvi ^b *Cl. Ruysch* detexit. ^b *Obs. 62.*
 Sic lienem ipsemet ego, *his-*
ce oculis, ex illa pelvi re-
 vulsum *vidi*, qui per areas
 quasdam ^c *tunica* fuit *cornea*, ^c *Vid. Bar-*
 quam inter *κειμήλια* mea re- ^{thol. Cent.}
 posui. Ita ^d *Riolan.* sple- ^{1. Obs. 8. at-}
 nem recitat, in eodem hy- ^{que Tulp.}
 pogastrio, *Medicos*, molæ ^{lib. 2. Obs.}
specie, *integro biennio delu-* ^{28.}
sisse. Sic exinde lienem alte- ^d *Anthro-*
 rum eduxit ^e *lib. decem*, qui ^{pog. 2. 23.}
gravitate & mole suis, nec- ^e *Id. ib. p.*
 non ad uterum *adhæsu* mor- ^{131.}
 tem intulerat.

Sed quid *Riolanici* splenis
pondus & molem enormia de-

f Obs. 98. *miror*, dum *f* *Joh. Hellwigius* lienem ponderat lib. XII.

p. 287.

g Anat. 15. *g* *Columbus* vero lienem non unum, sed *lienes* nobis in medio ponit, adeò grandes ut *viginti librarum pondus unusquisque ex illis longe excesserit.*

p. 26.

h Lib. 3.
Obs. 9. pag.
425. A. Spiegel.
lib. 8.
cap. 5. p. 217.
& David
Laigneau,
Oper. in 4.
p. 433.

Horridius verò & alterum monstrum è *Gregorii Garneri* bilancibus *h* *Joh. Schenkius* nobis reponit, *splenem* scilicet *librarum viginti trium.* Sed istæc *Columbi* atque *Garneri* exempla *Rev. Patri* sublestæ sunt fidei, reputat enim prius *occlusum iri abdominis vasa*, & *viscera*; atque adeo *vitâ* prius *extinctum iri*, quàm moles lienalis tam stupenda confurgat. Sic *lienem* mihi ob oculos posuit, [*à se ex hypogastrio deductum*, & *fidei manu D. Doctoris Hübner*]

*brecht Anatomici Dexterri-
mi delineatum*] qui limitibus
suis peramplis, & gravitate
enormi mortem invexit; vel
antequam *pondus* attigisset
octo librarum. Istud porro
Rev. Par. exemplum, quod
ipsi *sine exemplo* est, inter
portenta refert, tantum ab-
est, ut credat *lienem* unquam
ponderasse *libras viginti tres*,
nedum *libras triginta duas*,
ficut *Fioraventi* suis Siculis ^{*i Apud Bar-*}
illudit. Sed decet Agyrtas, ^{*thol. tyronib.*}
avidum genus auricularum, ^{*crudelitate*}
ita splendide mentiri, quò ^{*damnosa,*}
popularem auram lucripetæ ^{*Cent. 4.*}
captent. ^{*Hist. 51.*}

IV. Jam verò *tumores ter-*
tii atque postremi generis ut
concipiamus, præ mente re-
volvendi sunt globuli *Cap. 9.*
n. 2. qui *seriatim* quidem
atque *madentes*, in lienis

k *Ab Hil-*
dan. deline-
atas crasse
Cent. 2. Obs.
45. p. 118.
tenuiter au-
tem ab Ano-
nymo Cosmo-
polita A.
1686. p.
409. & 410.

k *cellulas* devoluti sunt, sed qui inibi *conglobatim* quiescentes ita stipentur atque cogantur, ut *serum* suum vel omne, vel plurimum è suis porulis *elidant*. Imo particulae feri tenuiores sponte avolant, *crassamine* intus relicto, salino-tartareo, *volatili* parte sua ferme *casso*. In eum itaque modum *globuli* primum formantur *exiles*, sed compacti atque coacti, qui coitione sui densa *globos* deinceps efficiunt ubique *hostiles*, è quorum rursus concursu multiplici, *velut è copiis junctis*, internecinum bellum visceribus infertur. Illi quippe *globuli*, atque *globi* duritie sunt schirrhosa, id est, *callosa*, & *indolenti*. Sic ^l *Aretæo* universus ipse lien *parvus*, *durus*, *renitens*, & *indolens*

l *Diut. 14.*
p. 83.

dolens est, nam ejus regio si doleat, id partibus annexis tribuere est.

Nequeunt igitur illi globuli particulis illis, *ut ut glomeratim in ipsos irruentibus*, ita fortiter collidi, ut præ molestia secedant atque dissipentur. Juncti ergò & adunati consistunt intra lienem, illumque *numero suo in numero* ita replent & expandunt, ut figuram ejus vitient, tumoribus *tertii generis præduris* scilicet & indomitis. Sic^m Hipp. lienem vidit aliàs *durum & rotundum* utiⁿ Rhodius, & ^o Stalpaert, aliàs *crassum & latum*, uti^p Rioli. & ^q Piccolhom. aliàs denique *longum & tenuem*, qualis fuit qui Plautinum lenonem *zonâ veluti cinxit*, & qualis rursum

^m Pag. 345.

^{13.} Gal. T.

^{5.} p. 471. &

Avic. lib. 3.

Fen. 15. cap.

^{4.} fol. 790.

ⁿ Mantiss.

^{18.} ad Cent.

^{6.} Barthol.

^o Tom 1.

Obs. 37.

^p Pag. 131.

& apud

Sennert.

Tom. 3. p.

486.

^q Lect. 21.

p. 133.

r Q. Seren. *sum exstitit, qui canitur,*
cap. 22. fol. 135. r *tumido circumligans ilia*
J 354. 34. vinclo. Nominatim porrò
t Pag. 315. apud Hipp. J Chartadæ glo-
42. Sic p. bosus erat & *sublimis;* Scopu
345. 10. & autem *expassus,* atque de-
204. 31. at- *clivis;* u Bioni verò atque
que Gal. x Philisco *gibber & y præ-*
Tom. 5. p. *durus,* unde uterque *μεγα-*
470. Tale x *Philisco gibber & y præ-*
profert ex- *durus,* unde uterque *μεγα-*
emplum me- *λόων αἰχνοί* audit, instar z *A-*
morabile *pollonii,* & eorum quos liene
Hofmann. memorant, a *M. Donat. &*
Apolog. pro *pollonii,* & eorum quos liene
Gal. lib. 3. memorant, a *M. Donat. &*
p. 209. b *Ephem. Germanicæ,* enor-
u Pag. 313. miter *longo, lato, & profun-*
43. do. Jam autem si globuli
x Pag. 307. durati minutiores globos for-
43. Vid. ment, quos, *ceu totidem ho-*
Fabr. Bar- *stes,* fibræ lienales *arctius &*
tolet. lib. 4. *undique cingant,* accidit ut
p. 177. hæ fibræ, *taliter contractæ,*
y Hipp. p. lienem quoque *contrabant*
327. 4. *universum,* atque sic *molem*
z Hist. Mi- *ejus, seu volumen minuant,*
rab. 6. p. *arctatis* scilicet atque *stipa-*
616. *tis*
a A. Obs. 2.
p. 15.
b Fr. Port.
Doc. 3. cap.
9. p. 98.

tis cellulis ipsius. Tumque tumor minor est, gravius sed pondus in illo.

Consequens ergò, ut lien *schirrhosus* ^c licet atque ^d *corneus* tota mole sit minor, utpote *contractior*, & istud occupavimus *Cap. 5. n. 1.* cum ex *Observat. Paternis*, tum è ^e *Jac. Bontio*, lienem nobis delineante *instar minimæ pilæ coactum*: nec-non è ^f *Vido Vidio*, qui lienem detexit, *ovi columbini mole*, & è ^g *Salmutho*, cui lien obtingit ^h *pollicis duntaxat* ⁱ *magnitudine*, uti ex *Riolani* *Thuano*, cujus lien *unciam* non pependit. Imò *contractior alter*, *fabæ nimirum instar*, visus est à ^k *Peyero*; & illo *minimo tandem Cl.*

Can-

^c Hipp. p. 204. 31.
^d Tale fuit cornu lienale, quod Vesal. lib. 5. cap. 9. p. 394. adipem concretum, idiote instar, recitat. Et talis fuit cartilago lienis, Obs. 97. Joh. Hellwigii, p. 285.
^e Obs. 7. p. 37.
^f Lib. 10. cap. 10. de Cur. Membr. p. 553.
^g Cent. 1. Obs. 21. p. 15.
^h Pulicis fert à Graeco.
ⁱ Joh. Theod. Schenck.

Exercit. Anat. p. 433. i Anthropol. 2. cap. 16. p. 110.
^k *Hist. Anat. p. 120.*

l Cap. 6. de *l* Conringius minorem vidit,
Sang. p. 38. unguis scilicet latitudine.

Tales porrò [quibus lien
 ad enormem illam gracilita-
 tem deductus est, Rev. Par.
 hætenus invisam,] è lieno-
 forum censu excludimus, ut-
 pote quibus lien. *præ mole*
tàm exili, minimè gravet,
uti Cap. 5. n. 1. A nobis ita-
 que reducuntur ad ἀσπλῶς
Cap. 1. n. 2. Sunt igitur liene
 nullo, nusquam ergo lienosis
 adscribendi.

C A P. XVIII.

a Pers. Sat.

1. v. 47.

b Tunc cer-
 re ad aras

Phœbi ne-
 quaquam
 ferendas.

Isidor. Orig.

x1. cap. 1.

p. 152.

I. Id porrò Phænomeni Sa-
 tyricis oculis subjectum, no-
 vo *a* Poëtam afflaret enthou-
 siasmo ad *corneas* visceris
b *fibras*, vel ipsò veridici
 Apollinis plectrò *decies mo-*
dulandas. Hic enim lienem

vi-

videret, vel *totum cornu*,
 vel *corneum*, saltem *per*
quasdam areas, quæ sæpè
 sæpiùs *Rev. Par.* novacu-
 las retuderunt. Nec mi-
 rum, talem enim *concre-*
tionem vel ipsæ *c* *Ephem.* *c* *A. 1672.*
Germ. osseam agnoscunt. *Oc-* *Obs. 158. p.*
calescit ergò lien vel *uni-* *289.*
verse vel *partim*; & dùm
 isto *callo* *d* *fibras* suas ar- *d* *Talem*
 ctius stringit, atque sti- *callum* *Die-*
 pat, haud insolens est, ut *merb. vidit,*
particulæ quædam *salino-* *nec agnovit,*
fixæ atque *tartareæ* in cal- *lib. 1. cap.*
 lorum angustis implicentur, *16. p. 24.*
 atque ità *lieni calculos inge-*
nerent, sicuti passim *visce-*
ribus aliis, ac ipsis *digi-*
torum internodiis ingeneran-
tur. Lapidescit ergo lien, *c* *Alex.*
 & qui nuper *mollitudine* fuit *Aphodr.*
 vel *Stæbes*, vel *f lanuginis*, *Problem. 72.*
 veriori nunc metamorphosi *lib. 2.*
 quàm *f Hipp. p.*
248. 12.

g *Iliad* Ω.
v. 617. Cal-
lim. *hymn.*
in *Apoll.* v.
24. *Apollo-*
dor. 3. p.
146. Hygin.
Fab. 9. Ovid.
passim. Pau-
san. p. 37. &
457. Lu-
cian. p. 6. D.
Hieronim.
in *Epitaph.*
Nepot. &c.
h Ovid.
Met. 4. v.
660.
i Pindar.

Pyth. 12. p.
386. *Apoll.*
Rhod. *Arg.*
4. *Schol. in*
v. 1515.
Strab. lib.
10. p. 487.
Nonn. Dio-

nys. 47. v. 552. p. 1235. k Pag. 204. 4. l Diut. 1. cap.
11. p. 82. m Tract. 4. c. 10. fol. 37. n Lib. 5. p. 125.
o Lib. 3. p. 356. p Lib. 5. p. 394. q Lib. 10. cap. 10.
de Curat. M. p. 553. r P. 379. s T. 2. p. 331. t Cent.
2. Obs. 44. p. 118. u Ovid. Met. 15. v. 313. Senec. Nat.
Q. 3. 20. p. 713. Plin. lib. 2. cap. 103. Videsis Vitruv. lib.
8. cap. 3. Aret. Diut. 1. cap. 14. p. 83. Gal. passim Tom.
5. Avic. lib. 1. Fen. 2. Doctr. 2. cap. 2. fol. 107. Gal. de
Prat. lib. 2. cap. 4. atque Sebiz. de Alim. lib. 4. p. 1076.
Sed pro omnibus Hipp. p. 75. 80. 168. 200. 454. & 455.
unà cum Lud. Septal. & Joh. Martin. Com. de A. Loc.
& Aquil.

quàm vel g *Niobe*, vel h *At-*
las vel i *Polydectes*, saxum
est. Verax igitur k *Hipp.*
& l *Aret.* cum suo splene
καθαλίθω, lapidis instar.
Veraces adhuc m *Serapion*,
n *Jac. Sylvius*, o *C. Steph.*
p *A. Vesal.* q *Vid. Vidius*,
r *Jac. Holl.* s *Petr. Forest.*
& F. Hild. t cum suis lien-
bus faxeis.

II. Ubi ergo lien ita cor-
neus evasit, atque saxeus,
citra u *Ciconum* aquas, con-
sequens est ut fibris rigidis
illis, atque etiam suorum
cal-

DE LIENOSIS. III

calculorum scabritie, lymphæ suæ cursum reprimat,

& *hydatidas* excitet, quæ

tandem mediæ crepent, &

abdomen *oppleant*. Imò,

citra hydatidas, tenera istæc

lymphæ vasa, à tali splene

duriter pressa, collisæque, re-

cluduntur, stillantibus pari-

ter aquis in peritonæi cavum,

quod ita replent & expan-

dunt, ut lien nequeat am-

plius attrectari: totus enim

aquarum altitudine (*velut*

in lacunæ fundo, vel gurgite

in imo) demersus latet. Rur-

sum autem consequens est,

ut aquarum istâ mole pede-

tentim & *hydrops* assurgat,

qui peritonæi complexu ma-

le coercitus, in subjectas

partes irruat, quas *hydro-*

cele & *oedematis* inundet.

Salientis ergo feri totius in

ab-

x Hipp. p.

199. 39. A-

ret. 2. Dint.

1. pag. 95.

Gal. Tom. 1.

p. 477. & 3.

p. 296. Aët.

Tetr. 4.

Serm. 4. cap.

79. Fernel.

Patbol 6.

cap. 8. p.

231.

y Hipp. p.

178. 24.

z Id pag.

150. 46. &

268. 28.

abdomine *fons vivus* atque
perennis lien ^a est, qui sca-
 tebris suis surgentibus in dies,
^b *hepate indemni*, lienosos
 tandem ad tertium sui discri-
 minis gradum attollat.

III. Hic porrò, *coroni-*
dis vice, notare est hyda-
 tidum tunicas, tam cras-
 sas interdum atque firmas
 esse, ut suam lympham om-
 nem tuto cludant. ^c *Coiterus*
 enim talem *hydatida*, uni-
 cant quidem, sed utriusque
 pugni capacem, & lymphâ
 turgidulam, de lienis forni-
 cibus illaceram revulsi. At-
 que sic rursus tali phæno-
 meno ^d *Ephem. Germ.* no-
 stras mentes oblectant, & e-
 rudiunt.

^a Hipp. p.

11 166.

168. 178.

183. & 248.

Vid. M.

Cordæum,

comm. 5. in

Hipp. de M.

M. p. 651.

& Th. Suin-

ger. de Loc.

in hom. p.

360. C. Pi-

son p. 32.

45. & 46.

G. à Reies

Q. 72. p.

566.

^b Lymphati

sunt ergo B.

Perdulcis,

lib. 13. cap.

17. p. 769.

atque Gode-

fridus Stee-

ghius, lib. 3.

cap. 21. p.

281. dum

ascitem o-

mnem in u-

num hepar

regerunt.

^c In Obs.

Anat. Anni

1565.

^d Anni 1673. Obs. 30. p. 32.

CAP.

CAP. XIX.

Jam ergò prognōsi tuta,
 nec uspiam fallaci, lienosos ^a Catull. 3:
 præsenti-^{11.}mus, quo *elatori* ^b Plaut.
sunt gradu, eo propiores ^{Pseudol. Act.}
 esse, & si sua commoverint ^{1. Sc. 1. v.}
^a sacra, *præcipites* ut in il- ^{107. Æn. 4.}
 lud *ruant* barathrum, unde ^{v. 301. Vid.}
negant redire ^b *quenquam.* ^{Hor. C. 1.}
 Rem vero minutatim si ex- ^{18. 12. &}
 cutiamus, neminem habemus ^{Serv. p. 333.}
 reliquum, *præter Hipp.* in ^c *Vid. Ari-*
 quo spem præfagii nostri ^{stoph. Schol.}
 collocemus. Is siquidem cer- ^{in Plut. Act.}
 tiora fixioraque, *è proprio* ^{1. Sc. 1. p. 2.}
^c *Tripode*, vaticinabitur, ^d *Homer.*
 quàm ullæ ^d *Phæbades.* Ju- ^{Hymn. in}
 re igitur potiori quàm ^e *He-* ^{Apoll. v.}
rophil. & ^f *Æsculapius Me-* ^{372. Cic. 1:}
dicinæ Vates, & Augurii ^{de Div. n.}
^e *Præ-* ^{19. & 36.}

H

Præ-

lix, in O&. p. 241. Barclaius, Argen. T. 2. pag. 179.
 e Plin. xi. 37. p. 283. f Macrobi. 1. Sat. 20. p. 296.

Præses vocitandus veniet.

g Pindar.

Pyth. 3. *Od.*

3. & 11. p.

102. & 370.

Aristoph. in

Plut. Aët. 1.

Sc. 1. p. 2.

h Plat. *T.* 3.

p. 244. Arist.

T. 1. p. 1158.

C. Cic. 1. de

Divin. n. 36.

Diodor. 4.

p. 269. Dio-

nyf. *Halic.*

l. 4. p. 259.

Strab. 14.

& 17. p.

645. & 814.

Just. Mart.

Hort. ad Gr.

p. 18. & 35.

quæ me in

admiratio-

nem tradu-

cit. Clem.

Alex. Strom.

1. p. 333. Lactant. 1. de F. R. p. 35. Serv. in *Æn.* 3. v.

441. p. 301. Isidor. Orig. 8. 8. p. 107. & 112. Suid. in

Σύλλα. Eustath. *Il.* β. p. 266. 12. Pol. Virgil. *L.* 4. cap. ult.

p. 326. Barclai *Arg.* 2. p. 49. Molinei *Vates*, cap. 12.

p. 112. Salmaf. in *Solin.* p. 53. & Servat. Gall. de Si-

byll. Orac. p. 144. i *Æn.* 6. v. 99. k Lucret. 5. v.

112. l Non solum fabulatores passim, sed ipsi Gramm.

Diomedes, lib 3. p. 493. atque Terentianus, de Me-

tris, p. 2418. singulatim Strabo, lib. 9. p. 419.

Nec enim vel Apollinis instar

g *Loxias* erit, in effatis obli-

quus; nec uspiam h *Sibyllæ*

ritu horrendas canet ambages,

sed i

Sanctius, & multò certa

ratione magis quàm

Pythia, quæ tripode è *Phæ-*

bi lauroque profatur;

Multa tibi expediet do-

ctis solatia k dictis.

Virum igitur, auribus arre-

ctis, auscultemus l *Pythio*

fidiolem, & *Cumæâ* candi-

diolem, ringente licet vel

juratori Medicorum hoste

m *Mich.*

m Mich. Montano. sed ut *m Lib. 2.*
 à tanto Præceptore doceamur, ad pedes ejus nos ad-
 volvi decet. Id est, ab hoc *cap. 37.*
 lienosorum gradu supremo re- *n Hipp. p.*
 petamus infimum Cap. 10. & *313. 2.*
 sublienosos fumus ab Hipp. *o Id. p. 325.*
 audituri hæmorrhagiis, è na- *28.*
 re finistrâ, sudore largo, & *p Id. pag.*
 urinis crassis feliciter judica- *315. 50.*
 ri, uti contigit Aristæi *q Vid. P.*
 affini, & Pericli Ab- *Melam, lib.*
 deritæ, atque p Antigeni *2. cap. 2. n.*
 Perinthio q. *7. Prolom.*

Sic in ipsis lienosis hæmor- *Geogr. 3.*
 rhagia è directo salubris fuit *cap. 11.*
 Bioni, t Scopo, & u Lyci- *Tab. Europ.*
 no, nec non τῷ δῆμῳ, in De- *9. pag.*
 alcis x horto. *89. & Bel-*
lon. lib. 1.

Lienes idcirco αἱμορροῦς π *cap. 8. p.*
 αἱμορροαγνῆς, y sanguifluos *69. & lib. 2.*
 vocat Hipp. sed omine sem- *cap. 2. pag.*

H 2

per

79.
r Avic. lib.
3. Fen. 15.
cap. 4. p.
790.
s Hipp.
313. 43.
t Id. p. 315.
36.
u Id. 332.
38.
x Id. p. 319.
28. & 320.
8.
y Pag. 328.
33. & 329. 19.

z Id. p. 412.

10. & 433.

28. Vid. B.

Victorium

Faventi-

num, Com.

in Progn. p.

67.

a Hipp. p.

348. 11. ubi

Græca series

maculosa,

suo nitori

restituenda

venit.

b Sic ulcera,

præsertim

a sinistris,

annotat Joh.

Vigierius,

Chir. 3. 3.

p. 203.

c Hipp. p.

313. 3.

d Id. p. 313.

5. de quo

Cardan.

T. x. p. 365.

e Hipp. p.

308. 21.

f Id. 350.

21.

g Id. p. 366.

44.

h Id. p. 356.

16.

i P. 313. 36.

per sinistro, ubi sanguis à
z *dextris* erumpit.

Si verò spontè non fluxe-
rit, ^a *narem sinistram* fodicat
fluxûs ergò. Hîc enim ubi-
que laudat *fibrarum rectitu-*
dinem, salubresque profert
^b *tumores à sinistris*, paroti-
dem v. g. in Aristæi ^c *affine*;
œdema verò ad ^d *testiculum*
^e *Herophontis inguine*. Sic
è contrariò *ignis agrestis in*
interno crure dextro ^f *Ctesi-*
phontem absumsit. Abscessus
autem sinister ^g *Anaxenorem*
si extinxerit, ideò est quia
retrocessit. Si verò ^h *Bio-*
nem, ideò est, quoniam
lienalis ejus hydrops jam olim
occupaverat præcordia. Im-
mò, apud Hipp. tanta vis
est *fibrarum è directo*, ut
Lyciæ ⁱ *splenicæ basilicam*
pro-

proferat arteriam *sinistram*
 dextrâ *vehementius* longe
^k *pulsantem*. Et reverà mi- ^k *Id ipsum*
 ratus sum *Rev. Par.* gloriari ^{Hipp. vel}
 se *ex illo uno* alterutrius ar- ^{juratissimus}
 teriæ basilicæ *validiori suc-* ^{hostis, Hel-}
cussu, protinus agnoscere an ^{montius,}
 vera pleuritis *dextra*, *sin-* ^{palàm agno-}
strave sit? Et illam sua dia- ^{scit, pag.}
 gnōsi fida, suis æmulis, *artis* ^{228. 59.}
sphygmicæ rudibus, atque
^{λογιάττοις}, *os obturasse*. Sic ^l *Verbò,*
 certè *lienosis* tanti sunt arte- ^{non re Medi-}
 riarum è *directo* concussus, ^{cis Gal. Tom.}
 ut totum hypochondrium ^{2. p. 345. 58.}
sinistrum in ipsis concutiatur, ^{& T. 4. p.}
 ad umbilicum usque è *Cap.* ^{126. 38.}
 10. Et ex istis pulsibus incon- ^m *Pag. 402.*
 ditis *delirium* ubique præfa- ^{46. & 432.}
 git ⁿ *Hipp.* Ipsam verò *mor-* ^{45.}
tem, vel è *geminâ* ⁿ præsen- ^{Hipp. p.}
 tit *spiritus intro revocatione*; ^{313. 37. &}
 vel ex ejusdem *stertore*, at- ^{Avic. l. 3.}
 que *sibilo*. Eandem rursus, ^{Fen. 15. Tr.}
^{1. cap. 5. p.}
^{790. atque}
^{Herculan.}
^{fol. 151. &}

o Nigrum vel è longinquo, in nigris
 meientes, o odoratur urinis p Philisci,
 intra Fa- q Sileni, r Erasini s Pythio-
 nuam Ditis nis & t Apollonii, u π &
 collocat A- δειν u, in x Thaso decum-
 tuarius, p. bents. Si verò lienosi ne-
 65. Vid. quaquàm judicentur, v hæ-
 Prosper Al pin. de Præf. morrhagia, ut Aristæi affinis;
 Vita & morte, l. 7. vel z sudore, uti Pericles; vel
 cap. 15. p. a urinâ, ut Heropythus;
 751. & Med. vel b sudore & urina, sicut
 Hist. Fr. Ru- Herophan; vel sudore &
 bei, Exercit. c mensibus, sicut uxor Hip-
 3. p. 27. posttrati; vel urinis & d hæ-
 p Hipp. morrhagia, sicuti Bion. si in-
 307. 35. quam per nullas ex istis viis
 q Pag. 308. judicentur, reliquum est ut
 12. derivetur humor vel per hæ-
 r Pag. 309 morrhoïdas, quarum usus
 43. elucet ex e Alcippo; vel per
 s P. 325. 5 abs-
 t Pag. 327
 20.
 u Pag. 324.
 43.
 x Strab. 2.
 124. C.
 y P. 313. 2.
 z P. 325. 32.
 a P. 326. 9.
 b P. 308. 17. & 24. c. P. 316. 4. d P. 313. 42. & Joh. Zec-
 chii Cons. 183. c Hipp. p. 334. 35. & è p. 398. 14. Gal.
 T. 5. p. 303. & 304. Mesuæo, l. 2. de M. cap. fol v. 207.
 J. M. de Gradib. p. 56. & 360. Hollerio & Duret. in
 Coac. p. 671. & 370. Wecker. p. 202. & 526. Solenan-
 dro

abscessum, sicut obtigit τω δέῦν, qui ab Alcibiade ^d venerat; vel per catarrhum, ut ^e *Epid.* vi. Si verò nihil ex istis acciderit, superest ut dysenteria vel ^f *leviori* atque *brevi* sanentur; vel ^g *graviori* atque diuturna pereant, intestinis ab humorum ^h *mordacitate* inducto ⁱ *cancro*. Quod si cancer non occupet, est in procinctu vel ^k *lienteria*, quæ lienosos abripiat; vel ^l *ascites*,

dro p. 373.
Joubert. T.
1. 321. Val-
leriol. l. 2.
Obs. 7. Va-
rol. *Anat.* 3.
cap. 5. p. 75.
Dominico
Leono, l. 3.
Sect. 3. cap.
1. p. 931.
Fortunio
Liceto, di-
sp. 20. p.
206. Joh. R.
Moxio, l. 1.
C. 24. p. 149.
A. Spigelio,
pag. 241.
Cortefio,
pag. 369.
Salmuth.

H 4 qui

73. Severo, p. 166. Fr. Bayle, de *Apoplex.* pag. 71. 113.
126. ^d Hipp. pag. 313. 5. ^e Pag. 345. 14. & Avicenn.
l. 3. Fen. 15. Tr. 1. cap. 4. p. 790. v. 50. B. Gordon Part.
6. cap. 7. fol. 296. & Riolan. pater, de *M. Lienis*, p.
494. ^f Hipp. 131. 4. 399. 1. & 438. 25. Cels. l. 2. 8.
p. 70. v. 1. Aponens. diff. 101. p. 254. M. de Gradib.
fol. 309. *Luculentum denique salubris illius prostat exempl.*
Heurnii T. 2. p. 466. ^g Hipp. 398. 44. Cels. l. 2. cap.
8. p. 74. 24. Joh. Vigier. *Comm. in Aph.* 43. S. 6. p. 383.
^h Hipp. p. 394. 18. & 20. Avicenn. lib. 3. Fen. 15. Tr. 1.
cap. 2. fol. 782. Mesuæus Canon. univ. 9. p. 22. Rudius,
lib. 2. cap. 24. p. 75. Liddelius, *Pathol.* 2. cap. 12. p. 136.
ⁱ Sic dysent. ab atra bile subito lethalem enunciat Joh.
de la Monière, in *Obs. flux. dysent.* A. 1626. ^k Hipp.
p. 129. v. 50. ^l Hipp. 129. 50. 398. 44. & 438. 25.
Avic. l. 3. Fen. 15. Tr. 1. cap. 4. fol. 790.

qui ipsos suffocet. Verè igitur *lienes necant*, uti Comicus *luget*. Ita Bion, [quem *lienofum simpliciter hæmorrhagia* liberaverat,] è 2. suo gradu depulsus est in tertium; & è 3. in ipsam *mortem ab aquis*. Sic rursus *lienofum Ctesiphontem* crurum, scroti, & abdominis *præfocans serosa colluvies oppressit*. Istis enim, *ita malè fortunatis sanguis sere-* *scit ac inferiora serò turgent*, dum *superna* gracilescunt. Interim arctior in horas *dyspnæa* præ faucibus angit, donec spiritum omnem elidat, sicut evenit *filio Polemarchi*. Hippocratem enim *Rulandi*, *Renealmi* atque *Poterii* defecerunt *antliæ*, quibus istas aquas funditus exhauriret. Apud istos enim, *Centuriis* men-

m Curcul.

Act. 2. *Sc.* 1

v. 21. & a.

pud Varron.

6. *de Ling.*

Lat. p. 75.

n. 35.

n Hipp. p.

313. 43.

o Hipp. p.

356. 15.

p Hipp. p.

356. 19.

q Hipp. p.

49 27. 247.

43. 345. 11.

Arist. T. 1.

p. 809. &

T 2. p. 721.

Gal. T. 3. p.

245.

r Hipp. 178.

24. 183. 26.

203. 50. &

454. 13.

s Hipp. p.

366. 17.

mendaciorum pingues,

*Curta laboratas antlia^t tol-
lit aquas.*

Quum itaque homini fatale
sit igne vel aqua^a perire, è
duobus *fatis* lienosi deterius
expleant. Nihil enim Genti-
bus^u *vetustissimis* horridius
fuit, quàm *aquis*, & velut
altero^x *Deucalionis Catacly-
smo* submergi. Quoniam,
dubio procul, *vel tunc tem-
poris* sententiam senserunt
^y *Empedoclis* atque ^z *Zenonis*
Stoici, quibus *anima ignea*
^a *Thaletis* extinguitur ele-
mento. Et revera dirum istud
fatum ^b *Synesius* describit
ὀλεθρον εἶναι καὶ αὐτῆς τῆς ψυχῆς
animæ ipsius interitum esse.

^t Martial.

9. 19.

^u Homer.

Odyss. E. v.

305. & 312.

atque He-

siod. Epy. 2.

ⁱ v 686.

^x Hom. Il.

N. v. 451.

& in Schol.

A. n 10.

Pindar.

Olymp 9. p.

234. Plato.

in T. & in

Critia, p 22.

& 112. A-

pollodor. 1.

p. 20. &c.

^y Plut. T.

2. 910. A.

^z Tusc. 1.

n. 9.

^a Aristot.

T. 2. 842.

Cic. 1. de N.

Deor. n 1.

& Acad. Q.

4. v. 37.

Plut. T. 2.

875. D.

Laërt. p. 7.

B. Justin. Mart. ad Gr. p. 4. D. Censorin. de die Nat.

p. 209 & Nicol. Dortomann. de Therm. cap. 1. pag. 1.

^b Epist. 4. p. 164. C.

H 5

CAP.

CAP. XX.

I. Indicationes quod attinet, *ventriculo* imprimis *Oeconomiae animalis* ^a *promo*, studere est, ut nihil de se *promat*, quod ^b *tono* firmo atque fermento laudabili non confecerit. Sic enim id universe *laevigatum ad unguem* laevore suo nullum intestinum exasperabit, sed ipforum fistulam molliter præterlabetur, quo suos in tubulos plenè digeratur.

II. *Seri luxuries*, vel *primùm assurgens*, est *alvò* deprimenda, nec-non renibus & cute eliminanda.

III. Sanguis interim perfundendus est particulis oleosis ^c *balsamicis* volatilibus & activis, quæ tartareas & fixas at-

^a Hipp. p.
84. 20. &
166. 21.

^b Partium
enim tonus
ubique ser-
vandus est e
Gal. T. I. p.
281. 2. 285.
& 4. p. 81.

^c De hoc vi-
te balsamo
vid. Petr.
Joh. Faber,
Chir. Spa-
gyr. cap. 2.
p. 14.

attenuent, & exaltent; quæ-
que obstruentia vel *explo-*
dant, vel ^d *perrumpant*; ^d Gal. I. 4.
pungentia verò vel *infrin-*
gant, vel *implicent*. ^{179.}

In illa siquidem *sanguinei*
fluvii renovatione *potissimus*
vertitur Medicinæ ^e *cardo*. ^e Paracels.
Hic ergo fiat quod in *fluvio* ^{T. 3. p. 43.}
turbido, cujus *impuras* undas
puræ propellunt, juxtà le-
pidissimam ^f *M. Anton.* ac ^f *Lib. 2. de*
^g *Origenis*, de corpore no- ^{seipso ad se}
^{ipsum, p. 41.}
stro jugiter fluxo Metapho- ^g *Lib. 5.*
ram. ^{Biblioth. S.}

IV. *Lienalis* insuper ^b *texti* ^{nens. c.}
singularis est habenda ratio, ^{148. p. 378.}
ne stagnanti limo magis ac ^b *Oribas. l.*
magis pateat, sed è contrà, ^{9. cap. 24. p.}
tonò suò firmò influxum eli- ^{143. Aët.}
dat, influxurum arceat. ^{Tetr. 3.}

V. Symptoma demum,
si quod ingruat sævius, illi,
pro re natâ, subvenire est,
con- ^{Serm. 2. cap.}
^{10. p. 636.}
^{& Trall. l.}
^{8. cap. 12.}
^{p. 268. &}
^{Sanctorius}
^{Sanctor. lib.}
^{15. p. 574.}

i Videfis
erudit.

Melch. Ju-
ni Conf.

Med. T. 2. a
p. 408. ad
438.

k Renatus
Bretounay-
æu, Poem.
de Melanch.
p. 125. &

Jac. de Mar-
que, in Li-
bello de diet.

l Legito se-
dulas Sime-
onem Se-
thium, de
Alim. ad

Cæs. Micha-
ëlem Duc. p.
80.

m Album
licet præfe-
rat Garcias
Lopius cap.

16. Var.
Leet. fol. 52.

n Hipp. p.
51. 27.

o Hipp. p.
567. 16.

p 1 Tim. 5.
v. 23. Hipp.

p. 189. 23.

atque Plat. T. 2 p. 672. D. q Iliad. 6. v. 261. & Hor.
Carm. 3. 21. v. 18.

consilio in arenâ sumto, à
Viris qui in Artis operi-
bus consenuerunt, & quo-
rum *canities* remediis *fi-*
dem & auctoritatem con-
ciliet. Me igitur istæc mi-
nutatim excutere dedecet,
utpote qui recens *Medicinæ*
tyrocinia deposuerim; qui-
que *juvenilibus* duntaxat *an-*
nis efflorescam. Abunde sit
itaque mihi in illos scopos
collineasse, i. *diæteticiis*, quæ
vel ipsi Medicinâ rudes^k ex-
tollunt, *χύμοις, & πέλτοις τε κῆ*
πολυτέθοις, i. *vino* nusquam
proscripto, præsertim *rubro*
tenui, quodⁿ *masculum*
est, & *optimum sanguinem*
sufficit in locum *serosioris*
educti. Id enim, uti^o *serum*
luxurians evocat; & p *ven-*
triculo studet; ac *vires* q in-
stau-

staurat; ita lienosos *erigit* ^{r Hor. Ep.}
^r abjectos; tetricos *erugat*, ^{l. 5. v. 17.}
^t commovet ignavos; & ti- ^{& Plut. T.}
^{midos} ^{2. p. 715.} incendit, ^{f. Judic. Q.}

† *At ne quis modici tran-* ^{13. & 16.}
siliat munera Liberi. ^{25. Ps. 104.}

Vinum enim parcum & tenue ^{v. 15. Prov.}
*bibendum est; * & ab ebrie-* ^{31. v. 6.}
tate ⁊ cavendum; ⁊ animam ^{Ecccl. 10. v.}
quippe lædit. Sic in Sibyll. ^{19. Plato,}
^a *Oraculis,* ^{Tom. 2. p.}
^t ^{649. A. &}

Μὴ ὅ φρένας βλάπτειν οἶνω: μὴ ^{Hor. Carm.}
^{ἅ πίνειν ἀμετρά.} ^{4 12. 20.}

In *sues* enim ^b *vinolentia* ^{t Diphilus}
deprimit inescatos. ^{apud Athen.}

VI. Istud itaque *lienosis* ^{l. 2. p. 35.}
palmarium esse putem, vitā ^{n Hor.}
^c *uti meliore,* ^d *cibis parcis,* ^{Carm. 3. 21.}
sed multo labore, quō remis ^{18. & Ovid.}

ve- ^{de A. A. 1.}

v. 34. & Tobia 4. v. 16. x Hipp. p. 367. 17. & Avic.
 l. 3. Fen. 15. Tr. 2. cap. 12. p. 795. & Joh. Langius, Sym-
 pos. p. 22. y Hipp. p. 204. 13. z Theon Sophista, in
 ebrietatis imagine, p. 216. a Servat. Gall. p. 226. b Ar-
 genid. T. 2. p. 90. c Diogen. Cent. 1. n. 20. d Hipp.
 p. 347. & p. 8. 45. Plut. T. 2. 129. F. Stobæus, Serm.
 99. p. 542. Gariopont. de Feb. cap. 30. p. 193. & Rob.
 Flud. Med. Cathol. p. 199. & 228.

e Hipp. p.
204. 13.

f Hipp. 345.

33. *Alias*
ejus noxas
repete à Joh.

Ant. Sara-
ceno p. 182.

de Peste.

g Tuscul.

5. n. 34.

h Plut. Tom.

2. p. 677. C.

Alia verò

corporis moti

beneficia à

Lowero ac-

cipe, cap. 2.

de Corde, p.

130. & ab

Hipp. p. 81.

47. 98. 14.

101. 21. &

102. 4.

i Epictet.

cap. 63. p.

45. & Ga-

spar Bachot,

lib. 4. cap.

10. de erro-

rib. popul. p.

446. Sic e

diverso, in

Tabula Ce-

betis, mu-

lier succi

plena & robusto corpore ἐνεργάτεια καλεῖται, p. 33. k Th.

à Kempis, de Imit. Chr. lib. 1. c. 22. p. 47.

velisque *e* *Bacchum*, & *Ve-*
nerem defugiant effusos. *Ve-*
nere siquidem enormiter in-
tumuit *f* *Damnagoras*. Igi-
tur

Compedibus Venerem, vin-
clis constringe Lyæum,
Ne te muneribus lædat u-
terque suis.

Spartanorum & itaque condi-
mentis fame & siti; omnia
sua obsonent lienosi, atque
ex *h* *Leonidæ* præcepto,
prandium condiant itinere
antelucano; coenam autem
prandio parco: est enim *i* *he-*
betis ingenii edere diu, &
potare diu: Nam ipsum *k* *e-*
dere & *bibere*, miserum est
homini devoto. Nusquàm i-
gitur *lienosis* onere cibi pri-
diani *marceat stomachus*, præ-
gu-

gulâ ^l *Caligulae*, talis enim ^l Suet. 4.
stomachi ^m *sarcina* *damnosa* ⁿ 58.
 est, immo ⁿ *venefica*; sed ^m l'etrar-
animum letum in ^o *postridie* ^{cha de lauto}
sibi praeparent ^d *Platonica* ^{victu, lib. 1.}
cæna. Sic ^q *Eudemus* V. S. ^{Dialog. 18.}
 cibo & potu parcis, exer- ^{p. 15. Vid. &}
 citio, & *vino rubro tenui*, ^{lib. 2. Dia-}
 lienis morbum depulit. ^{log. 108. p.}

Sic ^r *Laomedon* cursibus & ^{Vid. Horat.}
 labore *lienem* suum ita sub- ^{2. Sat. 2. v.}
 egit, ut in perniciosissimum ^{76. & Eru-}
dolichodromum evaserit. Sic ^{ditiss. Adr.}
 denique ^t *Straton*, in Olym- ^{Alemann.}
 picis, *splenem* tumidum ita ^{in Hipp. de}
 maceravit, ut *Olympioni-* ^{flatib. Text.}
ces, vice plus unâ, fuerit ^{21. 22. &}
 renunciatus. Indè fit ut ab ^{23. atque}
 ipsis ^u *Comico*, & ^x *Veteri-* ^{Joseph.}
nario decantetur *ambulatio* ^{Quercer.}
lien *optima*; & id ipsum ^{Dietetic.}
^{fol. 119.}
^{o Eccles.}
^{31. v. 20.}
^{p Plut. Tom.}
^{2. 127. A.}
^{q Hipp. p.}
^{367. 17.}
^{r Plut. T.}
^{1. 848 D.}

^f Vid. Mercur. de Arte Gymn. lib. 2. p. 76. ^t *Ælianus*
 V. H. 4. 15. p. 424. ^u Plaut. Curc. Act. 2. Sc. 1. v. 29.
^z Absyrto, p. 140. & 41.

y Pag. 182. *millies* inculcetur ab *Hip-*
 48. 203. 32. *pocrate*. Sed ambulationem
 & 43. 204. vehementem, *cane pejus* &
 26. & 32. *angue*, lienosus declinet,
 2. *Practices* *statim à pastu*, uti prudenter
lib. 7. cap. *atque peritè monent* *Haly*
 40. fol. *ver-* *Abbas*, & *Alex. Benedict.*
 sô 150. *atque* *Lucas Tozzus*.
a Lib. 17. cap. 5. p. 634.
b De Morb. caus. p. 166.
Sic Hippo-
crat. p. 26. 4.

C A P. XXI.

a Hipp. 153. Pharmacia deinceps *lienosis*
 36. 204. 6. *pharmaca* suppeditet, non
 393. 47. 454. *minorativa*, sed *a mochlica*,
 14. *Vid. Jul. Palmar. de* *hoc est mole parva*, sed ef-
Morb. con- *fectu magna*, quibus serosa
tag. l. 2. c. *colluvies* acrius concitata,
 3. p. 122. *Heurn.* *fecem omnem ficcio-rem lar-*
Meth 2. cap. *gius proluat*, & *Augiæ* veluti
 10. p. 180. *ubi festivum* *cloacas* plenius repurget.
Pythagoræ *Si*
diæterium est
in Spleni-

cos; & *Sebast Pissin. de Cordis Palpit. l. 2. c. 5. p. 187.*
b Senec. de morte Claud Cæs. p. 165. Vid. Homer. Schol.
Il. B. n. 136. & A. n. 671. & 697. Theocrit. Idyll. 25. p.
594. Hygin. Fab. 30. Senec. Herc. Fur. v. 248. Lucian.
p. 474. Pausan. lib. 5. p. 288. Q. Smyrn. 6. v. 232. &
Tzerz. Chil. 1. 38. v. 497. & Chil. 2. n. 36. v. 278.

Si verò quidpiam adhuc glutinosi, tartareique visceribus tenacius hæserit, id omne molliatur, tergeatur, & expurgetur frequentibus ^c *clysmis*, ^d Hipp. 203. 44. ^e Hipp. 153. 36. (quibus ^d balani intercalentur) ^e *atque diureticis, hydro-* Hipp. 182. 50. & 183. ^f *ticisque*, reclamante licet *A-* 9. & Gal. T. 4. p. 211. 49. ^g *mato f Lusitano*, qui ^g *Gale-* ^h *num* suas in partes pertrahit. ^h *atque San-* ⁱ *Sed Gal.* aliter ⁱ *alibi.* ^j *Dis-* ^j *sentit* igitur à se ipso; & ist- ^k *Tom. 4. p.* ^l *hæc Galeni* pignantia, nec ^l *180. 50.* ^m *Amat. Lusit.* nec ^m *Bric.* ⁿ *Tom. sci-* ^o *Bauder.* attenderunt, sicut ^o *licet 5. p.* ^p *apprimè præstitit* ^p *J. H.* ^q *Cap. 11.* ^r *Pulverinus.* Eâ igitur in ^r *i Ibid.* ^s *Cent. 6.* ^t *re*, ipsis ^t *inmāreos* rudior est ^t *k Prax.* ^u *Med. c. 67.* ^v *Amatus; diureticis* enim at- ^v *p. 668.* ^w *que hydroticis* passim utun- ^w *l Prax. cap.* ^x *tur mulomedici*, apud ^x *75. p. 627.* ^y *m Ab-* ^y *& 628.* ^z *syrum.* Quin etiam hoc se- ^z *m Pag. 140.* ^{aa} *culo*, Nobiliss. ^{aa} *& 141.* ^{ab} *Markam*, ^{ab} *n Oper. in* ^{ac} *4. cap. 64.* ^{ad} *I* ^{ad} *at-* ^{ad} *p. 106.*

o Cap. 135. *atque* ° *Solleysel*. Lacti autem
 p. 459.
 p Pag. 128. *asinino*, & ejus *sero*, gloria
 10. & 153. prima venit apud ° *Hipp.* at-
 55
 q Cap. 9. que ° *Mesuaeum*; *urinae* verò
 Simpl. Med. *humanae*, apud ° *Avic.* } A-
 p. 33.
 r Lib. 2. Tr. *ponensem*, & ° *Pedemont.*
 2. cap. 725. *atque* ° *Zacutum*; & quidem
 p. 392.
 s Differ. 158. meritò, scatet enim *urina*
 p. 213. H. ° *particulis tenuissimis & a-*
 t Fol. verso *gillimis*, quæ *viverræ instar*
 51.
 u Tom. 1. *vel invia* permeant, & *lie-*
 p. 378.
 x Vide hic. *nalis tartari nexum* vel ar-
 Epimetra *ctiorem feliciter disnectunt.*
 Chym. *Nulla quippe machina po-*
tior est, ad sales fixos evehen-
dos, atque difflandos, quàm
sal Urinae, volatili prægans
pernicissimo. Quid enim vi-
vidiori energiâ in salem agat,
 y Nath. *quàm* ° *Salinum*, spiculis in-
 Hodges, p. *structum analogis corpori*
 53. de peste. *solvendo salino fixo.*

Hic igitur verè *Sal salem*
 2 Tom. 1. p. *curat*, sicuti ° *Paracelsus*,
 447. *scien-*

scienter profert. Nos itaque immeritò prorsus ^a *W. Gabelchoverus* allatrat, dum *urinam potulentam* diris devovet.

^a Cent. 5.
Obs. 100. p.
225.

^b Lib. 2.
^c 3. p. 129.
^c Pag. 215.

11. 254. 36.
274. 44.

^d Lib. 2.
^e cap. 99.
^e Lib. 8.

^f cap. 23.
^f Tom. 2. p.
136. & Tom.

^g 4. p. 254.
^g Lib. 11. c.
10. p. 484.

^h In Lotii
etymo.
ⁱ Lib. 7. &

12. de Re
Metall. p.
186. & 457.

II. *Urinæ* porrò, non *Medicos* duntaxat, sed & *Mechanicos* usus, vel ab *ipsis Artium atque Medicinæ cunabulis*, innotuisse liquet ex ^b *Herodoti* historia lepida; nec-non ex ^c *Hipp.* ^d *Dioscor.* ^e *Suet.* ^f *Gal.* ^g *Athenæo*, ^h *Isidoro*, & ⁱ *G. Agricola*. Nusquam igitur de *urina* primævi Scriptores habendi sunt vel *Untzer.* vel *Helmont.* vel *Croll.* vel *Barletus*, vel *Faber*, vel *Glaferus*, vel *Lemery.* Minus adhuc recentiss. quique perfrictæ frontis, & decocti pudoris *ciniflones*, qui *Majorum inventa* sibi sumere

h D. Beck-
herus *Micr.*
p. 35. & 46.

& Matth.
Tilling. in
salutis an-
chorâ sacrâ,
cap. 20. p.
474.

l *Iliad.* 14.
v. 233. &
Orph. *hym-*
nor. p. 179.

m A'μλεός
σις, μέλι-
χιός τε, Mel-
leus & sua-
vis, sive

placidus at-
que tran-
quillus. II.
B. v. 19. &
Hesiod.

Georg. v. 763.

n De Mi-
nervis 5.

videtis Tull.

3. de Nat.

Deor. n. 23.

Clem. Alex.

Admon. ad

Gent. p. 17.

& Jul. Firmic.

& 21. De hac

ab Alex. lib. 3.

p. 1122.

Etymol. in

Hymn. Orph.

nequaquam erubescunt.

III. Nusquam interim ex-

cludantur ^k *anodyna* atque

hypnotica, quo feri dentati

feritas infringatur, & blan-

dus ille sopor, *Deorum ho-*

minumque ^l *mentes ex æquo*

deliniens, ^m *mulciber obre-*

pat, ac ipsos flatus, *fervide*

licet depræliantes, *imperio*

premat, adjutrice sibi ⁿ *A-*

nemotide Minervâ, jure tunc

eodem à *lienosis*, ac è ^o *Ly-*

curgo, & à ^p *Pericle* salutis

suae cognomento decoranda.

C A P. XXII.

Chirurgia demum tota sit

naturæ benè agentis *imita-*

trix,

& Jul. Firmic. *Matern. de erroribus profan. Relig.* p. 20.

& 21. De hac verò singulatim, Pausan. l. 4. p. 284. Alex.

ab Alex. lib. 3. cap. 22. p. 810. & Rhodig. l. 20. cap. 19.

p. 1122. o Harpocrat. pag. 336. & Suid. atque Magn.

Etymol. in ὑγεία Α'θηνᾶ. p Plut. T. 1. pag. 160. C. *Kid.*

Hymn. Orph. in ὑγείαν, p. 164.

trix, & auxiliatrix; perpe-
ram verò se gerentis specu-
latrix quidem sed emenda-
trix. Segnes igitur, vel è a Pag. 292. & 293 Edit. 1644. Vide Lacunæ E-pitom. p. 152. è Gal. 5. in Epid. 6. & Rhodii A-naleſta. p. 56.
 nare ſiniſtrâ, vel ex ano ſan- b Gal. T. 2. p. 24. & 278. c Hipp. 182. 50. & 204. 10. Gal. Iſaacius, Briſſot. Joh. Manard. Fa-rentin. Mercur. Vallef. Ja-cot. Duret. Horſt. Ru-landus, Mo-ræus, Hau-tin. & c. Vid. ſingulatim Nicol. Mo-nardum de V. S. fol. 6: & Perio-chen Gale-nicam Cra-tonis p. 267.
 guinis eruptiones concitet at-
 que promoveat; Idque vel
naribus fodicatis; vel affri-
cto podice, vel hirudinibus
 margini ejus admotis, vel
 ſcalpello, vel forfice de-
 mum, *uti Pariſiis obtinet,*
 peritaque fert a *Ant. Chal-*
metæi Chirurgia. Sic è con-
 trario ſanguinis impetus ef-
 frænes, ſuis è b *directo cu-*
curbitulis atque ſtypticis Chi-
rurgus infrænet atque com-
 primat. Aliàs verò, *in ple-*
thoricis, otiante naturâ,
c *ſiniſtram tundat cubiti ve-*
nam, ſic enim fluxum è nare
 ſiniſtrâ, *lienosis ſalutarem,*
 felix imitaturus eſt, idque

citra *basilicæ præ medianâ*,
 vel *cephalicâ*, electionem
 anxiam. Naturæ siquidem
 emissariô largô, καὶ ἰξιν, u-
 bivis paratô, serosa collu-
 vies ex æquo profluit, uti
 sagaciter, ex *Hipp. Gal. at-*
que Trall. ^d *Antonius Maria*
Venustus observat. Sed hîc
^e *Trincavellius* transversus
 agitur, dùm fibrarum *recti-*
tudinem illam ceu *fabulam*
 deridet. Rectius certe, *¶*
^f *ad naturæ normam*, ^f *Hol-*
lerius singula dirigit, expe-
^g *rientiæ ductu*. Immò ^g *Hel-*
mont. ut ut *Hipp.* osor, phæ-
 nomenis illam consonam esse
 profitetur ore rotundo. Ab-
 unde igitur est, venam inci-
 disse in cubiti *sinistro flexu*.
 Quorsum ergo *Græcos*, *A-*
rabas & Barbaros venulis
 vel *digitorum*, vel *aurium*,
 se-

d Confil.
 Medicor. p.
 94.

e Lib. 8. c.
 12. p. 250.

f Comm. in
 Coac. p. 646.

g Pag. 228.
 n. 59.

fecandis , religio vetus ad-
dixit ^b? Apage nænias ani-
les , ne talibus offuciis fucus
ullus nobis fiat.

Eheu , quanta superstitio
Gentium? Quid si redivivi
Chrysippus , *Medius* , *Ari-
stogenes* , & *Erasistratus* , qui
nullas unquam venas resol-
vère , sed omnem prorsus
phlebotomiam ab arte Me-
dicâ proscripserunt. ⁱ Quid
si ferreô somnô fuô solveretur
Citiensis ^k *Apollonius* , qui
V. S. à *splenicis* nominatim

I 4

fuf-

fuæus fol. 207. Haly Abbas *de Feb.* p. 170. Savonarola
p. 185. Herculan. fol. 151. A. Philonius *de Feb.* fol. 176.
M. de Gradib. p. 56. Zerbis fol. 156. Fr. de Pedemont.
p. 51. Montuus p. 143. Valles. *contr.* p. 328. Capiuacc.
p. 753. Ch. à Vega p. 378. Ruland. p. 11. Valverda p.
274. Bouffuet. p. 193. Gourmelen p. 124. Mercat. p.
336. Massar. p. 400. Leonus p. 953. Rudius p. 77. Per-
dulcis p. 771. Pulverin. p. 627. Sylvatic. *contr.* p. 209.
Joh. Colle p. 302. Fr. Joël, p. 58. B. Bauderon, p. 667.
Feynei, p. 515. Zacut. T. 1. p. 92. Hautin. p. 255. Oli-
var. de Perres, p. 835. & W. Gabelchover. p. 236. at-
que Riedlin p. 454. ⁱ Gal. T. 4. p. 17. 29. ^k Aurelian.
3. *Chron.* 4. p. 414.

^b Aurel. p.
414. Gal. T.
1. p. 144. &
4. p. 24. O-
ribas. p. 308.
Aët. p. 639.
Trallian. p.
266. Paul. p.
474. & 567.
Serapion. p.
72. Nonus
p. 214. Avi-
cenn. pag.
212. &
792. Rha-
fis p. 255.
Albucasis p.
179. Actuar.
p. 194. Joh.
de Mediola-
no, *Schol.*
sue Salernit.
p. 103. Me-

sustulit? Quantis quæso si-
bilis istæc *erudita* *quinque*
pectora Nepotes suos con-
scinderent?

II. *Chirurgia* deinceps ,
ubi *ferosa* *colluvies* *exundat* ,
& *mole* *suâ* *ventrem* *infimum*

i Ascite ni-
mirum,
Herculan.

in Avicenn.
de Febr. p.
222.

m Hipp.
183.39. Gal.
T. 4. 388.

n Plaut.
Capt. Act. 3.
Sc. 4. v. 84.

o Iliad. K.
v. 173. Lu-
cian. p. 680.

D.
p Hipp. p.
204. 5.

q Auson.
Epigr. 75. v.
2.

r Thucydid.
lib. 2. p. 126.

s Hipp. e-
jus propemo-
dum æqualis
p. 19. v. 40.

l *attollit* , totam *molem* illam

aquarum *suâ* *m* *paracentesi*
deprimat , sed nusquam o-

misso præfagio supremi dis-
criminis quod impendet ,

ubi scilicet æger ita *stat inter*
saxum *sacrumque* , & res

ipsa in cuspide ferri sita *est*.
Nam è *compunctis* quotus-

quisque est , qui *mortis* *p* *la-*
queos eluctetur? Si quis enim

evaferit , evadit *fati ope* ,
q non Medici. Hîc igitur

ratio *r* *moras* *adferat* , & in-
scitiæ fiduciam auferat. Æ-

gros siquidem *acu punctos*
vel *intricat* *syncope* ; vel

illa-

illaqueat dyspnœa, asthma, f. Cyrill. Hierosol. Catech. xii. p. 111. B. Hipp. 92. 10. 200. 44. 202. 46. 203. 34. 204. 24. Plin xi. 37. Aurel. 3. Chr. 4. Scren. cap. 22. Ablyrt. Veter. i. 40. p. 140. & 141. Aët. p. 643. Trall 8. 13. cui lien ustus barbariem olet. Ægin. 6. 48. Albucasis i. 31. Avicenn. 3. Fen. 16. Tr. i. cap. 7. J. M. de Gra-
 & orthopnœa, ac ipsa tandem apnœa, quæ totius ærurnæ clausula fit extrema, quâ corpus morti traditur in *escam*.

III. Sed istæc profecto, quæ sunt operæ multæ, & sagacitatis exquisitæ, omit-
 tenda forent, si modo vel ægrorum mollities, vel Christianorum pietas nos nusquam absterret à Gentilitio more
 lienem vel *urendi*, vel *verberandi*, vel *eximendi*.

Absit itaque ut *ægro insonti*,

I 5 tot-

dibus p. 286. Alex. Bened 18. 18. Paracels. T. i p. 353. Cardan. T. 3. p. 172. Mercur. Præl. p. 634. Capiu. p. 753. Aquap. Op. Chir. 51. Rosset. de P. Cas. p. 323. Masfar. lib. 3. 17. Saxon. 3. Panth. M. cap. 36. Ballon. Eph. 2. p. 251. ubi lien τὸ δαῖν saucio salubriter exemptus est, ut in Ephem. Germ. 1673. Obs. 165. p. 109. & Anno 1684. Obs. 195. p. 379. Bauhin. p. 143. Severin C. 43. Zacch. p. 688. Camerar. p. 372. Rioli. 2. 23. Bartholinus, passim in Cent. Highmor. p. 65. Velschius Obs. 57. Diemerb. p. 87. Lindan. p. 67. Rhod. p. 443. nec non ὁ Πάπυ Sam. Bochart. Geogr. Sacr. p. 180.

totque jam symptomatis do-
 lorificis obvio, *inuramus*
Stigma, & quidem *escharis*
octo vel *decem* ut apud Gen-
 tes obtinuit. *Threiciis* i-
 taque *notis* Medicus iste *Le-*
prosus compungendus est,
 qui, *vel hoc seculo*, talia
Stigmata lienosis suis inscri-
 bere sustinet. Absit pariter,
 ut spirantibus ægris vel *con-*
tundamus exta, veluti *fu-*
stuario dignis; vel *incida-*
mus præcordia, & *Herophili*
more, vel *Erastriati*, fa-
 lutis humanæ, præsidem Ar-
 tem, non solum pestem ali-
 cui, sed hanc pestilentissimam
 inferamus ^b.

IV. Comicorum igitur e-
 sto *c arte ludicrâ* mimorum
 at-

^a Hippocr.

198. 10. 200.

44. 202. 46.

203. 34 &

204. 24.

^x Cic. Offic.

2. n. 7.

^y Lazarus

est Meysson-

nierus, lib.

4. cap. 5. p.

287. *cujus*

talis aeger,

Patiens me-

rito vocatur,

Nam plus

quam mor-

bustorquet

eum Medi-

cus, Joh.

Owenus

lib. 1. Epigr.

44.

^z Quid sit

disce à Po-

lybio, Cic.

Liv. Jul.

Cæf. Cælio,

atque Rofi-

no.

^a Cels. Pro-

æm lib. 1.

p. 7. Ter-

rull. de Anim. cap. 10. p. 312. & cap. 25. p. 328. Gal. de-

mum id rectè profert, T. 1. p. 145. v. 2. & 3. ^b Vid.

Cels. ibid. p. 11. & Valefc. de Taranta, l. 5. c. 9. pag.

448. ^c Plaut. Aulular. Act. 4. Sc. 3. v. 3.

atque ludionum, sed non
arte^d *magistrâ*^e *Pæonis* at-
que^f *Chironis*; *g* *Machao-*
nis atque *h* *Podalirii* τ *απὸ λῆναι*
ἐκβαλεῖν, *lienem ejicere*, seu
exfectum adjicere, ἀποβαλεῖν
γὰρ fert Scholiaſtesⁱ.

V. Longe optatius cum
 ægrotantium teneritudine, &
 noſtrâ miſeratione compara-
 tum foret, ſi modò *Pyrrhus*
 excitaretur à mortuis, *lien*^k
atterendi gratiâ, pedis ſui
 dextri vel blandiori conta-
 ctu. Id enim *apud nos* tan-
 tæ eſt fidei, ac *l* *Icterus* ab
 Hungariæ Regibus diſcuti;
Dæmonas vel ab *Hispaniar.*
m *Monarchis*, vel à *n* *Tobia*,

vel

i In *Ariſtoph. Cereal. Prolog.* v. 3. p. 764. *k* *Plin.* 7. 2.
 p. 138. 43. *Plut. T.* 2. p. 384. *Alex. ab Alex. lib.* 3. p.
 699. & 4. p. 1202. *Camerar. H. ſubciſ. Cent.* 3. cap. 42.
 p. 143. *G. à Reies, Q.* 24. n. 4. p. 155. & n. 31. p. 163.
l *Laur. de Str. l.* 1. c. 4. p. 8. & 9. *m* *G. à Reies, Q.*
 24. n. 5. p. 155. & *Q.* 28. n. 23. p. 203. *n* *Tobia* 6.
 v. 7. & *Zonar. Annal.* 1. p. 102.

d *Æn.* 8. v.
 442.

e *Iliad. E.*
 v. 401. &

899. *Odyſſ.*
 Δ. verſ 232.

Æſchyl.
ſuppl. v.

1071.
f *Iliad.* Δ v.

219. & Δ v.
 831. *Orph.*

Argon. v
 375. *Pindar.*

paſſim, ſed
Pyth. 3. *fuſe.*

Sophocles.
Trachin. v.

725. *Apol-*
lon. Rhod.

Argon. 1. v.
 554. 2. v.

1244 & 4.
 v. 812.

g & *h* 11.
B. v. 239.

Xenoph. de
Venat. p.

974. *Coint.*
 vi. v. 459.

k *Plin.* 7. 2.
 p. 138. 43.

l *Laur. de Str. l.* 1. c. 4. p. 8. & 9.

m *G. à Reies, Q.*
 24. n. 5. p. 155. & *Q.* 28. n. 23. p. 203.

n *Tobia* 6.
 v. 7. & *Zonar. Annal.* 1. p. 102.

• Joseph.

Antiq. Jud.

8. 2. p. 257.

G.

p Perinde

scilicet ac

Gallicantu

exterriti ce-

dunt. Pru-

dent. Cathe-

mer. v. 49.

• 40. p. 4.

• Sueton.

8. n. 7. Ta-

cit. *Hist.* 4. n.

81. * Aelius

Spartian. in

Adr. n. 25.

• Sulpic.

Sever. in B.

M. vitâ cap.

1. p. 463.

• Phlegon.

*de reb. mi-**rab.* cap. 3.

p. 36.

• Hegesipp.

lib. 3. cap. 2.

p. 29.

• Philostr.

Apoll. 4. 16.

p. 206. •

Euseb. in *Hierocl.*p. 460. Vopisc. in *Aurel* n.24. atque Photius *Bibl.* n. XLIV. p. 30. •

H. Cornel.

Agrippa, *occult. Phil* lib. 1. cap. 70. p. 91. •

lib. 3. cap.

42 p 306. •

Aët. *Tetrab.* 3. *Serm.* 2. cap. 11. •

Lib.

2. *de Re Med.* p. 180. •De *Med.* p. 120. •

Immò Sple-

nes istos in pretio fuisse liquet è *Plin.* 28. 14. p. 701. •Athen. 3. 17. p. 96. atque *Ren. Moræo*, p. 784. *de Va-**let. conserv.*vel ab ° *Eleazaro* p fugari:

cæcos, claudos, & mancos

à ° *Vespasiano* & ab * *Adria-*no sanari, *Leprosos* osculomundari ° *B. Martini*: ip-

sos denique functos vita vel

• *carmina funderè*, moxquetenebris reddi; vel per ° *Si-*monem *Magum*, *Apollonium-*ve *Tyaneum* plene ° *revivif-*

cere.

VI. Lienosorum insuper

eo nomine dolenda sunt fata

quòd *Archigenis* ° & *Andro-*machi *splenia* sint virtutecausa; Quòd ° *Plinii Secundi*° *Empiricique Marcelli sple-*

nes è spirantibus bestiis edu-

cti; & confestim ° *admoti*,

te-

p. 206. • Euseb. in *Hierocl.* p. 460. Vopisc. in *Aurel* n.24. atque Photius *Bibl.* n. XLIV. p. 30. • H. Cornel.Agrippa, *occult. Phil* lib. 1. cap. 70. p. 91. • lib. 3. cap.42 p 306. • Aët. *Tetrab.* 3. *Serm.* 2. cap. 11. • Lib.2. *de Re Med.* p. 180. • De *Med.* p. 120. • Immò Sple-nes istos in pretio fuisse liquet è *Plin.* 28. 14. p. 701. •Athen. 3. 17. p. 96. atque *Ren. Moræo*, p. 784. *de Va-**let. conserv.*

tepore sint *irrito* : quod

^b Joh. Beguini *sal Planeti-* ^{b Chym.lib:}

cus ; uti nec alter ille ^c H. à ^{2. p. 347.}

Mynsicht , nihil minus sit ^{c Sect. 11.}

quàm *splenicus* : quòd *exhi-* ^{d Ipsum an-}

larans ^d *antidotus* Saporis ^{tidotum ac-}

primi , ad *Mesuaeum* usque ^{cipere est à}

devoluta , nihil *Jovialis* prae ^{Gabr. Dro-}

se ferat : quod *album* Fr. Ruei ^{yno & Ph.}

^e *corallium* , Jovi quidem ^{Guiberto,}

Phœboque sacrum sit , *lie-* ^{qui illud}

nosis autem pura puta frau- ^{Seculi 12.}

datio. Quòd ^f Brendelii *au-* ^{Mesuae}

rum potabile , merum sit *opi-* ^{subduxerunt.}

nabile : quod unctiões *An-* ^{lib. 2. de cap.}

geli ^g *Salæ* ; & *Turquetti An-* ^{egrit. cap.}

gelica ^b *grana* nihil *Angelici* ^{25. fol. ver-}

spi- ^{so 207. Ter-}

^{Sapores , è}

^{medio circi-}

^{ter seculo 3o}

^{ad 4. exiens,}

^{discere est è}

^{Jul. Capitol.}

^{Euseb. Eu-}

^{nap. Hieronymo, Marcellino, Claudiano, Zosimo, So-}

^{zomeno, Theodoreto, S. Apollinari, Agathiâ, Herm.}

^{Contracto, Cedreno, Glyca, Zonara, atque Nicepho-}

^{ro Calisti, è quibus hausserunt Cuspinian. Turfelin. Cal-}

^{vis. Cluver. Petav. Guthberl. Matthias, Labbæus, Go-}

^{dæus & J. le Sueur. e Lib. 2. de Gemm. cap. 19. p. 57.}

^{& A. B. de Boor, lib. 2. de Gemm. cap. 154. pag. 396.}

^{Imò ambobus istis splendidius mentitur Alb Magn. p. 147.}

^{de Virtutib. Lapidum. f Chym. disc. 2 p. 153. g Ter-}

^{navii Bezoardicor. p. 506. h Syntagm. cap. 11. p. 299.}

i Vid. Au-
rel. Gal.
Aët. Ægi-
net. Brun-
fels. Gorr.
Foës, Re-
nod. atque
Castellum
Brunonis.

k Noni sci-
licet de Morb.
curat. cap.

188. p. 215.

l Op. r. p.

400. & 414.

m Cap 103.

p. 135. ubi

Joh. Rhod.

emendator

emendandus

est ipse p.

326.

n Lib. 2. ad

Timoth. p.

305.

o Nam con-

tumaces per-

stant & in-

domiti, lapi-

dis instar,

aret. Diut.

1. c. 11. p. 82.

p Lib. 5.

cap. 18. n. 4.

p. 251.

spirent : quod i *Phænigmi*
A' *ἐχιάρες* k Constantini Por-
phyrog. & l *antidota Myrep-*
si, effectibus inania sint : quod
Scribonii denique m Largi,
Theodorique n Prisciani *ma-*
lagmata filices ocys mol-
litura sint, quam *scirrhus*
o *lien*is eliquatura. p Celsus
ergo deridendum sese propi-
nat, dum *malagmatis* sui su-
percilio elatus, præcipit ut
sex tantum horis adhibeatur,
ne diuturniori morâ *lienem*
universe consumat.

VII. Agyrtarum igitur e-
sto futilibus istis, nec effundi
dignis, inescare homines. Nos
enim candidos animâ dedecet
lienosos spe vanâ lactare: Hinc
itaque commenta procul de
Asplenio deque chalybis a-
quâ.

Gerris quippe gerrarum
ad-

adnumeramus, quæ ^q *Vitru-* ^q Lib. 1.
vius ^r *Dioscor.* ¹ *Plin.* ^t *Gal.* ^r Lib. 3.
^u *L. Apuleius* ^x *Aët.* & ^{cap. 151.}
^y *Aegineta* à Cretibus, lin- ^f Lib. 27. c.
gua ^x *mendaci*, super *asple-* ^s p. 664.
nio mutuati sunt, & quos ^t Tom. 2. p.
demiror notulas non ditasse ^{77.}
^u *De Virt.*
Cl. ^a *Mangeti* ad Schrode- ^{herbar. p.}
rum. ^{217.}

Inane rursus atque vanum ^y Lib. 7. c.
est quadrupedes profiteri a- ^{1.} p. 615.
pud fabros ^b *ferrarios* esse ^{Videsis}
^c *avi-* ^{Ruell. p.}
^{sten. fol.}

vers. 264. Matthiol. p. 519. Dalecamp. T. 2. p. 113. Ne-
rian. fol. *vers.* 16. Dodon. p. 468. Lobel. *Adv.* p. 360.
Bauhin. T. 3. p. 750. *atque* Renod. *Edit.* in 4. p. 256.
Nec-non coronidis ergò G. Sall. du Bartas, *Hebdomados*
mirificæ, diem tertium. ^z *Tir. cap. 1. v. 12. ex Epi-*
menide, uti me docuit Epiphan. *adv. hæres. l. 1. Tom. 3.*
p. 362. Sic apud Callimach. hymn. in Jovem. v. 8. & in
Epigr. Gr. lib. 3. p. 369. Κρήτες αἰὲς ψύσαι. Vide Grot. in
Epist. Paul. Tom 3. p. 999. a Pag 480. *b* *Cels. lib. 4.*
cap. 9. p. 215. à quo tanquàm ab impuro fonte sordida de-
fluxit, ad varios affectus, aqua ferraria, ad Plin. scilicet
lib. 28. cap. 16. p. 107. ad Aurel. 3. Chron. cap. 4. p. 416.
ad Aët. Tetrab. 3. Serm 2. cap. 11. p. 641. ad Trall. lib.
8. cap. 13. p. 272. ad Avicenn. lib. 1. Fen. 2. Doct. 2. cap.
16. p. 108. ad M. de Gradibus, cap 10. p. 284. ad H.
Montuum lib. 3. cap. 32. p. 146. ad Joh. P. Pernumixæ,
Therap. 6. fol. 102. ad D. A. ab Altomari, p. 565. ad
Claudin. in App. ad ingr. p. 399. ad B. Cæsium, lib. 9.
de Miner. p. 621. & ad Olivar. de Serres p. 835.

c Plin. l. 11. c. 3. p. 282. *avicularum* instar, *liene* vel
 21. Cælius, *exili*, vel *nullo*, quum aquam
 lib. 4. c. 18. illam ne primoribus labris
 p. 208. Jul. attingant, utpote vel ab ip-
 Cæf. Scali- sis longè semotam, vel ob-
 ger, *Hist.* viam quidem, sed quæ vel
Anim. 2. p. 247 C Piso, fuscenedine & spurcitie suâ,
 Sect. 1. p. 43. *Vide hinc lu-* brutas illas animantes fuga-
culentiss. te- tura sit; vel acido & austero
stes alios *nidore Martis* abactura, hoc
quaternos, est vitriolicis suis effluviis,
 Cap. 1. n. 2. *d Vide hinc* *nares odoras* d *laceffentibus*
 Cap. n. 2. ab omni linctu plane deter-
 Theophr. *p. 441. atque* *ritura.*
Lucr. lib.
 4. v. 88. &

674. nec non
 lib. 6. v.

778. & 792.

e *Occult.*

Phil. lib. 1.

c. 51. p. 60.

f Per varios

usus artem

experientia

fecit, ex-

emplo

monstrante

viam. Ma-

nil. 1. *Astro*

nom. v. 61.

VIII. Nugis itaque valere
 jussis, quales insuper narrat
 e *H. C. Agrippa*, cordati
 cordatos colamus, & quæ
seris f ab annis, compere-
 runt lienosis esse proficua,
 prudentes & pii revocemus
 ad praxin, quò, *dirigente*
nos dexterâ Dei, felix ubi-
 que rerum exitus obtingat.

FINIS.

ΕΠΙ-

ΕΠΙΜΕΤΡΑ

Viriliter impugnanda.

Jactis meis , *Neotericorum ductu* ,
 Medicinæ fundamentis , metho-
 dum ipsorum singulares vulgandi
 Tractatus ubique locorum gloriabar.
 Sed *Rev. Par.* Majores nostros , *eâ*
in re , longè superiores mihi cessit
 in *Physicis* , *Patholog.* *Semeiot.* *Diæ-*
tetic. *Pharmaceut.* atque *Chirurg.*
 Res itaque , *ceu novas* , jactabam ,
 cor v. g. saliens prius esse punctum ,
 quàm musculosum , auritum , pyra-
 midale , cavernosum , valvulis clu-
 sum , vasis irriguum privatis , publi-
 cisque , septo disclusum , & sangui-
 nis demum officinam , atque ita he-
 par nusquam esse *ἱκμαλέον* , *humoris*
gratiosi fontem. Ab illo insuper sa-
 liente puncto geminos protendi ca-

K

na-

nales, nomine celebratos foraminis ovalis atque rotundi, illosque post partum illico cludi. Arterias quoque binas, sed venam unicam, embryonis umbilicum pertundere, & placentam sibi pinsere. Meconium interim in intestinis congeri; pulmones verò atque diaphragma otiari; sed arterias singulas, atque ita umbilicales moveri: Nobis autem natis ambientem in pulmones impelli, imò unà cum assumtis in ventriculum ingeri. Chylum pariter à ventriculo in intestina trudi, & ab ipsis in Vasa.

Vasa istæc lacteas esse venas, quæ chylum contrudunt in confluentem suum, inque thoracicum ductum, valvulis insignem. Sanguinem exinde confici in corde, & in tubos diffundi, ternis, quaternive tunicis conflatos. Nervos autem filis tenuissimis nexos esse, nec non mutuis plexibus irretiri, arteriis irrigari, trochleâ quandoque duci, atque reduci,

ci, gangliō muniri, in itinere durari,
& multifida congerie, intra vertebrae,
præfertim intra sacram, stipari.

Cerebri ventriculos anteriores, cisternas esse lymphæ, à spiritibus secretæ; & exindè, juxta septi perlucidi parietes, subque cerebri testudine, in choanam, inque pituitariam glandulam perpetim stillare. Ventriculo autem tertio, *fornicis vice*, nates esse, atque testes, cum suo processu fibroso. Illi verò fornici conarion incubare, neque adeò ventriculum tertium à quarto secludere; sed id à membranulâ fieri niveâ atque pulposâ, cui vermiformis apophysis volutatione sese affricat. Nervos opticos non esse cavos, sed articularum nusquam exortes, ab internâ carotide per retinam ramulosæ, in ambitu vitreæ tunicæ, ad araneam usque.

Duram matrem, & ejus sinus, arteriis pariter irrigari, perviis in

calvam ; Aurium cerumen , tympanum , & labyrinthum , lacrymarum quoque collicias , nec non salivæ ductus , unà cum glandulis lacrymalibus , paroticis , atque maxillaribus. Pulmoni lobos competere quinque. Pericardium autem diaphragmatis nerveo circulo semper adnecti , nec unquam cordis includere conum. Oesophagum verò diaphragmatis circulum illum pertundere nunquam , nec intestinum colon tenuibus intestinis inferius esse , sed illa hemicyclo suo complecti.

Vesiculas feminales , masculas quidem esse favis apum similes ; fæmineas verò hydatidum instar. Tubas uteri sinuosas esse , ac utrinque , ab ipso diaboli morfu , in uterum pervias.

Dentes denique rebar , in foetuum alveolis recens detectos esse , sicut in adultis ossa sesamoidea , ad singulos digitorum flexus , tendinum ope
in-

indivulforum, atque pertuforum.

Istæc, è *sexcentis paucula*, vel novissimis Scriptoribus, vel ipsi *Rev. Par.* lubens tribuerem, nî mihi altum inclamasset, parce, *fili*, vel *Neotericos*, vel *me* inventorem laudare: In te siquidem *Veterum queruli Manes* insurgerent, & monumentis illorum mihi patefactis, *Veritatem ipsam*, tanquàm in speculum licuit intueri. *Doctior* exinde, sed non *inflatior*, humilis petivi nunquid pariter tot alia, quæ recens puteo eruta accepi, *seculo priora* forent; V. g. de sanguine in arteriis serosiori; vivaciori tamen; in Venis autem crassiori, atque segniori? de vasis capillaribus? de illorum commissuris? de sanguinis in eas influxu? de bile aquosiori, vel oleosiori? de sanguine ferescente? de sudore naturaliter nullo? de muco ventriculi & intestinorum? de acrimoniâ acidâ vel muriaticâ? de frigore

acri & urente? de nive causticâ? de
effervescentiâ & fermento calcis,
musti, acidorum, fimi, pastæ & bi-
lis atræ? de venâ cavâ aortæ succu-
ba? de pulmonum plexibus atque
tomento? de corde irarum sulphu-
reo atque fervido fonte? de eâdem
irâ, *ferindâ licet*, folibus excocta at-
que miti? de stomacho visceribus,
ceu prunis, circumdato? de chylōsi
per modum elixationis atque fermenti?
de pori bilarii insertione gemi-
na? de ureterum in vesicam ingres-
su, tunicas inter? de urethra varia
pro sexu? de sphincteribus vesicæ,
recti, & œsophagi? de musculis,
venis, arteriis, & nervis, sectione
transversâ brevioribus utrinque? de
nervis oculorum motoriis, in vul-
tum & dentes supernos diffusis? de
opticis unitis? de axibus visoriis?
de visione erroneâ? vel in ebriis,
vel oculorum altero depressiori? de
pupillâ mobili? & luminis accessu vel
re-

recessu *strictiori* ? *latiori* ? de noxâ
ipsius à nive ? & à luce post tene-
bras ? vel è contrâ ? de oculis per
noctem radios ? de iisdem igneis
infinul & aqueis ? de viâ ab ipsis in
nares ? & à naribus in os ? de em-
bryone per aquam explorando ? de
fæminarum Ovis ? de irritis illis ,
Venere nulla ? de foetu in ovo ? è
femine paterno ? de pororum ejus
symmetriâ salutiferâ , vel ametriâ
morbificâ ? de poris illis salubriter
spiritu ? morbosè *sero* turgidulis ?
de vacuo igitur in ipsis nullo ? ficut
nec uspiam sub Sole ? de corpore
sub Lunâ simplici nullo ? de aëre
subtilissimo , & elastico ? ac omnia
pervadente ? atque replente ? de ato-
mis *Leucippi* fictitiis ? de pororum
varietate stupendâ ? de particulis a-
nalogis ? lævibus ? rotundis ? acutis ?
rigidis ? asperis ? mucronatis ? angu-
lofis ? triquetris ? quadratis ? penta-
gonis ? &c. de mistorum jugibus ef-
flu-

fluviis? de partium attractione nullâ? de ipsarum facultatibus chimæricis? de fide sensibus vel adimenda? vel adhibenda? de brutorum animâ vel nullâ? vel duplici? de mirificâ tandem spirantium omnium compage αὐτομάτως mobili, *virtute motûs*, ipsi ab artifice primitus impressi? ἀνελεσθία τέ πινι, καὶ ἀλαδοχῇ κινήσεως ἀπὸ τῆς πρώτης ἀρχῆς &c. Omnem porro de pectore meo præconceptam mentem revulsurus, *Par. Rev.* plurima me docuit, è *Veterum Placitis*, de animi callo, & sectarum *scabie*, atque *servitute*, quâ sectis addicti, *leprosa sunt mancipia*, alii alios inficientes, & Civitatem prodituri lubentius, quàm ullum *Elleborum* admissuri, quô *dematur* ipsis *mentis gratissimus error*.

Istæc autem articulatim ubi hisce oculis percepi Veteribus innotuisse, depulsus fui à priori mente fallaci, & in *sanio-rem* nec non *Antiquis æ-*
quior-

quiores traductus fui, mirabundus-
que exclamavi, *Papæ*! An igitur
Majores nostri tanti fuere viri? Im-
mò, regessit *Parens*, quia medita-
ne *rationem* excolebant; sensus ve-
rò subigebant *experientiâ*, & cruri-
bus istis incedebant ad *Physicem* in-
dagandam, florentibus Scholis *Cni-
dia*, *Coa*, *Rhodia* & *Alexandrina*.

Singulatim autem, & æmulo stu-
dio, Anatomen promoverunt *Demo-
critus*, *Euryphon*, *Melissus*, *Hip-
pocrates*, *Thessalus*, *Draco*, *Poly-
bus*, *Apollonius*, *Dexippus*, *Pli-
stonicus*, *Aristoteles*, *Herophilus*,
Erasistratus, *Quintus*, *Sabinus*,
Satyrus, *Eudemus*, *Martianus*,
Lycus, *Marinus*, *Asclepiades*,
Ruffus, *Soranus*, *Pelops*, atque
Numerianus.

Illorum autem ductu *Galenus* A-
natomen Romæ, in *Pacis Templo*,
fidelis docuit, coram *Severo Cos.*
Paulo Prætore, *Flavio Boëtho Con-*

sulari, atque *Barbaro*, Cæsaris Avunculo; nec-non Medicis omnigenis & æmulis, *Empiricis*, *Methodicis* & *Rationalibus*; Philosophis item *Platonicis*, *Peripateticis*, *Stoicis*, *Academicis*, *Epicureis* atque *Scepticis*.

Homines autem præter *Sexcentos*, quos vel *unus Herophilus* incidit, viris istis primævis, brutæ animantes, *munificentia Principum*, ad manus erant omnigenæ. Sic elephantum *Galenus* dissectum vidit, & os ex ejus corde sibi reposuit, sicuti *Parens* è cervis, damis & tauris, à se exempta, conservat.

Exindè porrò Medici tanti Anatomem consecuti sunt quam hodie *Comparatam* vocitant; & quæ nos fugit innumeros. Quinimò *Pneumaticen* alteram Anatomem administrarunt flatu in meningas impulsio, in bronchia, in uteri tubas, nec-non, *seculo novissimo*, in venas. Illâ autem in-

industriâ , (vel ante Fabricium de *venarum ostiolis* scriptorem) *valvulas* detexere *venarum* , spiritu nimirum permeante à *graciliori* venæ parte in *crassiorem* , sed non econtrâ , *valvulae* repulsi.

Speciatim rursus , nervos recurrentes incidebant , arterias verò caroticas , axillares , pulmonales , crurales , & umbilicales ligabant nodis strictis , laxisque.

Brutis plagas & vulnera infligebant , symptomatum observandorum ergo. *Nervorum* autem & *arteriarum punctiones* longè *graviores* esse notabant *seçãoe transversâ*. Exinde *ἰνίῳ puncto* mortem longè citiorem inferebant , quàm ipso *corde revulso* , victimas enim viderunt , *corde nullo* , aufugisse.

Spiritûs quoque attendendi gratiâ modò *vesicam* vel ori , vel naribus vel pectori leviter pertuso adaptabant ; modò autem , sterno reducto , *pul-*
mo-

mones inflabant, quo spiritum naturalem æmularentur.

Nec fecantibus duntaxat instrumentis usi sunt, uti nos, sed stylis insuper planis, capitatis, buxeis, æreis, argenteis, ferreis, atque stanneis. Acubus item, hamisque pertusis, vossellis, tubulis atque spongiis.

Animalia quoque pascere noverant, & tribus horis à pastu chylæus opus attendere.

Animalibus præterea sitibundis, & *affatim bibentibus*, asperam arteriam, *inter bibendum*, confestim incidebant, quò explorarent nùm potûs quippiam in pulmones influeret?

Recluso etiam pectore vasa cordis *quaterna majora* arctè stringebant, experiundi gratiâ, quid noxæ pateretur animal, cessante cordis influxu, & irradiatione.

Artem quoque callebant viscera
car-

carne denudandi, vasorum noscendorum & ficcandorum ergò.

Sceletos denique compingere sciebant, quos moris erat, in *Alexandrina Schola*, initiatos Medicinæ docere. Quid plura? Eò sagacitatis provecti sunt, ut *Ova viginti*, vel *plura*, uni vel alteri gallinæ substraverint incubanda, quo unius quotidie aperti analogiâ, *hominis in Ovo formati* primordia atque progressus addiscerent.

Sic *equas, canes, asinas, vaccas, capras & oves*, Venere recens usas, *exenterabant*, quo deprehenderent quid feminis ad foetum effingendum remansisset.

Ohe, ohe, jam fatis est *Veterum fastidiosus!* Totus interim obstupesco, dum irretortis oculis talia contemplor: & nî *lectione decies repetita* mentem meam obfirmassem, *fascinos* mihi crederem *ocellos*, conscios certe superbæ scriptionis, quâ
se-

seculum *splendide mendax*, istæc inventa genuinis viris detrahere non pudet.

Sed evanido stupore meo, & animis jam collectis, ad *Pathologica* deflexi, rogitans nùm etiã, ante seculum, innotuissent variolæ, scorbutus, pestis ἀπὸρρηξ, Venerea lues, arthritis vaga atque defultoria, nec non dolor vel *periodicus* capitis, oculorum, intestinorum, &c. vel *erraticus* dentium, clavorum, articulorum, atque cicatricum, ad instantem vel boream, vel nivem, vel grandinem?

Pariter quæfivi de hydrocephalo interno, externoque; de epilepsia ab aura fontica vel pedis extremi; de paralyfi post insultus epilepticos, vel colicam atrocem, colica cessante? de lacrymali fistula, de gutta serena, de cæcitate repentina, *sed fugaci*; de surditate, pariter subita, *sed brevi*? de temporibus fauciatis
&

& convulsis in opposita parte? de hæmodia, de aphthis, de calculo sub lingua, de meliceride ad ejus frænulum? de pectoris hydrope, atque pericardii? de crudis pulmonum tuberculis & hydatibus? de cruditate acida & nidorosa? de diabete, de renum ulcere serpente vel in lumbos, vel in alvum? de lumbricis latis, de ascaridibus? de hyperfarcosi in urethra? de uteri fluore albo? deque ipsius hydrope atque calculo? de carcinomate & carbunculo? de partibus demum spha-celatis & spontè deciduis? Immò de ossibus adulatorum cereis atque flexilibus? Et cùm istorum ne *umbram* quidem Majores attigisse mihi stultè fingerem, *corpus ipsum* apud eos reperi.

In *Semeiotica* vix dignatus sum inquirere. Jam pridem enim mihi compertum est, quàm seduli fuerint *primævi Medici* in attendendis æg-
rum

rum decubitu , spiritu , pulsu , voce , somno , vigilia , oculis demum & mente. Quàm acres insuper fuerint in morbis explorandis è *partium situ , ex actione læsa , è doloris specie , è symptomatis propriis , & ex ipsis excretis.*

Sic eosdem in *Dieteticis* ad minutias usque sedulos noveram. Singulatim verò *Hipp.* didiceram *sedulitate tanta , quanta temporum intercapedine* , Medicos hodiernos prævertere suis observationibus de aëre , locis & aquis ; de temporibus anni , & mutationibus eorum vel statis , vel erraticis ; de solstitiis & æquinoxiis ; de noviluniis & pleniluniis ; de Caniculæ & Virgiliarum ortu & occasu. Speciatim de sonoris , & silentibus Etesiiis , Aquilone & Austro. At quotusquisque , *Parens infit* , nostrorum Medicorum est , non dicam è *gregariis* , sed è *primipilis* ; è *diobolaribus* , sed è *principibus* ; è *Ja-*
le-

lemi familia, sed ex ipso vel *redivo* *Æsculapii* germine, qui ad istæc animum advortat? Ipsos itaque dedecet sese super Græcos efferre. *Secum habitent*, & noscant quàm sint *supellectili curta*.

Pharmaciam quod attinet, antiquissimam illam esse vel in Scholis didici, *Homerica* quippe carmina *Thonem*, Medicum insimul & Regem, altè cantant, cui præ manibus sint φάρμακα πολλὰ μὲν ἐὸν λαὸν μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρὰ.

Sic Medicos universè πολυφαρμάκους canit *Homerus*, non una *varietate simplicium affluentes*, sed & *mistorum arte fœcundos*, singulatim verò *Pæonem* celebrat, Medicum Deorum, *Chironem* & *Æsculapium*; *Machæonem* atque *Podalirium*. Immò *Patroclum* & *Achillem*.

Sic aliàs quædam subauscultavi de *Strapide*, de *Agenoride*, de *Melampo*, de *Japyge*; quin imò de *Iside*,

sive, de *Dione*, de *Latona*, de *Diana*, de *Medea*, de *Agamedea*, de *Polydamna*, de *Helena* tandem & *Circe* scientibus potestates herbarum, atque misturas.

Chirurgiam pariter apprimè subodorabar longè primævam fuisse, sed mihi latebat an olim adhibita fuissent pyrotica, hirudines, & cucurbitæ? Venæ sectio & arteriotomia? Embryulca & odontagræ? Trepanum & paracentesis? Cystotomia & celotomia? Ακρωτηριασμός demùm & δρεμεβολισμός.

At super singulis istis mirificam ac industriam Græcorum methodum exosculatus sum, illaque meos oculos exfatiavi. Et jam certè dubiis vacuus, *sed Veterum incensus amore*, pedem efferebam ab institutione paterna, cùm ecce subiit animum *scrupulus unus & alter*, quos præsumferam mihi nunquàm exemptum iri. Subridens itaque *Patri*, ab ipso, vel

*jocose petivi, an igitur, qui videris
 Etatis Priscæ cultor tantus, mihi
 cederes, vel saltem ante Generatio-
 nem unam & alteram, sanguinis Trans-
 fusionem, Circuitumve? Is renidens,
 conticuit quidem, sed aperto confe-
 ftim Libavio, virum mihi ob oculos
 vegetum posuit, è cujus arteria fis-
 sa, tubulis intermediis, sanguis in
 ægrotantis effæti traductus est arte-
 rias, pariter reclusas.*

*Sanguinei verò circuitûs invento-
 rem præconio multo Hippocratem
 extollit. I. quia corpus humanum
 circulo passim comparat.*

*II. Quia jugem sanguinis motum
 identidem inculcat, ab internis ad
 externa, & ediverfo; hoc est, à
 centro ad circumferentiam, & econ-
 tra.*

*III. Quia motum illum τὸ ἐξόδοι,
 circuitionem nominatim vocitat.*

*IV. Quia motus illius genuinum
 principium assignat, cordis nempe*

scatebras, è quibus sanguis quoquo-
versum impetu salit.

V. Quia *singulas* deducit *arterias*
ab uno *corde*, quod ipsi arteriarum
matrix est, & radicatio unica.

VI. Quia illarum *amplitudinem* ad
cordis basin, maximam esse patefa-
cit, unà cum *venæ cavæ trunco*,
quem inibi *capacissimum* monstrat.

VII. Quia *valvularum* cordis *ar-
tificium* & *usum*, sagaci mente de-
tegit, suis *flatus* & *aquæ* in illas in-
jectionibus.

VIII. Quia circuitionis illius *prof-
pera* & *adversa*, ex æquo reteggit.
Hippocrateus enim natus ille flu-
xus atque refluxus, non modò *nu-
trimentum* & *vitam* corpori largitur,
& *animo consulit*, mentem sanam
conservans in corpore sano, sed edi-
verso, circuitûs illius *remora* quæ-
vis, obstructæ parti continuo *noxia*
fit. Sanguinis enim illius *portio*
quædam *sistitur omnino*: quædam ve-
rò

rò *segnius movetur*: & quædam demùm *celerius effluit*. Ubique autem quò *stagnantior*, eò *nocentior*. Singulatim verò profert *Hipp.* sanguinis motu hîc vel illic præpedito, primùm *arteriam attolli*, vi circuitus in obicem impingentis: secundò *partem stupere*, *pulmonem anhelare*, *cor palpitare*, *vocem deficere*, *hominem convelli*, & *extingui*. Sanguinis verò motu *lentiori* sensus *hebescere*; *rapidiori* demùm & *incondito* mentem ipsam in *delirium* traduci.

IX. Quia sanguineæ circuitioni alveos excavat, illi quippe *arterias indicit*, quibus ceu *rivis* atque *fluviiis* membrorum compages irrigetur.

X. Quia *luculentas vasorum commissuras* atque *communiones* ubique statuit, per quas reciprocus ille motus feliciter perennet, haud secùs ac, *inquit*, intra vasa, *tubulis infernis*, *super eodem plano*, *inter se commissa*

reciprocatur liquor: Uno etenim illorum impleto, implentur & alia, depleto deplentur.

XI. Quia mirificam circulationem illam lepidissima comparatione collustrat. Illi quippe *fluviorum insomnia* limpidè, placideque fluentium, *naturalem* denotant sanguinis periodum; largiùs autem excurrentium, circuitum loquuntur *adauctum*; parciùs verò labentium, periodum testantur *minutam*. Sic rursus, *in somnis*, astra ferri extra suos orbes, *pura* quidem atque *rutilantia*, sanitatem monstrant, qua circuitûs beneficio, & nutritionis gratia, purum & sincerum alimentum è vasis excidit, & allabatur ad partes: *opaca* verò & *nigra sidera* morbum ex adverso portentant, utpote sanguinis impuri motum attestantia.

XII. Quia pituitam singulatim in venas ingerit, quâ *frigidior*, *crassiorque* sanguis protinus segnior fit,
at-

atque ità, ad illius recursum, tam-
diu *resilire cor* atque *concuti*, donec
calidioris, *tenuiorisque* sanguinis
fluento, *algidus* ille, *crassusque* ces-
sator in reliquam massam abripiatur.

XIII. Quia opposito phænomeno
rem ipsam apertius declarat, perio-
dum scilicet illam per febres *celerio-
rem* atque *vegetiorem* prorsus esse;
præ sanguinis nimirum *tenuitate* at-
que *volubilitate* maximis. Et ex-
indè, sagaciter elicit sanguinem vel
ex se, vel *ab assumtis*, febriliter ex-
altatum, ità moveri atque diffundi,
ut remedio sit morbis à pituitâ. Sic
insuper sanguinem illum *statarium*,
peritè notat, *stagnatione sua diutur-
niori*, adeò concreescere & adhære-
scere ut nequeat ab alterius impetu
vel *extrudi*, vel *perfringi*; atque i-
tà, *circuitu* represso, mortem repen-
tinam inferre. Immò rursùm alibi
pronunciat *arescente sanguine homi-
nem emori*, hoc est, ut id ipsum a-

liter inculcat, *siccatis naturæ humanæ fontibus & fluviis, vitam inferentibus, hominem perire.*

Istis tandem grave superpondium *Parens* adjecit, quò firmiùs stabili-
ret genuinam illam *Hipp.* fuisse men-
tem? nec fucum ullum mihi factum
esse. Digitò nempe *Hippocratis* æ-
mulum mihi monstravit, qui *sanguini*
nei motus ambitum rescissurus, Hip-
pocratis quidem de corde, *sanguinis*
fonte, metaphoram recipit, sed in-
vido & maligno in *Hipp.* animo:
regerit enim, *nomine viri ex invidentia suppresso*, fieri non posse, ut
quippiam *refluat in cor*, utpote san-
guinis *fontem*, quia scilicèt flumina
repugnat suam in originem relabi,
Εκ τῆ καρδίας ἐποχάετα αἷμα ἐς τὰς φλέ-
βας, ἐς ᾗ τῇ καρδίαν ὅτε ἄλλοθεν· αὕτη
γάρ ἐστιν ἀρχὴ καὶ πηγὴ τῆ αἵματος, ἢ ὑπο-
δοχὴ πρῶτη.

Ponderis autem istæc ratio tanti
fuit, ut *Hippocrateam* sanguinis pe-
rio-

riodum, *super exactas Generationes LXII.* sufflaminaverit. Sed tandem, *benigniore Phæbo Medicinam collustrante*, Cremonensis Columbus illuxit, qui toti Literatorum Orbi, *Veterem* illum microcosmi *Euripum* erecto designavit indice, idque *lustris* haud ità *multis*, post novos macrocosmi tractus, ab altero Genuensi *Columbo* Hispanis detectos. Sic nimirum in fati erat ut *Columbus* uterque *Scientias* insimul & *Hispanias* suis inventis locupletarent.

Cremonensis porrò demonstrationem *Cæsalpinus* & *Arantius* A. 1569. & 1587. multa luce perfuderunt. Sublimi quippe mentis impetu meditati sunt, I. è cordis quatuor majoribus vasis, *duo* sanguinem *in cor invehere*; alia verò, pariter *duo*, sanguinem *è cordis evehere*.

II. Attenderunt seduli *vasorum capacitatem*, & exindè conjecerunt tantum sanguinis *una expelli systole*;

quantum *priori diastole exceptum* est.

III. Fines rationis egredi sanguinis *uberitatem* illam, ab uno pulmone raro & levi *totam* absumi.

IV. *Valvulas* notarunt ita *obversas* ut vasa intromittentia nihil *educant*; educentia verò nihil *intromittant*.

V. *Anastomoses* professi sunt *arteriam* inter pulmonalem atque *venam* cognominem.

VI. *Pulsantem* senserunt pulmonis *arteriam*; illius autem *venam* altè *quietam*.

VII. Ratiocinia denique sua experimento fulciverunt *venæ tumentis inter ligamen & extrema*; & ex istis *phænomenis cunctis*, velut è *Tripode sacro*, pronunciarunt sanguinem *pulmonis exceptum arteria*, in *venam illius*, per *anastomoses ingeri*, quò *influat in cor sinistrum & in Aortam*. Atque sic tuti fidique concluderunt *perpetuum quemdam motum esse*

esse ex vena cava, per cor & pulmones in Aortam, & sanguinis trajectionem illam è dextro cordis ventriculo per pulmones in sinistrum ejusdem ventriculum proprio & luculentissimo CIRCULATIONIS nomine designarunt.

Ubi itaque tot *scrupuli* mihi sunt exempti, *indolentem* certè & *alacrem*, è Museo paterno pedem extuli, quò me traducerem à *libris*, meas ad *prunas* atque *fornaces*, mysteriorum naturæ scrutandorum ergo. Et quia *Sales omnigeni*, hîc ita sonore decantantur, totus illorum desiderio flagrabam. Illis itaque non solum *volatilibus* eliciendis, sed & *essentialibus* atque *fixis* totus incubui.

Primùm itaque *raphanum rusticum* elegi, *volatili* prægnantem. Illius in frustra concisi ℥xxiv. indidit cucurbitæ, gradatimque, per horas decem, *igne arenæ*, spiritus eduxi ℥xv. quibus olei 3j. innatavit, dùm
aliud

aliud infuper oleum *Sed præparcum*, parietibus cucurbitæ, & alembici, atque recipientis adhæsit, quod ponderare nequivi.

Capitis mortui nigerrimi fuerunt ℥iv. Perierunt igitur è toto ℥v. Caput istud in alkool redegì, & per lixivium, quod inter exhalandum odorem fudit vel ammoniacum vel urin. elicui salis fixi grisei ℥iβ. Quum itaque ne gry quidem salis volatilis, sub forma salina prodiisset, Reverendusque Parens me doceret, se nulla folia aromatica, nullosve flores, ut ut odoros, nec in Occitania, neque Parisiis, reperisse unquam, è quibus sal. vol. prodiisset ullus, formâ salis, ad Indicam Theam provocavi, cujus ℥xij, igne arenæ, & è cucurbita, à sexta mat. in tertiam pomer. stillavi. Prodierunt aquæ & sulphuris liquidioris ℥iv. Sulphuris crassi, & ceruminis aurium æmuli ℥j. Capitis mortui fuerunt ℥vj. Periit igitur de toto ℥j. Re-

Refumfi Theæ, *sed pulveratæ* ʒxij.
& à 5. mat. in 3. igne lento; à tertia
in decimam violentiff. è cucurbita,
per arenam, prodierunt 1. aqua albi-
da; 2. flavus vapor; 3. spir. vol. ru-
bei ʒivß. sulphur. 3x. Capit. mort.
fuerunt ʒivß. Perierunt ʒxiv.

Tertiò demùm indidi *retortæ* pul-
veris Theæ præstantiff. ʒxij. Exie-
runt spir. ʒivß. sulphur. è recipien-
te ʒiß. sulphur. è collo retortæ craf-
fiffimi ʒiß. Caput mortuum fuit ʒv.
præcife. Perierunt ʒviß.

E ternis destillationibus istis reli-
quum Caput mortuum fuit ʒxvß, è
quibus restitit *salis fixi grisei* ʒiß.

Sed cùm isthic ne mica quidem
salis volatilis comparuisset, *hordei*
integri ʒij. retortæ commisi, & e-
manarunt spiritus ʒxj. sulphur. ʒxiiij.
Ex avena verò, *pariter stillata*, spir.
emissæ sunt ʒxij. sulphur. 3j. super
uncias duas.

Sed huc usque ne *atomus* quidem
salis

salis nulla præ oculis meis *volitavit*,
 atque ita *tritici* ℥xxx. è retorta stil-
 lavi, & spir. prolicui, *purpurei pla-*
nè, ℥xvj. Olei foetidiff. & glutino-
 fiff. nescio quantum: Ità enim tena-
 citer vasis adhæsit, ut id arte nulla
 ponderare quiverim. Caput mor-
 tuum fuit ℥ix, *recens ab igne*, sed
 pulveratum pependit ℥ixß. pondus
 enim, *uti solet*, accessit ab aëris ma-
 dore. Sed hîc rursus *salinas atomos*
deprehendi volitasse nullas.

Lubuit itaque *Turcici Coffè*, in
 pollen redacti, ℥xij. cucurbitæ inde-
 re, è quibus à 6. mat. in 12. nihil
 propulsum est, nisi Vapor, primùm
 albus, secundùm flavus atque ful-
 phureus. Horâ tandem xij. *sal plu-*
rimus apparuit in alembico, *sed citò*
liquefcens. Horâ prima vapor ful-
 phureus uberrimus, qui tertia desit.
 Vasis reclusis ponderavi spir. ℥iv.
 sulph. ℥iiß. cap. mort. ℥iiij. Perierunt
 è toto ℥iiß.

Pul-

Pulveris Coffé *uncias* iterum *duodecim* igni vehementiori, hora 6 mat. subjeci, *intra cucurbit*: eod. igne arenæ. Hora 9. *sal* iterum in alembico visus est, sed *solutus continuo*. Spir. fuerunt ℥iv℥. sulphur. ℥ij. Capit. mort. ℥iij. Perierunt plenè ℥iij℥.

Tertiò demum *pulverati Coffé* ℥xij. per retortam urfi, & spir. expuli ℥iv℥. sulphur. ℥ij. Cap. mort. ℥iij. Perierunt iterum ℥iij℥.

E tribus illis destillationibus, fuisse mihi capitis mortui ℥ix, è quibus nonnisi ℥i℥. *salis fixi* educta est.

Sales essentielles quod attinet, ipse non paravi, quoniam plurimos illos *Rev. Par.* mihi suppeditavit, *Paris* à se paratos è parietar. ex ulmar. è card. bened. ex absinth. ex acetosa, &c. quos singulos miris laudibus effert.

Sic innumeros adhuc residuos habet *sales fixos* è tamarisco, è vite, è ruta, è filice, è rubo, è verbena,
ex

ex hyperico, ex herba kali, ex ebulo, è fabar. filiquis, &c. & universe me docuit se longè uberiores illum prolicuisse è plantis calidis, quàm è frigidis; idque singulatim ubi æstas retorrída fuit, & minimè pluvia. Vulgò autem ex *unciis*, cinerum *vinginti*, remanent salis fixi ℥iij. vel iv. rariùs v. vel vj.

Sales insuper animalium *volatiles* & *fixos* complures mihi cessit *Rev. Par.* primùm vulgares è viperis, ex ebore, è cornu cervi. Secundùm è bile bubula, quæ destillata ad ℥xxiv. per alembic. ipsi cessit phlegm. insulsi, & inodori ℥xx. Olei & sal. vol. ℥j. sal. fixi ℥j.

Processu aliquoties iterato, discrimen reperit aliquod prout bilis fuit vel æstiva, vel hyemalis, vel recens, vel vetusta.

Sic ex ℥xx. *nigri cineris* oleti, eduxit *salis grisei* tenacisque ℥β. & ex *iisdem cineribus* iterùm ad *albedinem*
cal-

calcinatis, drachmam falis integram excepit, *albi quidem*, sed tenacis adhuc, nec pelliculam, nisi serò ducentis. Sunt igitur zv . falis fixi, è cinerum zxx .

Hic porrò nullæ formantur crystalli. At urinæ humanæ *sal fixus* egregias format crystallos, *salis saturni penitus æmulas*, & quidem magnâ copiâ, nam è cinerum zxviij . *Crystalla* concrescunt ad zvj ; alterius verò falis fixi, *sed citra crystallos*, ziv .

Doctrinæ illius explorandæ gratiâ sumsi Urinæ humanæ *libras quinquaginta*, quas igne arenæ, è cucurbita stillavi, & *sal. vol.* mihi fuerunt plenè *duodecim unciae*, spir. æj . Cap. mort. zxviij . quas intra retortam igne $4i$. gradus ità compuli, ut rursum fuderint *salis vol.* ziiß . cum sulphure pauco, quod ponderare nequivi. Ex eodem denique *mortuo capite* lixiviato, & filtrato, manse-

M

runt

runt falis fixi ℥v . *Libris* itaque *decem urinæ*, inest falis fixi *uncia integra*.

Imò ipsi *salivæ* fal fixus inest, ex illius enim ℥xx . *Rev. Par.* drachmas duas abstraxit, quas sibi conservat.

Sic è *calculis humanis*, ad ℥xx . retortæ inditis, expulsæ sunt *spiritus urinosi*, & *sal. vol.* ℥vj . sulphuris foetidiss. ℥β . fal. fixi ℥iij . Et istud *Rev. Par.* experimentum Regiæ & Illustriss. Societati Londinensi ità arrisit, ut illud suis *Actis* inferere dignata sit, pag. 167. Edit. in 4. A. 1674.

F I N I S.

D.

D. LAURENTII BELLINI

CONSIDERATIO NOVA DE NATURA ET
MODO RESPIRATIONIS.

S E R E N I S S I M O

F E R D I N A N D O I I.

MAGNO HETRURIAE DUCI

LAURENTIUS BELLINI FELIC.

CONTIGIT mihi tandem dies,
Serenissime Ferdinande, quâ
in concione refertissimâ dice-
re potui, & , quod unicum exop-
taveram, ita dicere, ut ea ipsa res,
quam agebam, aliquod grati animi
specimen exhibere mihi permiserit,
quem immensum debeo maximis at-
que innumeris promeritis erga me
Tuis : Quid enim Officiorum est,
quo vel ex eo tempore me non de-
vinxeris, cum primùm clientibus
tuis adscriptus studiis melioribus in-
formari cœpi? aut quid ego pro iis

referam angustæ rei ac facultatis homulus, unus è multis, præter candorem animi ingenuè in coetu hominum profitentis, *Tuum* esse, quicquid est, quod sum, atque adeò deberi *Tibi* me totum? Præmiis sæpius, sæpius honoribus cumulatum me voluisti, quorum alterutrum, ut ex seipso, quolibet largitore, quamlibet secundo rerum statu, amplissimi beneficii loco sit, etiam promerenti; quid erit utrumque, mihi vix quicquam merito, atque à *Te Principe* datum, ac semper, aut in Fortunæ periculis, aut in machinamentis invidiæ? Horum ego memor, expectabam, si quando publicè verba facturus, de beneficiis *Tuis* loqui possem, cum ultrò occasionem obtulit theatralis Anatome, quam proximè administraturus, facile sensi, id muneris tenuitati meæ longè perhonorificum & gloriosum exposcere, ut si ipsâ re minus possem, saltem gratâ aliquâ verborum significatione

tione Principibus auctoribus responderem, atque in dignitatis argumentum, exponerem seriem præcedentium officiorum: adeò in me minimum occurrebat, quo Provinciam Anatomicam comparare potuerim tuarum extra merita gratiarum. Quod itaque peropportunum visum est, eâ statim die, quâ primò Theatrum Anatomicum expertus sum, mei muneris ac loci genio postulante, in densissimis Auditorum cuneis, de beneficiis *Tuis* ex voto dixi, iisque minùs ingratus esse, atque haberi studui: *Te Tuæque Familiæ Principes*, quibus communiter omnia debeo, communi gratiarum actione complexus: quæ cum jam publicam fidem in theatro promerita, omnem assentationis suspensionem averterit, en ipsam *Tibi, Princeps Auguste*, testem voluntatis meæ, benevolentiam erga me *Tuam* dignè prosequi annitentis. Atque ita quidem mihi suadebam fidem benemerentis animi li-

berasse, ratus id sufficere, si quæ accepta referre nequis, accepisse fatearis: At *Tu*, Princeps amplissime, ita beneficium beneficio premis, ut jam aut mihi succumbendum sentiam, aut nullum futurum esse finem actionibus gratiarum. Quid istud rei est, aut unde merui, ut me laboribus Anatomicis expeditum, gravi argento muneres? Annon ego iis ex officio subeundis stipendio conductus? aut is liberalitatis *Tuæ* genius admirabilis, ut gratiam referre velis, etiam officium persolventibus? Quicquid id est, periculosum hunc mihi locum facit, & propter eam, quam semper evitavi, invidiam silentio declinandum. Itaque

Pro re pauca loquar,
& satis Benignitati *Tuæ* sit, si plenus ingenui pudoris, fateor sentire me vim muneris insolentis; atque permittas velim, ut verbis sufficiam aliquid è re meâ, & exponam, quod meditor, Anatomicum: non quidem

ut

ut impleam expectationem *Tuam*,
meâ mediocritate multò majorem,
sed ut intelligas conari, ac velle me
eidem pro viribus satisfacere.

„ *Spondeo ego doctrinam de Respira-*
„ *tione*, quantum arbitror universam,
„ eoque ordine comprehensam, ut ni-
„ si, ut fit, in re propriâ fallor, pars
„ potior Pectoris & Pulmonum spe-
„ ctata fabrica certa sit & evidens; ad-
„ eò sibi aptè respondent omnia, &
„ principiis Geometricis innituntur:
„ Rei ea summa est. Ruit in asperam
„ arteriam aër, momento composito
„ ex gravitate ac vi laterali, eoque aëri
„ extrinsecus circumprimenti superfi-
„ ciem pectoris, æquiponderat: hinc
„ Musculis inspiratoriis sese contra-
„ hendi potestas permittitur; unde
„ costarum elevatio ac dilatatio, &
„ aucta pectoris amplitudo; Tùm pe-
„ nitior aëris irruptio, & expansio pul-
„ monarium ductuum; quod totum in-
„ spiratione contingit. Mox proprio
„ pondere concidentibus supra tumi-

dum Pulmonem costis, spatium Pectoris angustius fit, & earum, ac diaphragmatis vi, pulmo comprimitur, & partim per os extruditur contentus aër, partim ad minima usque vascula adigitur, si quorum angustias penetrare proprio pondere non potuit, quousque totus Pulmo detumescit, restitante solum in ejus vesiculis expansâ portione aëris; quæ series est expirationis: Hinc resistentiæ minoris occurfu, potest externus aër rursus irruere, & eodem ordine opus respirationis institui. Hæc autem ut evincantur, ostendam prius Musculos pectoris non modò dispositos ad Leges Mechanicas, pro majori resistentiâ superanda validiores, pro minori debiliores, verum etiam quâdam interioris Geometriæ peritiâ, ut sese in inspiratione contrahentes, figuram pectoris multò capaciores efforment, Costas in expiratione ex se ipsis concidere, figuræ, positionis, atque articulationis artificio. Diaphragmatis,
ac

ac Musculi triangularis fabricam, quantum ex aliorum figuris ac scriptis sciam, nulli notam, & utriusque usum persimilem, & ex his ea omnia constabunt evidenter. Insuper unum esse usum Aëris in pulmonibus, ut à capillaribus vasis arteriæ pulmonariæ ad capillariæ venæ sanguinem adigat, seu ex altero, in alterum sinum cordis; & in hoc transitu per pulmones sanguinem solvi. Neque ita solum in homine, verum hæc eadem etiam in brutis se habere monstrabimus, & machinam in avium costis exponemus perelegantem, & quid vicarium costis in testudinibus; atque idem obtineri per
 „ aquam à Piscibus appulsam ad bron-
 „ chia, quod à cæteris per aërem pul-
 „ mones explicantem. Hinc verò
 „ quanta, & quàm facilis propositio-
 „ num series ad pulmonum omnium
 „ figuras, suctus, vulnera, respiratio-
 „ nes varias mutatas, aut impeditas,
 „ in diverso aëris, pulmonum aut pe-
 „ ctoris statu: quæ omnia quivis in-

„telligat ex se ipso, dummodò id eti-
„am supponat, aërem æquo rario-
„rem, & æquo densiorem respirationi
„ineptum esse, & prohibere excur-
„sum sanguinis per pulmones. Deni-
„que ex iisdem principiis deducam
„probabiliter, foetum in utero non re-
„spirare, quod fortè etiam Geome-
„tricè demonstrabo, si per occasionem
„licuerit comparare Diametros Arte-
„riæ pulmonaris, & Anastomosis cum
„Arteriâ magnâ.

„Addam his opusculum de motu at-
„que usu Bilis, quorum alterum Geo-
„metricum est, alterum ex eo pen-
„dens, observationibus illustrandum.
„Evincet illud Fel à jecore, & vesi-
„cula ad intestina fluere, non è con-
„verso, nec à vesiculâ & jecore in ca-
„vam; spectatâ diversitate momento-
„rum, quâ moventur fluida per con-
„tractiles, & inæqualis amplitudinis
„tubulos: Unde constabit bilem è ve-
„siculâ elici non posse, nisi extrinsecâ
„aliquâ virtute comprimatur; quam
„ab

„ ab adstante, ac distento cibus ventri-
 „ culo petam, statuens Bilem in vesi-
 „ culâ servari ad tempus digestionis,
 „ ac tantum non evidenter ostendens,
 „ per eam tum temporis fluentem ad
 „ duodenum, cibum à ventriculo præ-
 „ paratum in Chylum facessere. Hinc
 „ ratio situs vesiculæ, capsulæ com-
 „ munis in jecore; cur ductuum fel-
 „ leorum aliquot in vesiculam defi-
 „ nant; cur nonnulla animalia eadem
 „ destituta, facile ex antecedentibus
 „ explicanda. Adhuc tamen observan-
 „ dus mihi situs vesiculæ, in quotquot
 „ occurrunt animalibus, præcipuè in
 „ carneo ventriculo præditis. Pan-
 „ creatis etiam locum pensito, & hu-
 „ morem ejus exprimi eodem, quo
 „ Bilis, tempore, deduco; ut ab u-
 „ trisque permixtis formetur Chylus.
 „ Erit his appendicis loco Geometri-
 „ cum quiddam demonstrans, quâ fieri
 „ possit, ut in vesicâ Urinariâ generen-
 „ tur Conchyliâ Spiralia, si per urete-
 „ res exprimatur quid molle, aut vis-
 „ ci.

„cidum, in vesicæ resistantiam inci-
 „dens, eâque occasione explicabitur,
 „quo pacto possunt in terræ superficie
 „similia intorta corpora produci, quæ
 „in quibusdam montibus observavi.

Hæc Anatomica quasi semina, post-
 quam in suum robur ac magnitudi-
 nem creverint, constituam ante cel-
 situdinem Tuam voti reus, & si quæ
 his conciliari posse videbitur.

Nulla meis sine Te quæretur
 Gloria rebus.

Vale diu, Princeps ævo dignissime,
 Tuâque me auctoritate tueri ne desine.

*Hæc Epistola Exc. D. Laurent.
 BELLINI hoc ipso 1671. Anno ex
 Italia Pragæ delata, Vratislaviam
 ab Adm. Rev. Dn. P. Adamo Ada-
 mando KOCHANSTKY è Soc. Jesu
 viro Mathematicarum & Physicarum
 Scientiarum curiosissimo pro singulari
 in Collegium Naturæ Curiosorum affe-
 ctu communicata & ad D. Sachsum
 transmissa fuit.*

F I N I S.

